

20

PROLJEĆE 2009.
GODINA 6

civilno društvo

ČASOPIS ZA RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

TEMA BROJA:
Regionalni razvoj

civilno društvo

aktivni u zajednici

Ravnopravni sudionici

Poštovane čitateljice i poštovani čitatelji, ovaj broj časopisa Civilno društvo posvećen je regionalnom razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj.

Zasigurno ste, pored teme broja, prvo primijetili i novo ruho časopisa, ali i novi način obrađivanja i uređivanja sadržaja u časopisu. To možemo zahvaliti malo, ali vrlo dinamičnoj i stručnoj redakciji predvođenoj gospodinom Dariom Topićem.

Prateći neuravnotežen razvoj hrvatskih regija općenito, nailazimo i na neujednačenost u razvoju civilnoga društva u pojedinim regijama. Ovo se uglavnom odnosi na nedovoljnu razvijenost kapaciteta lokalne i regionalne samouprave da adekvatno prati angažman i rad organizacija civilnoga društva, ali i na nedovoljne sposobnosti organizacija civilnoga društva i nedostatne informacije o mogućnostima razvoja i financiranja.

Ovu temu otvaramo u trenutku vrlo intenzivnih priprema za lokalne izbore koji će pored značajnog iskoraka koji ćemo učiniti izravnim biranjem čelnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donijeti i potrebu novog operativnog sustava koji bi organizacijama civilnoga društva omogućio da kao ravnopravni sudjeluju i doprinose razvoju svojih lokalnih sredina i regija. To se u jednakoj mjeri odnosi i na sustav financiranja, i na sustav odlučivanja i upravljanja razvojem.

Gospodarska razvijenost određene regije svakako utječe na razvoj civilnoga društva, ali nije nužno u pozitivnoj korelaciji. Naime, neke gospodarski razvijene županije, općine i gradovi nemaju dobro razvijene sustave podrške organizacijama civilnoga društva, ni modele za suradnju s civilnim društvom, iako često kreću u tome smjeru prije nego slabije gospodarski razvijene regije.

U pripremanju povoljnijeg okružja za razvoj civilnoga društva, Nacionalna zaklada je pokrenula dva vrlo važna programa koji se predstavljaju u ovom broju, a to je Program regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokal-

noj i regionalnoj razini te Decentralizirani model financiranja razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj. I jedan i drugi program provode se u suradnji s partnerskim organizacijama i doprinose smanjenju neuravnoteženog razvoja civilnoga društva u hrvatskim regijama.

Pored tekstova koji su vezani uz središnju temu broja, u časopisu možete pročitati i zanimljive priloge među kojima ističemo prigodni intervju o nadolazećim lokalnim izborima s dr. sc. Marijanom Grbeša. Časopis uvodi i novu rubriku u kojoj će davati portret aktivista i aktivistica diljem svijeta. U stalnoj rubrici Pojmovnik civilnoga društva donosimo analizu i prikaz značenja pojma političke korektnosti, onako kako ga vidi i politička ljevica i politička desnica! Uz druge redovne rubrike u časopisu ćete pronaći i brojne korisne informacije i zanimljivosti o civilnome društvu u Europskoj Uniji i u našoj zemlji.

Nadamo se da ćete tekstove objavljene u ovom broju sa zanimanjem pročitati te da ćete se odlučiti, ako to do sada još niste, na pretplatu na časopis. Podsjećamo da časopis Civilno društvo izlazi tromjesečno, a izdajemo ga i u elektroničkom obliku na stranici Nacionalne zaklade <http://zaklada.civilnodrustvo.hr>

Sve dosadašnje pretplatnike pozivamo da obнове svoju pretplatu i za 2009. godinu uz zahvalu za do sada iskazano povjerenje.

Svjesni da ovako važan i sveobuhvatan časopis neće biti moguće uređivati bez povratnih informacija naših pretplatnika i šire zainteresirane javnosti, pozivamo Vas da nam u tome pomognete te nam svoje prijedloge i komentare pošaljite na telefaks broj 01/23 99 111 ili adresu e-pošte info@zaklada.civilnodrustvo.hr

Ugodno Vam čitanje,

Cvjetana Plavša-Matić
GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA

 Gospodarska razvijenost određene regije svakako utječe na razvoj civilnoga društva, ali nije nužno u pozitivnoj korelaciji.

 U pripremanju povoljnijeg okružja za razvoj civilnoga društva, Nacionalna zaklada je pokrenula dva vrlo važna programa koji se predstavljaju u ovom broju.

Zaklada Anna Lindh i u Hrvatskoj
**NOVE MOGUĆNOSTI
ZA CIVILNO DRUŠTVO**

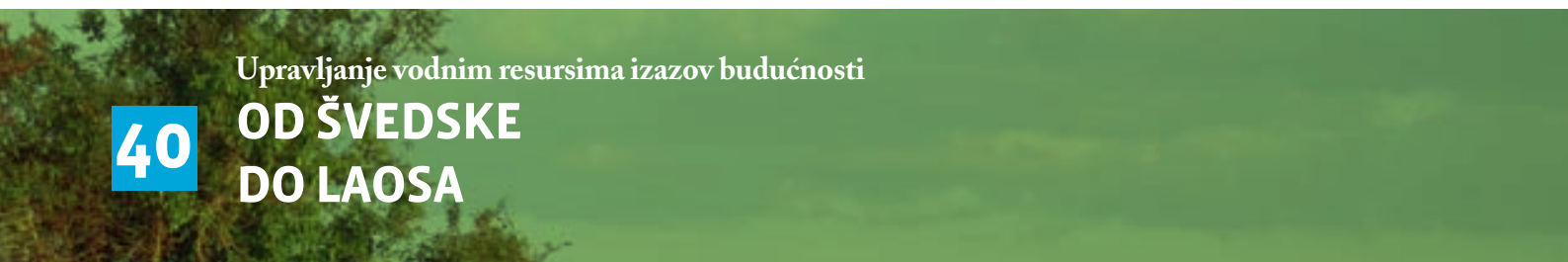
47

Dr. Marijana Grbeša
o lokalnim personaliziranim izborima

**GRAĐANI
PREPUŠTENI
MARKETINŠKOM
TRŽIŠTU**

44

Upravljanje vodnim resursima izazov budućnosti

**OD ŠVEDSKE
DO LAOSA**

40

**Regionalni
razvoj**
TEMA BROJA

6 U fokusu

- 8 Regionalni razvoj civilnoga društva
- 10 Za učinkovitiji nevladin sektor
- 11 Program Step
- 14 Program Šalter
- 17 Program JAKO
- 21 Program Mrrak
- 24 Program E-misija

Novi Zakon

42 UDRUGAMA JE DOPUŠTENA TRGOVINA

Nadzor lokalnih proračuna u Hrvatskoj

50 HOĆE LI DECENTRALIZACIJA SMANJITI KORUPCIJU?!

- 29 O decentralizaciji financiranja razvoja civilnoga društva
- 30 Zaklada za razvoj lokalne zajednice "Slagalica"
- 33 Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnoga društva
- 36 Regionalna zaklada za lokalni razvoj "Zamah"
- 39 Zaklada "Kajo Dadić"

Politička korektnost

52 BRISANJE UVREDA

- 42 Udruge na međunarodnim skupovima - Upravljanje vodnim resursima izvan budućnosti
- 44 Novi zakon - Udrugama je dopuštena trgovina
- 46 Intervju: dr. Marijana Grbeša o lokalnim izborima - Građani su prepušteni marketinškom tržištu
- 49 Zaklada Ana Lindth u Hrvatskoj - Nove mogućnosti za civilno društvo
- 52 Hoće li decentralizacija smanjiti korupciju?
- 54 Politička korektnost - Brisanje uvreda
- 56 Filantropkapitalizam - Vrijeme je za drugačiju vrstu razgovora
- 58 Portret aktivistice: Meena - Smrt kao apel za promjene
- 61 Pitate? Odgovaramo! Profitno i neprofitno izjednačeno
- 62 Civilno društvo i Europska Unija
- 63 Sa svih strana
- 65 Vlada poziva na građanski aktivizam

IMPRESUM

BROJ 20, PROLJEĆE 2009.**CIVILNO DRUŠTVO -**

Časopis za razvoj
civilnoga društva
u Republici Hrvatskoj

Izdavač

Nacionalna zaklada
za razvoj civilnoga društva
10000 Zagreb, Kušlanova 27

Tel. 01/2399-100**Faks** 01/2399-111**e-pošta**

info@zaklada.civilnodrustvo.hr

Internetska stranica<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>**Za izdavača**

Cvjetana Plavša Matić, dipl. oec.

ISSN 1845-2515; **UDK** 316.3**Uređivački odbor**

prof. dr. sc. Gojko Bežovan

mr. sc. Jasmina Božić

prof. dr. sc. Ivan Grdešić

Žarko Horvat

Tony Venables

dr. sc. Igor Vidaček

Glavna i odgovorna urednica

Cvjetana Plavša-Matić, dipl. oec.

Izvršna urednica

Ruža Beljan

Uređivački postav**i grafički angažman**

Kulen vizija

Dizajn:

Produkcija 004

Tisak

Tiskara Zelina

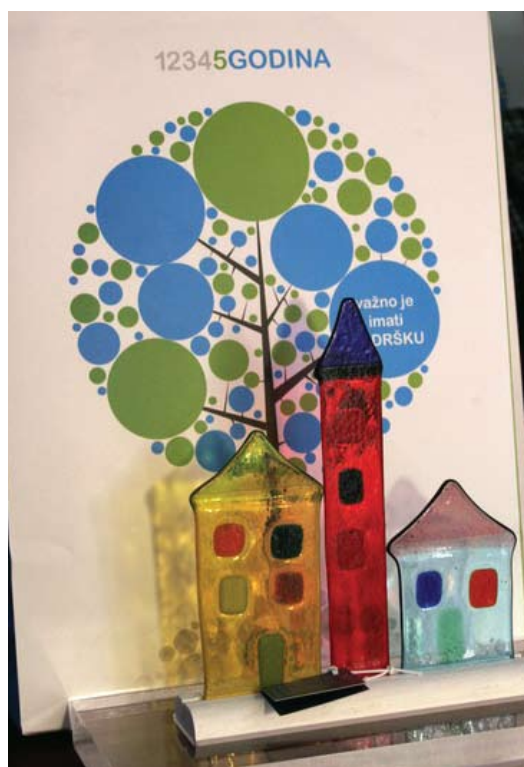
Naklada: 2500 primjeraka

Nacionalna zaklada obilježila 5. godišnjicu aktivnoga djelovanja

Važno je imati: PODRŠKU

U prepunoj Kristalnoj dvorani hotela Westin u Zagrebu, Nacionalna zaklada obilježila je 5. godišnjicu aktivnoga djelovanja. Svečanosti je nazočilo dvjestotinjak uzvanika, između ostalih saborska zastupnica i izaslanica predsjednika Hrvatskoga sabora Ljubica Lukačić, saborska zastupnica Željka Antunović, predstojnik Ureda za udruge dr. sc. Igor Vidačak, te predsjednik Savjeta za razvoj civilnoga društva Toni Vidan.

U prigodi svečanosti upraviteljica Nacionalne zaklade, Cvjetana Plavša-Matić i Boris Hajoš, predsjednik Upravnoga odbora Nacionalne zaklade, dodijelili su nagrade i priznanja "Škola - prijatelj zajednice" za volonterske inicijative i modele razvoja volonterstva osnovnim i srednjim školama te nagrade "Zajedno za bolje" za sudioničku demokraciju jedinicama lokalne i područne (regionalne) samopurave. ●

NAGRAĐENE OSNOVNE ŠKOLE

- OŠ "Sokolovac" iz Sokolovca
- OŠ "1. Listopada 1942.", Čišla, Područna škola Kostanje
- OŠ "Veliko Trojstvo" iz Velikog Trojstva
- OŠ "Siniše Glavaševića" iz Vukovara
- OŠ "Kman-Kocunar" iz Splita

NAGRAĐENE SREDNJE ŠKOLE

- Gimnazija A.G. Matoša iz Zaboka
- IX. gimnazija iz Zagreba
- Trgovačka škola iz Splita
- Ekonomsko-birotehnička i trgovačka škola iz Zadra
- Gimnazija iz Čakovca

 Dodjeljuje se osnovnim i srednjim školama za volonterske inicijative i modele razvoja volonterstva
NAGRADA "ŠKOLA - PRIJATELJ ZAJEDNICE"

 Dodjeljuje se jedinicama lokalne i područne samopurave za sudioničku demokraciju
NAGRADA "ZAJEDNO ZA BOLJE"

NAGRAĐENE SAMOUPRAVE

- Grad Biograd na Moru
- Istarska županija
- Općina Jasenovac
- Grad Karlovac
- Grad Rijeka

Prvi računalni program za učinkovito poslovanje udruga

točnoto

Točnoto - prvi je računalni program u Republici Hrvatskoj koji omogućuje učinkovito poslovanje udruga pojednostavljujuć procesa osnovnog poslovanja. Isto tako, Točnoto olakšava praćenje i dokumentiranje projektno-dinamičke vezane uz troškove u okviru jedne ili više odobrenih financijskih potpora. Ukratko, učinkovit je u upravljanju i praćenju aktivnosti i troškova svake organizacije.

Specifičnost praćenja i dokumentiranja troškova u radu udruga je u nužnosti da se troškovi prate i dokumentiraju tako da imaju imenovani trag od ulaska sredstava do konačnog izvješćivanja, tj. da se troškovi vežu uz specifične zadatosti svake potpore.

Osim upravljanja financijskim dijelom programa, Točnoto nudi mogućnost stvaranja vlastitih baza podataka o volonterima i njihovim znanjima i vještinama te članovima organizacije. ●

PODRŠKA CIVILNOM DRUŠTVU

- **jednostavnije planiranje i upravljanje provedbom projekata i programa**
- **jačanju sposobnosti udruga u smjeru transparentnog upravljanja javnim novcem i donacijama**
- **potpora udrugama u pripremi za zahtjevnije donatore koji će uslijediti pristupanjem Europskoj Uniji.**

NADZOR FINANCIJA

- **jednostavnije planiranje i upravljanje svim aspektima proračuna**
- **nadzor gotovinskog toka**
- **jednostavnije izvješćivanje na kraju polugodišnjeg ili godišnjeg razdoblja**
- **pojednostavljenje postupka revizije**
- **djelotvoran nadzor cjelokupnih financija**

Nezaoobilazan alat za učinkovito upravljanje projektnom dinamikom u udrugama.

Troškovi se prate i dokumentiraju tako da imaju imenovani trag.

napravite

dođite na

pritisnite

nestat će

i početi

**Regionalni
razvoj**
TEMA BROJA

aktivni u zajednici

SVIH 5 programa za regionalni razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva pokrenula je 2007. godine provođenje Programa regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini s ciljem da podrži stvaranje učinkovitijeg nevladinog, neprofitnog sektora te aktivnog građanstva u Republici Hrvatskoj. Program regionalnog razvoja Nacionalne zaklade predstavlja ispunjenje jednog od njenih ključnih strateških ciljeva vezanih uz jačanje sposobnosti organizacija civilnoga društva te ujedno i jednog od ciljeva Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva i mjera koje su vezane uz ujednačavanje regionalnog razvoja organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj. Programom se omogućuje organizacijama civilnoga društva besplatni pristup i korištenje visokokvalitetnih usluga potpore koje se sastoje od: informiranje, savjetovanja i izobrazbe. Razvojem, primjenom i stalnim unapređenjem usluga potpore, Nacionalna zaklada će osnažiti nevladin, neprofitni sektor te unaprijediti njihove sposobnosti da svojim djelovanjem stvore bolju kvalitetu življenja za pojedince i lokalne zajednice. Nacionalna zaklada Program regionalnog razvoja provodi kroz partnerstvo s drugim neprofitnim organizacijama osposobljenim i stručnim u području pružanja potpore razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj kroz regionalne programe **JAKO**, **E-MISIJA**, **MRRAK**, **STEP** i **ŠALTER**.

Jedan od ključnih strateških ciljeva Nacionalne zaklade

Za učinkovitiji nevladin sektor

Nacionalna zaklada Program regionalnog razvoja provodi kroz partnerstvo s drugim neprofitnim organizacijama osposobljenim i stručnim u području pružanja potpore razvoju civilnoga društva

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva pokrenula je 2007. godine provođenje Programa regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva na lokalnoj i regionalnoj razini.

Cilj ovog programa je podržati stvaranje učinkovitijeg nevladinog, neprofitnog sektora te aktivnog građanstva u Republici Hrvatskoj.

Poticajno okruženje

Program regionalnog razvoja Nacionalne zaklade predstavlja ispunjenje jednog od njenih ključnih strateških ciljeva vezanih uz jačanje sposobnosti organizacija civilnoga društva te ujedno i jednog od ciljeva Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva i mjera koje su vezane uz ujednačavanje regionalnog razvoja organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj.

Programom se omogućuje organizacijama civilnoga društva besplatni pristup i korištenje visokokvalitetnih usluga potpore koje se sastoje od: informiranja, savjetovanja i izobrazbe.

Programom se omogućuje organizacijama civilnoga društva besplatni pristup i korištenje visokokvalitetnih usluga potpore koje se sastoje od: informiranja, savjetovanja i izobrazbe.

Unaprijediti sposobnosti

Razvojem, primjenom i stalnim unapređenjem usluga potpore, Nacionalna zaklada će osnažiti nevladin, neprofitni sektor te unaprijediti njihove sposobnosti da svojim djelovanjem stvore bolju kvalitetu življenja za pojedince i lokalne zajednice.

Nacionalna zaklada Program regionalnog razvoja provodi kroz partnerstvo s drugim neprofitnim organizacijama osposobljenim i stručnim u području pružanja potpore razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj kroz regionalne programe Jako, E-misija, Mrrak, Step i Šalter.●

REGIONALNE MREŽE - PARTNERI NACIONALNE ZAKLADE

PROGRAM E-MISIJA

CCI - Centar za civilne inicijative, Zagreb i IKS, Petrinja za Karlovačku, Krapinsko-zagorsku, Sisačko-moslavačku i Zagrebačku županiju te Grad Zagreb.

PROGRAM JAKO

Autonomni centar – ACT, Čakovec i K.V.A.R.K., Križevci za Bjelovarsko-bilogorsku, Koprivničko-križevačku, Međimursku i Varaždinsku županiju.

PROGRAM MRRAK

Udruga SMART, Rijeka; Udruga Delta, Rijeka i Udruga Pokretač, Korenica za Istarsku, Ličko-senjsku i Primorsko-goransku županiju.

PROGRAM STEP

Udruga MI, Split i Udruga UTIRUŠ, Trogir za Dubrovačko-neretvansku, Splitsko-dalmatinsku, Šibensko-kninsku i Zadarsku županiju.

PROGRAM ŠALTER

PRONI - Centar za socijalno podučavanje, Osijek, Volonterski centar, Osijek i P.G.D.I., Beli Manastir za Brodsko-posavsku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Virovitičko-podravsku i Vukovarsko-srijemsku županiju.

Stručna i tehnička pomoć organizacijama civilnoga društva

Program STEP

Program provodi Udruga Mi Split u partnerstvu s Udrugom tajnika i računovođa u školstvu, UTIRUŠ - Trogir.

Na području južne Hrvatske (županije: Zadarska, Šibensko-kninska i Splitsko-dalmatinska) ovim Programom bit će pružena sustavna podrška svim zainteresiranim udrugama u regiji (registriranim i neregistriranim), kao i neformalnim građanskim inicijativama na lokalnoj razini u obliku informiranja, savjetovanja i izobrazbe.

Na jednom od predavanja u okviru programa STEP

Teme

- Organizacijski razvoj: vođenje, unutarnje ustrojstvo, planiranje održivosti, odnosi s donatorima, strateško planiranje, sustav osiguranja kvalitete, projektno upravljanje, praćenje i vrednovanje, pisanje projektnih prijedloga
- Javno djelovanje: utvrđivanje potreba, kampanje i javno zagovaranje, razvoj suradnje i partnerstva, komunikacija s javnošću, utjecaj na donošenje javnih politika
- Suradnja i umrežavanje: međusektorska suradnja
- Financijsko poslovanje, pravna regulativa, osnivanje organizacija, upravljanje

Mjesto pružanja usluga

Članice mreže usluge pružaju u svim četirima županijama. Na području Splitsko-dalmatinske županije članice mreže imaju dvije info točke: jednu u prostorijama udruge Mi na adresi Sinjska 7 u Splitu u kojoj usluge pruža tim udruge Mi, a drugu u Kaštelima u prostoru za provedbu programa udruge UTIRUŠ u kojoj usluge pruža tim udruge UTIRUŠ.

Postoje dva aspekta u pogledu znanja: ili posjedujemo znanje o nečemu, ili nam je poznato gdje možemo pronaći informaciju o toj temi.

SAMUEL JOHNSON

Znati nije dovoljno; potrebno je primijeniti znanje!

GOETHE

Na području Zadarske, Šibensko-kninske i Dubrovačko-neretvanske županije usluge pružaju mobilni timovi članica mreže, koji su na području svake županije prisutne najmanje jednom mjesečno (izuzev u razdoblju ljetne stanke). Mjesto pružanja usluge određuje se ovisno o vrsti usluge i potrebama korisnika, a objavljuje se najmanje 14 dana prije predviđenog termina.

Prednost kod izbora prostora za pružanje usluga imaju dostupni društveni prostori i prostori organizacija civilnog društva za koje nije potrebno plaćanje najma.

PROVODITELJI PROGRAMA STEP

Udruga Mi

Udruga Mi Split ima višegodišnje iskustvo u području potpore radu organizacija civilnog društva. Aktivnosti iz tog područja je udruga počela provoditi 1998. godine, a od 2000. godine kontinuirano provodi program Regionalni centar potpore kroz široku lepezu usluga: infor-

miranje, izobrazba, savjetovanje, istraživanje, izdavaštvo, unutar sektorsko povezivanje, promocija, javno zagovaranje, međusektorska suradnja, provedba postupaka pružanja novčanih potpora za projekte udruga i lokalnih inicijativa. Svaku od navedenih usluga udruga je pružala u velikom broju za oko 500 organizacija iz regije tijekom višegodišnjeg razdoblja.

Udruga je osigurala prostorne i razvila tehničke i ljudske resurse za provedbu svih aktivnosti. Najvažniji resurs koji je razvila jesu kontakti s organizacijama civilnog društva u regiji, čime je olakšala pristup i osnažila utjecaj na razvoj sektora. U interaktivnoj bazi udruga na internetskoj stranici udruge MI upisano je 666 organizacija, uglavnom iz regije.

Udruga MI radi od 1996. godine. Nastala je polovinom devedesetih u vrijeme buđenja inicijativa za unaprjeđenjem života u zajednici i uznapredovalih demokratskih procesa. Članice i članovi udruge su profesionalci iz područja humanističkih znanosti koji podižu standarde rada u pružanju socijalnih usluga i razvoja zajednice. Udruga je organizirana kao aktivan poslovni ne-profitni subjekt koji zapošljava 12 djelatnika.

Udruga se nadopunjuje u svom radu s još dvije organizacije koje je sama osnovala: Mi centar za pomoć i njegu - socijalna ustanova za pomoć starijim osobama (osam zaposlenih) i Zaklada „Kajo Dadić“ (dvoje zaposlenih).

UTIRUŠ

Udruga tajnika i računovođa u školstvu (UTIRUŠ) osnovana je u studenom 2002. godine u Trogiru s ciljem poboljšanja statusa radnih mjesta tajnika, računovođa u djelatnosti školstva te stručne pomoći, kako članovima tako i ostalim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama.

Udruga djeluje na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Podijeljena je na 4 regionalne podružnice (Zagreb, Split, Osijek, Rijeka). Broji preko 750 članova. Od svog osnutka do danas može se pohvaliti nizom uspješnih projekata i programa. Godišnje organizira 2 veća stručna seminara o pravnim, poreznim i računovodstvenim temama te nekoliko regionalnih manjih stručnih skupova. Udruga je od 2007. godine počela izdavati i stručni časopis „Poslovni edukator“ koji izlazi u pet brojeva. Također, izdaje i manje publikacije stručnog sadržaja.

Program se sastoji od administrativno - računovodstvene pomoći posredstvom individualnih savjetovanja i organiziranih stručnih radionica o računovodstvenim i pravnim temama.

Osim bogatog stručnog rada, Udruga suraduje s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa i sindikatima kako bi zaštitila interese i struku tajnika i računovođa u školstvu.

www.programstep.info

STEP

www.programstep.info
kontakt@programstep.info

Udruga MI

Sinjska 7
21 000 Split
tel: 021/ 329-130
fax: 021/ 329-131

UTIRUŠ

Sjedište:
Obala bana Berislavića 16
21 220 Trogir
tel/ fax: 021/ 881 011

Ured:
Cesta Dr. Franje Tuđmana 59
21 214 Kaštel Kambelovac
tel/ fax: 021/ 221 276

Mala škola za civilno društvo

Besplatno

Regionalna mreža navedene usluge u programu STEP, prema utvrđenim kriterijima, pruža besplatno za krajnje korisnike jer provedbu tih usluga u potpunosti financira Nacionalna zaklada. ●

AKTIVNOSTI

INFORMIRANJE

- Širenje informacija putem telefona, internetske stranice i liste primatelja e-pošte

SAVJETOVANJE

- Pravni savjeti, tehnička priprema prijedloga projekata, osnivanje i djelovanje organizacija, financijsko poslovanje, povezivanje s drugim organizacijama.
- Pružanje savjeta u osobnom kontaktu, e-poštom ili putem telefona

IZOBRAZBA

- organizacijski razvoj, javno djelovanje, suradnja i umrežavanje
- Predavanje/predstavljanje/okrugli stol
- "Mala škola za udruge" poludnevne radionice u Splitu - 2 ciklusa od 5 radionica
- Cjelodnevne tematske radionice u svim županijama

Polaznici su svih generacija

Step

Potpora organizacijama civilnoga društva na području Slavonije i Baranje

Šalter

Provodi ga mreža organizacija koje kao važan dio svoje misije prepoznaju razvoj civilnoga društva: PRONI Centar za socijalno podučavanje, Volonterski centar Osijek i P.G.D.I.- Projekt građanske demokratske inicijative Beli Manastir

Od početka 2007. organizacije civilnoga društva s područja svih pet slavonskih županija imaju mogućnosti dobiti informacije, savjete i izobrazbu na jednom mjestu! Riječ je o programu Šalter koji djeluje upravo kako bi udrugama i aktivnim pojedincima olakšao rad, uputio ih na relevantne informacije, omogućio umrežavanje i, kao krajnji cilj, unaprijedio njihove sposobnosti. Zahvaljujući sustavnoj podršci Nacionalne zaklade koja podržava provođenje svih 5 Programa za regionalni razvoj civilnoga društva u RH među kojima i Program Šalter.

Standardi

Korisnici usluga su aktivni pojedinci, građanske inicijative i organizacije civilnog društva koje djeluju na području Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske, Brodsko-posavske, Požeško-slavonske i Virovitičko-podravске županije.

Članice mreže samostalne su udruge koje provode aktivnosti u domeni svoje misije. Svaka od ovih organizacija u sklopu programa Šalter pruža potporu građanskim inicijativama i drugim organizacijama civilnoga društva prema zajednički dogovorenim standardima. Partnerstvo između navedenih udruga kreirano je kako bi se umrežavanjem specifičnih znanja i vještina, kao i zemljopisnog područja djelovanja, pružila cjelovita podrška izgradnji aktivnog civilnog društva na području Slavonije i Baranje.

Poznati problemi

Aktivnosti provode stručnjaci i volonteri. Tijekom prošle godine ostvarena je suradnja s 24 vanjska suradnika iz 15 različitih institucija (udruga, tijela županija, medija, ...).

S obzirom na činjenicu da su sve tri organizacije koje pružaju potporu već dugi niz godina nazočne na civilnoj sceni, upoznati su s problemima s kojima se i danas udruge susreću: gdje pronaći informaciju o objavljenom natječaju, gdje se održava izobrazba za pisanje projektnih prijedloga, kako registrirati udrugu... Sve navedene informacije korisnici mogu dobiti na jednom mjestu - u uredima Šaltera. Postavljanjem strukturirane i profesionalne podrške doprinosi se stvaranju novih inicijativa i podizanju kvalitete rada postojećih organizacija koje djeluju u ovom dijelu Hrvatske.

Usluge

Usluge koje su dostupne unutar Programa kreirane su kako bi odgovorile na potrebe aktivnih pojedinaca i grupa s područja Slavonije i Baranje.

Potrebe utvrđene na temelju dugogodišnjeg rada u zajednici, uskom suradnjom s jedinicama lokalne i regionalne samouprave, te provedenim analizama i istraživanjima definirane su kao:

- potreba za kontinuiranim, cjelovitim i ažuriranim informiranjem,
- potreba organizacija civilnoga društva za razvojem,
- potreba za tehničko-logističkom potporom.

Ovaj Program odgovara i na potrebu ostalih dionika u društvu koji sada na jednom mjestu mogu dobiti najvažnije informacije o djelovanju

INFO O AKTIVNOSTIMA

O aktivnostima Šaltera informacije su dostupne u info-uredima, na prezentacijama mobilnih timova, putem e-pošte, internetske stranice, ali i u lokalnim i regionalnim medijima.

organizacija civilnog društva s područja Slavonije i Baranje, što Program čini jedinstvenim, posebnim i čime se ističe u odnosu na druge programe.

Uz navedeno, suradnja unutar Programa, te umrežavanje sposobnosti i partnerstvo triju organizacija pruža primjer pozitivne prakse u Hrvatskoj.

Logistika

Program Šalter s uredima u Osijeku, Vukovaru i Belom Manastiru, te mobilnim timovima u Brodskoj-posavskoj, Požeško-slavonskoj i Virovitičko-podravskoj županiji, aktivnim pojedincima, građanskim inicijativama i organizacijama civilnog društva pruža:

- tehničko - logističku podršku,
- korištenje ureda i uredske opreme,
- korištenje prostora za sastanke, radionice, javne tribine, okrugle stolove i sl.,
- korištenje telefona uz mogućnost faksiranja,
- korištenje Interneta u službi pronalazjenja relevantnih informacija (natječaja i sl.),
- ispis i kopiranje dokumenata iz područja funkcioniranja organizacija civilnog društva,
- najam tehničke opreme (prijenosno računalo, LCD projektor, fotoaparat, ...).

Informiranje

- informacije o organizacijama civilnog društva putem on-line baze udruga,
- informacije o otvorenim natjecajima za projekte,
- informacije o različitim vidovima izobrazbe za članove udruga,
- informacije o primjerima pozitivne prakse,
- informacije o ponudi i potražnji volonterskog rada,
- informacije o stipendijama i sl.,
- kreiranje mogućnosti i koordiniranje razmjene informacija između udruga.

Pozivamo sve organizacije civilnoga društva i aktivne pojedince s područja regije Slavonije i Baranje da iskoriste besplatne usluge u okviru Programa Šalter.

I ne zaboravite, iza ovog Šaltera skriva se osmijeh!

CILJ ŠALTERA

Dugoročni cilj Programa Šalter je postavljanje održive strukture potpore razvoju civilnoga društva na području Slavonije i Baranje kroz: promociju vrijednosti civilnoga društva, osnaživanje pojedinaca i građanskih inicijativa i jačanje sposobnosti organizacija civilnoga društva kroz informiranje, savjetovanje, izobrazbu i tehničku podršku, poticanje i jačanje suradnje i umrežavanja između organizacija civilnog društva i među sektorima.

DVIJE GODINE ŠALTERA

Tijekom 2007. održan je niz treninga - dio na zahtjev pojedinih organizacija civilnoga društva, a dio u sklopu redovnog dijela Programa namijenjenog svim udrugama. Ukupno je održano 9 treninga i 3 edukacijska sastanka. Osim toga, na konferenciji "Gužva na Šalteru" provedeno je 6 predavanja za 66 sudionika. Tijekom 2008. održano je 14 treninga, na kojima je bilo prisutno 230 sudionika. Tijekom konferencije "Gužva na Šalteru" provedeno je dodatnih 5 predavanja za nešto više od 60 sudionika. Ukupno četrdesetak organizacija civilnog društva koristilo je tehničko-logističku

potporu tijekom 2007., većinom u obliku ustupanja prostorija za održavanje sastanaka, radionica ili treninga, no značajno je bilo i ustupanje tehničke opreme koje je često pratio najam prostorija. Tijekom 2008. taj broj se popeo na preko pedeset organizacija civilnog društva. Problem nedostatka prostora je izrazito izražen u Osijeku, te se u tu svrhu koriste dva prostora - prostorije Volonterskog centra i Regionalnog info-centra za mlade, koji su kontinuirano u upotrebi do kasnih večernjih sati, ali i vikendima. Stoga se povremeno koriste i uredske prostorije PRONI Centra.

Savjetovanje i izobrazba

Savjetovanje se odnosi na pružanje usluga usmjerenih pojedincima i grupama prema njihovim specifičnim potrebama. Uključuje informiranje i podizanje razine znanja i vještina zainteresiranih strana.

Izobrazba se provodi tematski. Najčešće se provodi za veći broj korisnika različitih profila. Povremeno se provodi i ciljano za pojedinačne organizacije (npr. strateško planiranje). Izobrazba je do sada provedena jednokratno, u trajanju od jednog ili dva dana, a od 2009. godine uvedeni su i modularni treninzi i izobrazba.

Korisnicima se kroz Program Šalter omogućuje savjetovanje i izobrazbu iz sljedećih područja:

- osnivanje i registracija udruga,
- administrativno poslovanje udruga,
- financijsko poslovanje udruga,
- pravna pitanja iz djelokruga rada udruga,
- djelovanje građanskih inicijativa u zajednici,
- umrežavanje i razvoj partnerstava,
- dizajniranje projektnih ideja i izrada projektnih prijedloga,

- pretpristupni fondovi i upravljanje projektnim ciklusom (EU),
- razvoj volonterstva,
- primjena sustava osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije SOKNO,
- područje organizacijskog razvoja
- strateško i operativno planiranje,
- izrada proračuna,
- upravljanje i rukovođenje,
- upravljanje ljudskim resursima (timski rad, upravljanje sukobom, menadžment volontera),
- monitoring i evaluacija,
- odnosi s javnošću,
- neprofitno poduzetništvo. ●

70

organizacija civilnoga društva za-

tražilo je informacije i/ili savjete tijekom 2007., mnoge od njih i nekoliko puta mjesečno

80

organizacija civilnoga društva

tražilo je pomoć tijekom 2008., izražena je potreba naročito na području Baranje

www.salter.com.hr

Volonterski Centar Osijek

Osijek, Stepinčeva 15,
tel/fax: 031/211 306

PRONI Centar za socijalno podučavanje

Šet. P. Preradovića 7/II,
31000 Osijek
tel: 031/207 426
fax: 031/207 427

P.G.D.I. - Projekt građanske demokratske inicijative

Joszeфа Antala 3
31 300 Beli Manastir
tel/fax: 031/702 088

RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA NA PODRUČJU SLAVONIJE I BARANJE

Vidljivost civilne scene

Hrvatsko društvo suočeno s procesom tranzicije nastoji uhvatiti korak s Europom u procesima razvoja civilnoga društva. U posljednjih nekoliko godina na tom su području nastali vidljivi pomaci. Povećao se broj osnovanih udruga, a Vlada te pojedine regionalne i lokalne samouprave uvele su transparentne postupke financiranja. Također, povećana je vidljivost dijela civilne scene. Međutim, pozitivne pomake nije pratio odgovarajući proces osnaživanja organizacijskih sposobnosti udruga. Najveći broj udruga pati od nedovoljnog profesionalizma, netransparentnosti rada, loše strukture upravljanja i sl.

RASTE BROJ UDRUGA

Općenito u Hrvatskoj nije čest model umrežavanja organizacija koje pružaju usluge usmjerene razvoju organizacija civilnoga društva. Nekolicina udruga pojedinačno provodi neku vrstu potpornih aktivnosti, međutim bez modela sveobuhvatne i stručne podrške aktivnim pojedincima, neformalnim grupama i udrugama. Postojeće organizacije koje pružaju potporu smještene su isključivo u većim središtima te se time pojavljuje i problem smanjenog opsega njihovog djelovanja. Osim toga, u porastu je broj udruga, građanskih inicijativa i aktivnih pojedinaca

koji su često suočeni s problemima nedostatka informacija, odgovarajućeg prostora i opreme za rad. Ove poteškoće u dobivanju odgovarajuće podrške često mogu rezultirati posljedicama kao što su pad motivacije za aktivno djelovanje u zajednici, prestanak djelovanja u ranim fazama razvoja, smanjenje broja aktivnih pojedinaca, teže ostvarenje partnerstva u zajednici zbog nedovoljne razine organizacijskog razvoja itd.

NAJVIŠE NA ISTOKU

Prema podacima Središnjeg državnog ureda za upravu, najveći broj udruga u Slavoniji i Baranji koncentriran je u Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji, dok je broj registriranih udruga znatno manji u Brodsko-posavskoj, Virovitičko-podravskoj te Požeško-slavonskoj županiji. Potrebe udruga s ovog područja, prema ranijim procjenama, očituju se u različitim segmentima ovisno o stupnju razvoja udruge. Udruge na početku svog djelovanja u većini slučajeva susreću se s nedostatkom osnovnih potreba kao što su prostor te tehnička oprema. One

pak razvijenije udruge često imaju potrebe u vidu obrazovanja, savjetovanja, konzultacija kao i stručne literature. Motivirane ovakvim stanjem te željom za razvojem zajednica na području Slavonije i Baranje kao i civilnoga društva općenito, tri su udruge iz Osijeka, Vukovara i Belog Manastira krajem 2006. odlučile umrežiti svoje, već postojeće i stručne, organizacijske sposobnosti te na taj način pružiti potporu organizacijama civilnoga društva, aktivnim pojedincima i inicijativama na području čitave istočne Hrvatske. Zahvaljujući Nacionalnoj zakladi to je preraslo u podršku kroz Program Šalter.

Potpora organizacijama civilnoga društva u sjeverozapadnoj Hrvatskoj

Program JAKO

U Međimurskoj, Varaždinskoj, Koprivničko-križevačkoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji u razdoblju 2008. do 2011. program Jako provodi Autonomni centar - ACT iz Čakovca i K.V.A.R.K. iz Križevaca

U dvije godine provedbe Program JAKO imao je više od 250 izravnih korisnika - udruga, građanskih inicijativa - u segmentima izobrazbe (radionice, predavanja), savjetovanja i informiranja (bilteni, info-točke, itd.).

Nacionalna zaklada je u prvoj polovici 2008., na temelju rezultata vrednovanja, akreditirala dvije članice regionalne mreže za daljnju provedbu Programa za razdoblje 2008.-2011. na području sjeverozapadne Hrvatske - Autonomni centar - ACT i udrugu K.V.A.R.K. 22. studenog potpisale su Povelju o suradnji, a 30. prosinca 2008. i Sporazum o partnerstvu na provedbi Programa regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva.

ACT i K.V.A.R.K.

Neprofitna, nevladina organizacija Autonomni centar - ACT osnovana je u siječnju 2003. Radi na razvoju civilnoga društva i lokalnih zajednica kroz neformalnu edukaciju, informiranje, savjetovanje i promociju potičući društvenu promjenu na područjima otvorenih tehnologija, socijalnog poduzetništva, filantropije i medija.

Udruga Kreativni veznik alternativnog razvoja kulture - K.V.A.R.K. osnovana je 2000. i od tada do danas organizirala je više od 400 kulturnih programa te preko 20 većih projekata usmjerenih mladima i urbanim kulturnim sadržajima.

Provedba

Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva temeljni je cilj koji se provedbom Programa regionalnog razvoja i jačanja sposobnosti organizacija civilnoga društva u sjeverozapadnoj Hrvatskoj želi postići. Program je usmjeren na rad s organizacijama civilnog društva (udruge, građanske inicijative, zaklade, sindikati), te jedinicama lokalne i regionalne samouprave (općine, gradovi i županije). Program je zamišljen na način da uz jačanje sposobnosti organizacija civilnog društva uspostavi kvalitetniju suradnju između javnog sektora, privatnog sektora i organizacija civilnoga društva i temelje za što kvalitetniji i bolji rad organizacija civilnog društva na putu ka modernom društvu stabilnih društvenih vrijednosti.

Program je usmjeren na rad s organizacijama civilnog društva (udruge, građanske inicijative, zaklade, sindikati), te jedinicama lokalne i regionalne samouprave (općine, gradovi i županije). Program je zamišljen na način da uz jačanje sposobnosti organizacija civilnog društva uspostavi kvalitetniju suradnju između javnog sektora, privatnog sektora i organizacija civilnoga društva i temelje za što kvalitetniji i bolji rad organizacija civilnog društva na putu ka modernom društvu stabilnih društvenih vrijednosti.

Istraživanje potreba

Cilj istraživanja u sklopu Programa JAKO bio je mapiranje aktivnih organizacija, njihovih kapaciteta i potreba za edukacijom, savjetovanjem i informiranjem - uslugama samog Programa koji se provodi na području Međimurske, Varaždinske, Koprivničko-križevačke i Bjelovarsko-bilogorske županije.

15. smotra dječjeg stvaralaštva - kreativna radionica

2,1 %

ukupnih prihoda
organizacija civilnoga
društva u sjevero-
zapadnoj Hrvatskoj
čine donacije poslov-
nog sektora

Radionica o upravljanju financijama u Križevcima

Rekreacija za Udrugu slijepih

Istraživanje je provedeno telefonskim anketiranjem na slučajnom uzorku udruga iz 4 županije (N=232) u razdoblju između 1. i 20. studenog 2008.

Kao dodana vrijednost istraživanja izrađene su baze udruga za sve četiri županije, s ažuriranim kontakt podacima.

Zaposlenici udruga

Istraživanje je pokazalo da samo 18,66% udruga iz 4 županije u kojima je provedeno istraživanje ima bar jednu zaposlenu osobu. Taj rezultat govori o još uvijek velikom prostoru za poboljšanje i profesionalizaciju rada udruga spram hrvatskog prosjeka - na razini Hrvatske, u 47,4% udruga zaposlena je minimalno 1 osoba*.

Prostorije

Gotovo 23% udruga obuhvaćenih istraživanjem izjavilo je da ne posjeduju prostorije u kojima bi obavljali svoje aktivnosti. Broj takvih udruga je za 10% veći od hrvatskog prosjeka*. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji tek nešto manje od 5% udruga nema prostorije za djelovanje, dok u ostale 3 županije ta brojke prelazi 30% udruga. Najveći broj udruga u sve 4 županije ima ustupljene prostorije, prema iskustvu s terena, najčešće se radi o gradskim/općinskim prostorima datim udrugama na korištenje. Podatak, da svaka 4 udruga nema prostor za obavljanje vlastitih aktivnosti, govori u prilog činjenici o nerazvijenosti civilnog sektora u sjeverozapadnoj Hrvatskoj.

*Procjena stanja razvoja organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, izvještaj istraživanja, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, lipanj 2007.

Tek nešto više od 30% udruga u sjeverozapadnoj Hrvatskoj ima pristup internetu!

NISU UMREŽENI

Samo jedna tvrtka u sjeverozapadnoj Hrvatskoj dodjeljuje godišnje donacije za uduge.

POSLOVNI SEKTOR

USLUGE PROGRAMA JAKO

- **IZOBRAZBA** - radionice, predavanja i treninzi iz specifičnih područja djelovanja organizacija civilnog društva sukladno njihovim potrebama,
- **SAVJETOVANJE** - savjetovanje putem javnih događanja (tribine, okrugli stolovi), telefonom, e-poštom ili osobno (putem Infotočaka) vezano uz pripremu prijedloga projekata, savjete osnivanja i djelovanja udruga, savjete usmjerene na društvena pitanja i događanja iz područja društveno odgovornog poslovanja, financiranja udruga, uklju-

čivanja građana u procese donošenja javnih politika, međusektorske suradnje, pravnih i financijskih pitanja i dr.

- **INFORMIRANJE** - usluga diseminacije informacija provodi se na nekoliko razina: putem zasebnih internetskih stranica Programa JAKO, izdavanjem tjednog elektroničkog biltena, distribucijom dvomjesečnog tiskanog biltena, putem telefona, komunikacijskih alata i osobno - kroz fizičke Info-točke Programa JAKO.

Oprema

Anketirane udruge odgovarale su i na pitanje o korištenju, odnosno posjedovanju pojedine opreme u udruzi. Znatno ispod hrvatskog prosjeka*, koji govori da tri četvrtine udruga posjeduju računalo, pisac i telefonsku liniju, kao osnovna sredstva rada, tek 34% udruga (jedna trećina) koje djeluju u anketirane 4 županije posjeduju navedenu opremu! Također, iznenađuje i podatak da tek nešto više od 30% udruga posjeduje pristup internetu, koji je preduvjet za komunikaciju elektroničim putem i za korištenje elektroničke pošte. Najlošije stanje u pogledu posjedovanja opreme za rad je u Koprivničko-križevačkoj županiji, gdje tek 18% udruga posjeduje računalo i pisac, a nijedna udruga ne posjeduje vozilo!

Prihodi

Najveći broj udruga, čak 74% njih, imalo je prihode u 2007. manje od 100.000,00 kuna - 58,62% imalo je manje prihoda od 25.000,00 kuna (čak 67% udruga u Međimurskoj županiji ima prihode manje od 25.000,00 kuna). Istina, taj podatak ne bi smio čuditi s obzirom na uspješnost udruga na natjecanjima za projekte iz državnog proračuna - na svakom natjecanju mi-

nistarstava ili Nacionalne zaklade, tek su 3-4 udruge iz Međimurske, Varaždinske, Koprivničko-križevačke i Bjelovarsko-bilogorske županije. Prema rezultatima istraživanja, tek 14,78% ukupnih prihoda je iz državnog proračuna. Kako se radi o malim udrugama, s proračunima manjim od 25.000,00 kuna ne čudi rezultat istraživanja što gotovo jednu trećinu ukupnih prihoda čine vlastiti prihodi iz djelatnosti udruga.

2,1% ukupnih prihoda udruga čine donacije poslovnog sektora, što govori o još uvijek nedovoljno razvijenom društveno odgovornom poslovanju tvrtki u ovom dijelu Hrvatske (samo jedna tvrtka u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, Podravka d.d. iz Koprivnice, objavljuje godišnji natječaj za projekte udruga).

Potrebe

Udruge obuhvaćene istraživanjem odgovarale su na pitanje iz kojih područja im je potrebna izobrazba. Ponuđeno im je bilo nekoliko područja za odabir, uključujući i podteme za svako od područja. Iako su rezultati istraživanja pokazali da najveća potreba postoji za izobrazbom na području projektnog upravljanja, ostala područja gotovo su u jednakim omjerima zastupljena i potrebna. ●

“ U Koprivničko-križevačkoj županiji tek 18% udruga posjeduju računalo i pisac, a nijedna udruga ne posjeduje vozilo!

“ Svaka četvrta udruga nema prostor za obavljanje vlastitih aktivnosti.

ŽUPANIJA	BROJ ANKETIRANIH UDRUGA
Međimurska županija	58
Varaždinska županija	101
Koprivničko-križevačka županija	35
Bjelovarsko-bilogorska županija	38

74 %

• udruga imalo je prihode u 2007. manje od 100.000,00 kuna

www.programjako.info

Autonomni centar - ACT

Dr. Ivana Novaka 38
40000 Čakovec
tel: 040/390 047
fax: 040/390 048

K.V.A.R.K.

Mažuranićev trg 1
48260 Križevci
tel/fax: 048/711 073

*Procjena stanja razvoja organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj, izvještaj istraživanja, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, lipanj 2007.

JAKO 2009.

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

ČAKOVEC

Uredovno vrijeme
 Infotočke - ponedjeljak i četvrtak (12-16 h)
09.05. Poludnevna radionica "Međusektorska suradnja"
23.05. Cjelodnevna radionica "Izrada projektnih prijedloga i proračuna"
13./14.06. Dvodnevna radionica "EU fondovi i izrada projektnih prijedloga za EU fondove"
01.10. Tribina "Financiranje projekata OCD iz proračuna JLS u 2010. godini"
03.10. Cjelodnevna radionica "Samofinanciranje i razvoj neprofitnog poduzetništva" -
24.10. Cjelodnevna radionica "Izrada internetskih stranica za OCD"
05.11. Predavanje i predstavljanje računalnog programa TočnoTo
13.11. Predavanje "SOKNO" - Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije

MURSKO

04.02. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
01.04. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
25.04. Cjelodnevna radionica "Izrada projektnih prijedloga i proračuna"
03.06. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
07.10. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
02.12. Uredovno vrijeme

Infotočke (12-16 h)

PRELOČ

04.03. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
18.04. Cjelodnevna radionica "Izrada projektnih prijedloga i proračuna"
06.05. Uredovno vrijeme infotočke (12-16 h)
01.07. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
02.09. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
04.11. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

IVANEC

10.10. Poludnevna radionica "Vođenje i upravljanje udrugama"
11.07. Cjelodnevna radionica "Izrada projektnih prijedloga i proračuna"

LEPOGLAVA

18.02. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
27.06. Cjelodnevna radionica "Izrada projektnih prijedloga i proračuna"
04.07. Poludnevna radionica "Upravljanje financijama"
15.07. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
03.11. Predavanje i predstavljanje računalnog programa TočnoTo
16.12. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

LUDBREG

18.03. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
19.08. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
12.09. Poludnevna radionica "Vođenje i

upravljanje udrugama"
04.11. Predavanje i predstavljanje računalnog programa TočnoTo

NOVI MAROF

15.04. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
16.09. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

VARAŽDIN

16.05. Poludnevna radionica "Međusektorska suradnja"
20.05. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
02.10. Tribina "Financiranje projekata OCD iz proračuna JLS u 2010. godini"
17.10. Poludnevna radionica "Vođenje i upravljanje udrugama"
21.10. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
02.11. Predavanje i predstavljanje računalnog programa TočnoTo
13.11. Predavanje "SOKNO" - Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije

VARAŽDINSKE TOPLICE

17.06. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
05.09. Cjelodnevna radionica "Izrada projektnih prijedloga i proračuna"
18.11. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

OPĆINA LJUBEŠČICA

18.07. Poludnevna radionica "Vođenje i upravljanje udrugama"

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

ĐURĐEVAC

11.03. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

13.05. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

08.07. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

09.09. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

19.09. Cjelodnevna radionica "Izrada projektnih prijedloga i proračuna"

11.11. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)
 KOPRIVNICA

11.02. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

08.04. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

06.06. Poludnevna radionica "Međusektorska suradnja"

10.06. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

14.10. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

31.10. Cjelodnevna radionica "Odnosi s javnošću"

03.11. Predavanje i predstavljanje računalnog programa TočnoTo
09.12. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

KRIŽEVCI

Uredovno vrijeme Infotočke - ponedjeljak i četvrtak (12-16 h)
20./21.06. Dvodnevna radionica "EU fondovi i izrada projektnih prijedloga za EU fondove"
07.10. Tribina "Financiranje projekata OCD iz proračuna JLS u 2010. godini"

05.11. Predavanje i predstavljanje računalnog programa TočnoTo

20.11. Predavanje "SOKNO" - Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA

BJELOVAR

25.02. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

15.07. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

06.10. Tribina "Financiranje projekata OCD iz proračuna JLS u 2010. godini"

02.11. Predavanje i predstavljanje računalnog programa TočnoTo

14.11. Cjelodnevna radionica "Odnosi s javnošću"

20.11. Predavanje "SO-KNO" - Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije

16.12. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

ČAZMA

22.04. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

23.09. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

DARUVAR

25.03. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

30.05. Poludnevna radionica "Međusektorska suradnja"

26.08. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

26.09. Cjelodnevna radionica "Izrada projektnih prijedloga i proračuna"

04.11. Predavanje i predstavljanje računalnog programa TočnoTo

GAREŠNICA

27.05. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

28.10. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

GRUBIŠNO POLJE

24.06. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

25.11. Uredovno vrijeme Infotočke (12-16 h)

Mreža za razvoj regionalnih kapaciteta

Mrrak

Cilj Programa je pružanje podrške stvaranju učinkovitijeg, neprofitnog sektora te aktivnog građanstva u Republici Hrvatskoj. Programom se želi omogućiti organizacijama civilnoga društva pristup i korištenje visokokvalitetnih usluga potpore koje će zadovoljiti njihove potrebe. Unapređenjem usluga potpore osnažit će se, neprofitni sektor te će se unaprijediti sposobnosti organizacija civilnoga društva kako bi svojim djelovanjem stvorile bolju kvalitetu življenja za pojedince i lokalne zajednice. Usluge koje se pružaju kroz Program su informiranje, savjetovanje i izobrazba organizacija civilnoga društva. Besplatne su za krajnje korisnike zahvaljujući partnerstvu s Nacionalnom zakladom.

Preporuke za razvoj

Tijekom prve dvije godine provedbe Programa, uz pružanje spomenutih usluga, organizacije provoditeljice Programa izradile su sveobuhvatnu procjenu potreba organizacija civilnoga društva za regiju u kojoj djeluju. Cilj procjene potreba bio je utvrditi postojeće stanje i stvarne potrebe organizacija civilnoga društva u regiji, te na temelju tog stanja definirati preporuke za razvoj sposobnosti organizacija civilnoga društva. U procjenu potreba bilo je uključeno ukupno 37 predstavnika udruga, 21 predstavnik lokalne samouprave, 12 predstavnika medija, 10 predstavnika poslovnog sektora i 4 predstavnika donatora. Izvještaji o procjeni potreba dostupni su na internetskim stranicama organizacija provoditeljica Programa. Na temelju procjene potreba izrađen je Poslovni plan, a kasnije i trogodišnji Regionalni plan provedbe Programa.

5.300

udruga građana registrirano je u tri županije u kojima se provodi Program Mrrak.

Izvori i načini financiranja i dalje se nameću kao najznačajnija područja koja treba osnaživati unutar organizacija civilnoga društva.

Neobično, ali učinkovito

www.mrrak.info

SMART - Udruga za razvoj civilnog društva

Blaža Polića 2/4
51000 Rijeka
Tel. 051/332-750
Fax. 051/320-792

Udruga DELTA

Blaža Polića 2/4
51000 Rijeka
Tel. 051/337-279
Fax. 051/337-279

Udruga za razvoj civilnog društva POKRETAČ

Josipa Jovića 80
53 230 Korenica
Tel./Fax. 053/756-353

Na temelju provedene procjene potreba utvrđeno je da znatne razlike postoje i između organizacija civilnoga društva što se posebno odnosi na resurse, motivaciju, postojeća znanja i vještine i veličinu organizacija. Ono što određenom broju organizacija predstavlja snagu drugima može predstavljati slabost, što ukazuje na potrebu kreiranja različitih pristupa u osnaživanju i razvijanju sposobnosti. Dok se manje, nerazvijene udruge više usmjeravaju na osnaživanje vlastitih resursa, razvijenijim organizacijama veći izazov predstavlja iskorištavanje postojećih mogućnosti iz vanjskog okruženja (fondovi Europske unije, lobiranje i zagovaranje, samofinanciranje, suradnja s različitim dionicima).

Posebna pažnja

Izvori i načini financiranja i dalje se nameću kao najznačajnija područja koja treba osnaživati unutar organizacija, bilo da je riječ o stvaranju novih mogućnosti financiranja (zaklade), unaprijeđenju suradnje s postojećim izvorima (npr. poslovnim sektorom), ili pak zagovaranju promjena u zakonodavstvu. Ostala područja kojima je potrebno posvetiti posebnu pažnju pri osnaživanju organizacija civilnoga društva su izobrazba, povećanje članstva i razvoj ljudskih resursa, razvoj suradnje unutar sektora i između sektora te jača promocija.

Tri su ključne skupine potencijalnih korisnika Programa: udruge registrirane na području Istarske, Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije, udruge u procesu osnivanja te neformalne inicijative građana.

U tri županije u kojima se provodi program MRRAK kao dio Programa regionalnog razvoja registrirano je više od 5300 udruga građana. Većina udruga registrirana je i djeluje u najvećim gradovima regije iako postoji velik broj primjera dobre prakse djelovanja udruga i u manjim (pa i mikro) zajednicama. Udruge registrirane u ove tri županije ključni su korisnici usluga Programa. Na temelju brojnih upita građana upućenih organizacijama provoditeljicama Programa vezanih uz osnivanje udruga, kao i na temelju zabilježenih problema i poteškoća s kojima se često suočavaju građani koji žele osnovati udugu, prepoznata je potreba za isticanjem udruga u procesu osnivanja kao posebne skupine korisnika usluga Programa. Konačno, kao zasebna skupina potencijalnih korisnika Programa pojavljuju se neformalne inicijative građana. Iz

MOBILNI TIMOVI

Kroz mobilne timove i prateće info-točke organizacije provoditeljice Programa pružat će sve ili neke od navednih usluga, ovisno o iskazanom interesu odnosno potrebama, u općinama i gradovima izvan sjedišta organizacija. Operativnim planom za 2009. definirano je organiziranje mobilnih timova u Gospiću, Otočcu, Senju, Delnicama, Krku, Cresu, Malom Lošinj, Labinu, Buzetu, Pazinu, Rovinju i Umagu. O održavanju mobilnih timova svi zainteresirani bit će izvješteni putem lokalnih medija, internetske stranice programa MRRAK i glasila InfoSMART te će biti pozivani putem e-pošte.

Manje, nerazvijene udruge više se usmjeravaju na osnaživanje vlastitih resursa, a razvijenijim organizacijama veći izazov su fondovi Europske unije, lobiranje, zagovaranje i samofinanciranje.

iskustva organizacija provoditeljica Programa, one se u pravilu pojavljuju radi ostvarenja nekog kratkoročnog cilja odnosno rješavanja nekog aktualnog problema u lokalnoj zajednici. Najčešće je riječ o građanima koji su prepoznali problem i potrebu da se na njega reagira ali, često, nemaju dostatna znanja, iskustva i vještine potrebne za učinkovito i uspješno rješavanje problema. Ta znanja, iskustva i vještine neformalne inicijative građana mogu dobiti kroz usluge koje se pružaju u Programu.

Informiranje

Usluge informiranja podrazumijevaju prikupljanje svih relevantnih informacija za organizacije civilnoga društva u regiji i njihova diseminacija svim organizacijama iz baze podataka Mreže za razvoj regionalnih kapaciteta u najkraćem mogućem roku, te odgovaranje na pitanja vezana uz diseminaciju informacija. Prikupljanje i diseminacija informacija obavlja se putem info-točaka u sjedištima organizacija provoditeljica Programa, te virtualne info-točke na internetskoj stranici Programa. Uz navedene alate, za diseminaciju informacija koriste se postojeće liste adresa e-pošte, a za korisnike koji imaju otežan ili nemaju pristup Internetu informacije se diseminiraju putem tromjesečnog biltena InfoSMART, te putem medija.

Informacije koje se prikupljaju podijeljene su u tri osnovne skupine: natječaji, novosti i aktivnosti Mreže za razvoj regionalnih kapaciteta. Informacije o natječajima se prvenstveno odnose na natječaje za (su)financiranje programa i projekata udruga uključujući natječaje jedinica lokalne i regionalne samouprave, natječaje ministarstava, lokalnih zaklada, Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, poduzeća, Europske komisije, te ostalih domaćih i stranih agencija i zaklada. Novosti se odnose na sve one informacije koje nisu izravno vezane za (su)financiranje ali mogu pomoći udrugama u njihovom radu. To su prije svega informacije o nadolazećim, ali i održanim edukacijama, konferencijama, okruglim stolovima, seminarima i savjetovanjima, zatim o novim publikacijama, zakonskom okviru rada udruga, novosti vezane za računovodstvo neprofitnih organizacija, te sve ostale informacije za koje se procjeni da bi mogle biti od interesa članovima udruga. Uz navedeno, organizacije provoditeljice Programa pružaju i informacije o svim planiranim i provedenim aktivnostima Mreže za razvoj regionalnih kapaciteta (Mrrak).

Savjetovanje

Savjetovanje, za razliku od informiranja, zahtjeva veće iskustvo i odnosi se na sve upite za koje je potrebno detaljnije i zahtjevnije, te vremenski duže pripremanje. Pod savjetovanjem se podrazumijeva pružanje pravnih i računovodstvenih savjeta, te savjeta iz ostalih područja rada organizacije. Za pružanje računovodstvenih savjeta angažirane su savjetnice iz jednog privatnog knjigovodstvenog servisa iz Rijeke. Usluge savjetovanja pružaju se u sjedištima organizacija provoditeljica Programa, te putem telefona odnosno elektronskom poštom.

Izobrazba

Konačno, usluge izobrazbe pružaju se kroz tri osnovna područja: organizacijski razvoj, javno djelovanje te suradnja i umrežavanje. Točnije, usluge izobrazbe pružaju se na sljedeće teme:

- Kako održati uspješnu prezentaciju
- Menadžment volontera
- Menadžment projekata
- Pisanje prijedloga projekta
- Upravljanje projektom ciklusom i EU fondovi
- Pisanje prijedloga projekta prema zahtjevima EK
- Izrada proračuna
- Izvještavanje
- Strateško planiranje
- Monitoring i evaluacija
- Osiguranje i kvaliteta neprofitnih organizacija
- Prikupljanje sredstava
- Menadžment neprofitnih organizacija
- Procjena potreba u zajednici
- Izgradnja partnerstva
- Što je civilno društvo?
- Javnim zagovaranjem do društvene promjene

- Suradnja organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave
- Suradnja organizacija civilnog društva i medija
- Suradnja i umrežavanje
- Sudjelovanje građana i organizacija civilnog društva u donošenju odluka na lokanoj razini.

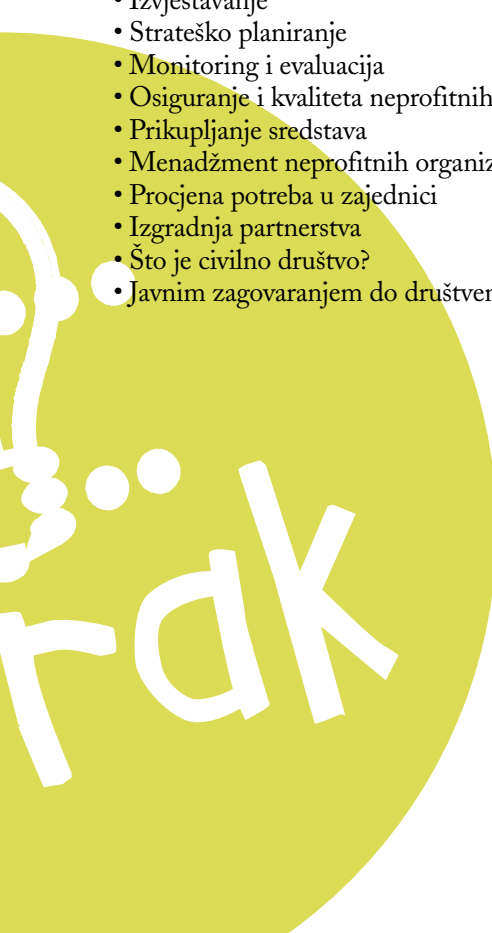
Pod pružanjem usluga izobrazbe podrazumijeva se prenošenje znanja i/ili vještina putem predavanja, prezentacija ili okruglih stolova, te poludnevnih odnosno cjelodnevnih radionica. Tijekom provedbe radionica koristi se sudionički i interaktivan pristup (kombinacija teorije i iskustvenog učenja prilagođenog principima učenja odraslih). Korištenjem ovakvog pristupa svim sudionicima se osigurava sigurno okruženje za rad, potiče ih se da budu motivirani te da aktivno sudjeluju u radu. Tijekom rada koriste se različite tehnike i metode koje uključuju: kvalitetna, kratka i jasna izlaganja, različite simulacije, igre, rad na slučaju te različite druge grupne i individualne tehnike i metode.

Konkretni upiti

Ovakve radionice osiguravaju ozračje za obustranu komunikaciju između trenera/ica i sudionika te mogućnost razmjene iskustava i pružanja savjeta. Svi sudionici tijekom izobrazbe dobivaju i radne materijale, a na kraju svake radionice imaju mogućnost dati usmenu povratnu informaciju na provedenu radionicu te ispunjavaju pisani evaluacijski obrazac. Tako prikupljeni podaci se analiziraju u cilju unapređenja pružanja usluga izobrazbe. Također, svi sudionici radionica bivaju upoznati s mogućnošću upućivanja konkretnih upita i zahtjeva za povratnim informacijama u svezi sadržaja i teme radionice, odnosno dobivanja dodatnih savjeta od trenera koje mogu kontaktirati putem telefona, telefaksa i elektronske pošte ili osobnim dolaskom. ●

Tijekom provedbe radionica koristi se sudionički i interaktivan pristup - kombinacija teorije i iskustvenog učenja prilagođenog načelima učenja odraslih.

Neformalne inicijative građana pojavljuju se radi ostvarenja nekog kratkoročnog cilja odnosno rješavanja nekog aktualnog problema u lokalnoj zajednici.

Suradnja, prisutnost u zajednici i dostupnost izobrazbe

E-misija

Dvije organizacije u partnerstvu: Centar za civilne inicijative - CCI iz Zagreba i Udruga za promicanje informatike, kulture i suživota - IKS iz Petrinje uslugama informiranja, savjetovanja i izobrazbe pomažu u Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj, Krapinsko-zagorskoj i Zagrebačkoj županiji te Gradu Zagrebu

Svako-dnevno putem e-pošte i telefona, usmeno u uredima jednom tjedno, te na poziv udruga ili jedinica lokalne samouprave jednom mjesečno u udaljenijim općinama (primjerice općine Dvor, Novska, Hum na Sutli, Vojnić, Gvozd, Ribnik)

SAVJETOVANJE

31 radionicu E-misija je provela tijekom

2008., od toga je 80% bilo poludnevnih, a 20% cjelodnevnih radionica

Za naš mentalitet

Ciljevi u okviru ovog regionalnog Programa prilično su ambiciozni i obuhvaćaju: (1) utvrđivanje novih metoda prenošenja znanja organizacijama civilnoga društva, (2) učinkovitije postupke procjena potreba organizacija civilnoga društva i (3) primjereno odgovaranje na utvrđene potrebe udruga u središnjoj Hrvatskoj.

Baš ti ciljevi su odabrani zbog toga što je utvrđeno da je u zadnjih 15-tak godina bilo toliko stranih i domaćih organizacija koje su pružale manje ili više kreativne usluge izobrazbe kroz radionički tip obrazovanja potičući udruge na novi način vođenja i ustrojavanja udruga, motivirajući ih na nove načine prikupljanja sredstava i ostvarivanja dohotka vlastitim aktivnostima..., a malo se njih pitalo o značajkama naše zemlje, našeg mentaliteta, načina razmišljanja i pristupanja problemima u zajednici i njihovom rješavanju pa je prvi cilj bio da se usluge Programa prilagode stvarnim potrebama s terena.

Način rada i vrednote

Tri su osnovne značajke djelovanja Programa E-misija: suradnja s lokalnim zajednicama, prisutnost u zajednicama s manjim mogućnostima za izobrazbu te povećanje dostupnosti izobrazbe i informacija za one koji ne mogu doći na infopunktove ili radionice.

Od početka svog djelovanja, Program E-misija se trudi sve svoje aktivnosti planirati i izvoditi u

METODE PRENOŠENJA ZNANJA

- poludnevne radionice u trajanju od 3,5 + 0,5 sata predviđenog vremena za raspravu o naučenom, vrednovanju rada trenera i mogućnostima poboljšanja
- poludnevne radionice i cjelodnevne radionice ciljano za određene skupine udruga ili udruge i predstavnike lokalne samouprave (primjer prezentacijske vještine u Svetoj Nedelji; međusektorsko partnerstvo u Sv.Ivanu Zelina i partnerstvo s mladima u Novskoj)
- ponuđena je radionica "Moja udruga na internetu" za sve one koji ne mogu platiti dizajnera, nemaju kolegu ili prijatelja koji će im to napraviti bez naknade, a žele koristiti nove tehnologije u svom radu
- otvorena je stranica www.e-misija.info na kojoj se obavještavaju organizacije o otvorenim natječajima, nadolazećim radionicama, događajima od važnosti za razvoj civilnoga društva, i daje se čitateljima mogućnost učenja na daljinu u, za sada, tek nekoliko tema
- promocija učenja na daljinu putem internetske stranice Programa E-misija

Mladi u Dvoru na jednoj od radionica

suradnji s lokalnim udrugama, samoupravama i pojedincima. Iako takav način u početku zahtijeva više vremena provedenog na terenu i u neposrednom kontaktu s korisnicima, dugoročno se ovaj pristup višestruko isplati, budući da su ljudi skloniji podržati aktivnosti u čijoj su pripremi sami sudjelovali. Tako su sve teme radionica dogovorene kroz komunikaciju s osobama iz lokalnih zajednica u kojima se Program provodi i uz nastojanje da se pri tom bude što fleksibilniji.

Prednost izoliranima

Pri izboru zajednica u kojima se održavaju radionice, slijedi se načelo da prednost imaju one zajednice koje su udaljenije, prometno izoliranije, s manje mogućnosti za kontakte, umrežavanje i izobrazbu. To znači vjerojatno manji broj polaznika radionice nego u većim regionalnim središtima, no upravo je u takvim zajednicama bitno ulaganje u pojedince i skupine koji će u budućnosti preuzeti ulogu pokretača aktivnosti i podržavatelja drugih inicijativa.

Isto tako, u većini manjih gradova i općina u našoj zemlji udruge nemaju zaposlenih pa je osobama koje u njima volontiraju često nemoguće izostati s posla da bi sudjelovali u radionicama. Zato je bilo jako važno omogućiti članovima i članicama svih udruga dostupnost programa izobrazbe. Stoga je pokrenut program učenja na daljinu kako bi što više znanja i vještina bilo dostupno u svakom trenutku svima koji ih trebaju.

UČINKOVITIJE PROCJENE POTREBA

- **provedeno je anketiranje predstavnika civilnoga društva u 4 županijska središta (više od 140 ispunjenih upitnika)**
- **na evaluacijskim listićima svake radionice postavljeno je pitanja potrebe za daljnjom izobrazbom (više od 400 prikupljenih upitnika)**
- **info-točke koje su otvorene u 4 grada (Zagreb, Petrinja, Zabok i Karlovac) jednom tjedno u trajanju od 6 sati dnevno često služe kao "SOS za udruge" i prikupljanje podataka o potrebama organizacija civilnoga društva (prikupljeno 170 upitnika)**
- **upitnik procjene potreba je na internetskoj stranici koju je do sada posjetilo oko 4.000 posjetitelja**
- **obavljeni razgovori s predstavnicima Ureda za društvene djelatnosti i Odjela za opće upravne poslove od kojih su prikupljeni podaci o najčešćim poteškoćama i pitanjima s kojima se udruge susreću**

4 lekcije za učenje na daljinu i 2 članka o razvoju zajednice i o volontizmu E-misija je postavila na internet-sku stranicu

Svako-dnevno putem e-pošte, telefona, internetske stranice i usmeno u uredima u Zagrebu, Karlovcu i Petrinji

INFORMIRANJE

Organizira se prema utvrđenim potrebama organizacija civilnoga društva u mjestima gdje je sudionicima najlakše doputovati

IZOBRAZBA

Učenje na daljinu

Regionalni program E-misija promovira svojim djelovanjem nove metode učenja, pa tako na stranici www.e-misija.info već godinu dana nudi i mogućnost učenja na daljinu. U prvoj godini dana uglavnom se radilo na osmišljavanju stranice, postavljanju vijesti i redovitom obavještavanju o djelatnostima Programa dok je samo nekoliko lekcija postavljeno za usvajanje novih znanja (od kojih je najpopularnija Moja udruga na internetu).

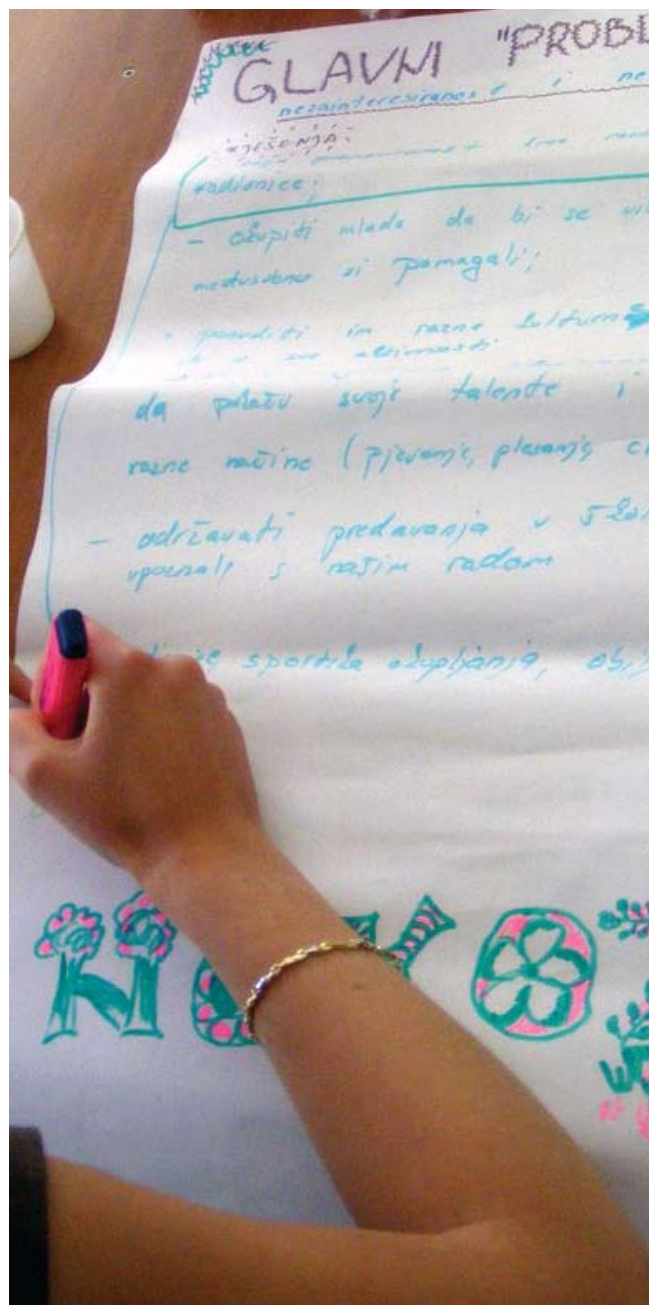
U novom trogodišnjem razdoblju 2009.-2011. planira se u sustavu učenja na daljinu godišnje postaviti 4-6 novih lekcija na internetsku stranicu i to na što je moguće zanimljiviji pristup koji zahtijeva aktivan angažman posjetitelja.

Radne snage

Dvije partnerske organizacije ukupno imaju sedam djelatnika koji obavljaju tri vrste usluga: informiranje, savjetovanje i izobrazbu zahvaljujući sustavnoj podršci i partnerstvu s Nacionalnom zakladom. Od toga njih četvero radi 1/5 radnog vremena u E-misiji, dvoje ih radi na pola radnog vremena i jedan radi 3/4 radnog vremena. ●

TEME IZOBRAZBE U 2009.

- Od ideje do teksta i proračuna
- Mobilizacija zajednice
- Moja udruga na internetu
- Knjigovodstvo udruga
- Prezentacijske vještine za udruge
- Uspostava i održavanje uspješnog partnerstva
- Komunikacijske vještine i razrješavanje sukoba
- Primjena suvremenih tehnologija u javnom zagovaranju
- Prikupljanje sredstava
- Suradnja i umrežavanje
- Suradnja s jedinicama lokalne samouprave
- Stjecanje vještina za razvoj sudioničke demokracije
- Sustav osiguranja kvalitete

www.e-misija.info

Centar za civilne inicijative - CCI

Božidara Adžije 22/1
Zagreb
tel/fax:
01/4819 516
01/4920 795

Maksimilijana Vrhovca 13,
Karlovac
tel/fax:
047/423 164

IKS - Udruga za promicanje informatike, kulture i suživota

Gajeva 40a
Petrinja
tel/fax:
044/814 562

IZBJEGAVANJE NEPOTREBNOG

U svrhu izbjegavanja organiziranja izobrazbe koja nije potrebna ili nije tražena, sve su radionice prilagođene stvarnim potrebama koje su prikupljene tijekom opsežne analize potreba. Na taj je način proveden velik broj radionica (njih 31) u čak 12 gradova i općina u četiri ciljane županije.

SVIH5 programa za regionalni razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj

www.programstep.info

program STEP pruža stručnu pomoć i podršku organizacijama civilnoga društva na lokalnoj razini kroz informiranje, savjetovanje i izobrazbu

ZA ŽUPANIJE:

Zadarsku, Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku i Dubrovačko-neretvansku

PROGRAM PROVODE:

Udruga Mi

Sinjska 7, 21 000 Split
tel 021/ 329 130, fax: 021/329-131

Udruga tajnika i računovođa u školstvu - UTIRUŠ

Obala bana Berislavića 16, 21 220 Trogir
tel/fax 021/ 881 011

Cesta Dr. Franje Tuđmana 59, 21 214 Kaštel Kambelovac
tel 021/ 221 276

www.salter.com.hr

program ŠALTER je program potpore organizacijama civilnoga društva Slavonije i Baranje kojeg provodi mreža organizacija s tog područja

ZA ŽUPANIJE:

Brodsko-posavsku, Osječko-baranjasku, Požeško-slavonsku, Virovitičko-podravsku, Vukovarsko-srijemsku

PROGRAM PROVODE:

PRONI - Centar za socijalno podučavanje

204. vukovarske brigade 43, 32 000 Vukovar
tel 032/ 441 612

Volonterski centar, Osijek

Kardinala A. Stepinca 15, 31 000 Osijek
tel 031/ 211 306

P.G.D.I. Projekt građanske demokratske inicijative

Joszefa Antala 3, 31300 Beli Manastir
tel 031/ 702 088

www.programjako.info

program JAKO radi na jačanju sposobnosti organizacija civilnoga društva te uspostavljanju njihove kvalitetnije suradnje s javnim i privatnim sektorom

ZA ŽUPANIJE:

Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku i Bjelovarsko-bilogorsku

PROGRAM PROVODE:

Autonomni centar - ACT

Dr. Ivana Novaka 38, 40000 Čakovec
tel 040/ 390 047, fax 040/ 390 048

K.V.A.R.K.

Mažuranićev trg 1, 48260 Križevci
tel/fax 048/ 711 073

www.mrrak.info

program MRRAK je usmjeren na pružanje podrške stvaranju učinkovitijeg neprofitnog sektora te aktivnog građanstva

ZA ŽUPANIJE:

Primorsko-goransku, Istarsku i Ličko-senjsku

PROGRAM PROVODE:

SMART - Udruga za razvoj civilnog društva

Blaža Polića 2/4, 51000 Rijeka
tel 051/ 332 750, fax 051/ 320 792

Udruga DELTA

Blaža Polića 2/4, 51000 Rijeka
tel/fax 051/ 337 279

Udruga POKRETAČ

Josipa Jovića 80, 53230 Korenica
tel/fax 053/ 756 353

www.e-misija.info

program E-MISIJA za cilj ima utvrđivanje novih metoda prenošenja znanja te upotrebu učinkovitijih postupaka procjene potreba organizacija civilnoga društva

ZA ŽUPANIJE:

Karlovačku, Sisačko-moslavačku, Krapinsko-zagorsku, Zagrebačku i Grad Zagreb

PROGRAM PROVODE:

Centar za civilne inicijative - CCI

Park Ribnjak 1, 10000 Zagreb
tel/fax 01/ 48 19 516

Maksimilijana Vrhovca 13, 47000 Karlovac
tel/fax 047/ 423 164

IKS - Udruga za promicanje informatike, kulture i suživota

Gajeve 40a, 44250 Petrinja
tel/fax 044/ 814 562

STEP

ŠALTER

JAKO

MRRAK

E-MISIJA

Važno je imati: PRETPLATU

Budite informirani - postanite pretplatnik!

Civilno društvo - jedini je stručno-popularni časopis o civilnome društvu u Republici Hrvatskoj u izdanju Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. U tematski koncipiranim brojevima stručnim i novinarskim radovima, zaokružuje teme i područja koja su važna za razvoj civilnoga društva te koja na sustavan i informativan način daju uvid u aktivnosti i postignuća organizacija civilnoga društva. Pozivamo Vas da pretplatom na časopis osigurate pravovremenu i kontinuiranu informiranost o civilnome društvu u Republici Hrvatskoj i na međunarodnoj razini.

Pretplata i/ili kupnja prethodnih brojeva

Godišnja pretplata na časopis za uplate u Hrvatskoj iznosi 200 kuna, a za pretplate iz inozemstva iznosi 30 eura. Nacionalna zaklada odobrava popust od 20% na godišnju pretplatu organizacijama civilnoga društva i obrazovnim institucijama. Cijena pojedinačnog broja iz prethodnih godina izlaza iznosi 20 kuna. Informacije o dostupnosti prethodnih brojeva nalaze se na <http://zaklada.civilnodrustvo.hr>

Podaci za uplatu općom uplatnicom / Internet bankarstvom:

Primatelj: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Svrha doznake: pretplata na časopis "Civilno društvo"

Poziv na broj: 001

Broj računa: 2390001-1100314259 (HPB)

Za dostavu predračuna molimo nazovite na 01/2399-100

Kako postati pretplatnik?

Uz ispunjeni kupon za godišnju pretplatu molimo da dostavite i DOKAZ O UPLATI PRETPLATE općom uplatnicom ili Internet bankarstvom na telefaks 01/2399-111, poštanskim putem ili e-poštom.

Pretplatom do dara

Nacionalna zaklada svima koji se pretplate na časopis "Civilno društvo" do 10. rujna 2009. godine poklanja priručnik "Odnosi s javnošću za organizacije civilnoga društva" u izdanju Hrvatske udruge za odnose s javnošću. Ovaj priručnik djelatnicima, članovima ili volonterima nevladinih, neprofitnih organizacija daje uvid u praksu i alate odnosa s javnošću, što će im koristiti u organizaciji, komunikaciji i provedbi njihovih projekata.

Vrijednost
130 kn

Kupon za godišnju pretplatu

Naziv organizacije/ustanove/pretplatnika

Ime i prezime (za pravne subjekte ime i prezime odgovorne osobe)

Ulica i broj

Poštanski broj i mjesto

Broj telefona / telefaksa

Matični broj

Adresa e-pošte

Potpis (i pečat za pravne subjekte)

A - godišnju pretplatu

B - pojedinačni broj _____

Potvrđujem da se pretplaćujem (zaokruži)

Mjesto i datum

Naš doprinos zajednici

Ključna karika razvoja zajednice

Natječaji za financiranje građanskih inicijativa objavljuju se dva puta godišnje:
2. svibnja i
1. listopada za inicijative čije provedba nije duža od tri mjeseca

do 15.000

- kuna je iznos potpore za pojedinu građansku inicijativu.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva od početka svog djelovanja, od 2004. godine, ulagala je u razvoj građanskog aktivizma na lokalnoj i regionalnoj razini financirajući kratkoročne građanske inicijative putem natječaja "Naš doprinos zajednici".

Značajan zaokret učinjen je 2007. godine od kada Nacionalna zaklada sredstva za financiranje građanskih inicijativa dodjeljuje po Decentraliziranom modelu koji se provodi u partnerstvu s četirima regionalnim zakladama.

Kapital zajednice

Zahvaljujući Decentraliziranom modelu financiranja razvoja civilnoga društva u Republici Hrvatskoj novac potreban za provedbu inicijativa oko kojih se građani udružuju kako bi svojim doprinosom riješili problem u zajednici i/ili unaprijedili kvalitetu života u svojoj zajednici, nalazi se upravo tamo gdje se inicijativa i pokreće: na lokalnoj ili regionalnoj razini.

Na taj način se, istovremeno, izgrađuje i jača društveni i financijski kapital zajednice što je ključna karika s jedne strane, njezina održivost razvoja, a s druge strane: povezivanja i aktiviranja građanki i građana kojim se povećava razina njihove uključenosti, zauzetosti i solidarnosti u postizanju razvoja zajednice u kojoj žive.

Opća dobrobit

Regionalne zaklade - partneri Nacionalne zaklade u provođenju Decentraliziranog modela, natječaje "Naš doprinos zajednici" za financiranje građanskih inicijativa objavljuju dva puta godišnje i to: 2. svibnja i 1. listopada svake godine za inicijative čije provedba nije duža od tri mjeseca.

Na natječaj "Naš doprinos zajednici" mogu se prijaviti jednokratne akcije građana za opću dobrobit kojima se:

REGIONALNE ZAKLADE - PARTNERI NACIONALNE ZAKLADE:

- Regionalna zaklada za lokalni razvoj Zamah, Zagreb

- za Bjelovarsko-bilogorsku, Karlovačku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku, Sisačko-moslavačku, Varaždinsku i Zagrebačku županiju te Grad Zagreb

- Zaklada Kajo Dadić, Split

- za Dubrovačko-neretvansku, Splitsko-dalmatinsku, Šibensko-kninsku i Zadarsku županiju

- Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, Pula

- za Istarsku, Ličko-senjsku i Primorsko-goransku županiju

- Zaklada za razvoj lokalne zajednice Slagalice, Osijek
- za Brodsko-posavsku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Virovitičko-podravsku i Vukovarsko-srijemsku županiju

- potiče razvoj lokalne zajednice,
- rješava problem u lokalnoj zajednici čime se poboljšavaju uvjeti i kvaliteta življenja u toj zajednici,
- potiče dobrovoljni/volonterski rad i uključivanje, većeg broja građana u lokalnoj zajednici,
- koriste potencijali lokalnog javnog i profitnog sektora.

Iznos potpore za pojedinu građansku inicijativu je do Kn 15.000,00.

Više informacija o Decentraliziranom modelu može se pronaći na:

www.zaklada.civilnodrustvo.hr ●

Zaklada za razvoj lokalne zajednice Osijek

Slagalice

Provodi Program decentralizacije financijskih potpora za građanske inicijative u Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj, Požeško-slavonskoj, Virovitičko-podravskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji

Slagalice je osnovana s ciljem promocije organizirane filantropije te mobiliziranja lokalnih resursa u regiji kako bi se unaprijedila kvaliteta života građana Osijeka i šireg područja Slavonije i Baranje. Svojim djelovanjem doprinosi i razvoju civilnoga društva u području pet županija Slavonije i Baranje.

Stabilne potpore

Zaklada mobilizira lokalne ljudske i materijalne resurse, lakše i brže prepoznaje specifične potrebe, fleksibilnija je u promjeni prioriteta financiranja. Financijska sredstva Zaklade *Slagalice* bit će izvor trajne (stabilne) financijske potpore građanskom aktivizmu i održivom razvoju zajednice što će, uz davanja drugih (npr. sufinanciranje iz lokalnih i regionalnih proračuna), doprinosti boljem zadovoljenju potreba u zajednici. Zaklada će podržavati aktivnosti i projekte/programe koji se temelje na inovativnom pristupu socijalno-ekonomskim problemima, proaktivnom razmišljanju i štedljivom pristupu prirodnim resursima koji doprinose održivom razvoju zajednice. Transparentnim i odgovornim djelovanjem Zaklada *Slagalice* doprinosi jačanju filantropije i zakladništva.

Devet predstavnika zajednice čini Upravni odbor *Slagalice*. Organizacijska struktura Zaklade odražava zajednicu u kojoj će djelovati, okupljajući pojedince sa specifičnim znanjima i vještinama, osjetljivost prema potrebama i razvo-

 Zaklada okuplja pojedince sa specifičnim znanjima i vještinama, osjetljive prema potrebama i razvoju zajednice koji su osobno aktivni i angažirani, i koji imaju kvalitetnu mrežu osobnih, profesionalnih i društvenih veza.

SOCIJALNI KAPITAL ZAKLADE

DVIJE GODINE PRIPREMA

Slagalice je nastala kao rezultat dvogodišnjeg projekta i rada skupine građana okupljenih u Savjet za razvoj zaklade lokalne zajednice (sedam predstavnika udruga, poslovnog sektora i institucija javne uprave).

Stand u baranjskom Karancu

ju zajednice, osoban aktivni angažman i mrežu osobnih, profesionalnih i društvenih veza koje predstavljaju socijalni kapital Zaklade. Organizacijska struktura Zaklade je transparentna s vrlo jasno podijeljenim ulogama i odgovornostima. Procjenu projekata koje financira zaklada provode stručni i neovisni pododbori.

Naš doprinos

Sukladno Sporazumu o Decentraliziranom modelu dodjele financijskih potpora razvoju civilnoga društva potpisanim s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva Zaklada *Slagalice* objavljuje dva natječaja godišnje za program „Naš doprinos zajednici“. Ukupan fond za dodjele potpora na području pet slavonskih županija iznosi 450.000,00 kn na razini jedne godine.

Sve zaprimljene prijave za natječaj, a koje su zadovoljile propisane uvjete natječaja procjenjuje neovisna Komisija za procjenu projektnih prijava čiji članovi dolaze iz svih županija koje su pokrivene natječajem.

Uređen park kod prostorija Društva invalida rada Donji Miholjac

Biciklom do Zlatne Grede

Ohrabruje činjenica da prijave za građanske inicijative stižu i od mjesnih odbora, vrtića i škola, a ne samo od udruga građana. Uključivanjem sve većeg broja organizacija u realizaciju inicijativa kvaliteta života u zajednici se unapređuje, a građani preuzimaju aktivnu ulogu u tome procesu.

Regionalno zastupljeni

Zaklada *Slagalica* je zahvaljujući sredstvima Nacionalne zaklade i od nje preuzetim standardima podjele potpora, kroz natječaj "Naš doprinos zajednici" tijekom 2008. godine pružila financijsku potporu u iznosu od ukupno 413.373,35 kn za 28 inicijativa građana od ukupno zaprimljenih 62 prijave iz svih pet slavonskih županija. Ukupno dodijeljena sredstva čine razmjerno visok postotak (92%) od raspoloživih sredstava što upućuje na visoku motiviranost inicijativa da svoje ideje i doprinos razvoju zajednice promoviraju i realiziraju uz podršku kroz natječaj „Naš doprinos zajednici“.

Omjer zaprimljenih i odobrenih građanskih inicijativa u pogledu regionalne zastupljenosti je ujednačen što znači da je veći broj inicijativa odobren upravo za one županije iz kojih je i stigao najveći broj prijava.

Za područje Zaklade *Slagalica* to znači slijedeće: iz Osječko-baranjske županije zaprimljeno je 37 inicijativa a odobreno 15; iz Vukovarsko-srijemske je zaprimljeno 8 a odobreno 5, iz Brodsko-posavske je zaprimljena i odobrena 1 inicijativa; iz Požeško-slavonske županije zaprimljeno je 6 a odobreno 4 inicijative dok je iz Virovitičko-podravske županije zaprimljeno 10 a odobreno 3 inicijative.

Primjeri dobre prakse

Kada bi se financirane inicijative pokušale sagledati i mjeriti promjenama u lokalnoj zajednici, osim uočenih razlika zbog prirode projekata, pokazali bi se i vrlo dobri i u slučaju nekih inicijativa iznenađujući rezultati.

Sve inicijative podržale su lokalne tvrtke donirajući potrebštine za bolju provedbu građanskih inicijativa: sokove, knjige, cvijeće, kamion za prijevoz bicikala, popust na pekarske proizvode itd.

450.000

kuna iznosi fond koji je decentralizirala Nacionalna zaklada za dodjele potpora na području pet slavonskih županija tijekom jedne godine

OSNIVAČI

Osnivači/zakladnici *Slagalice* su Organizacija za građanske inicijative (27 članova) i Centar za mir, nenasilje i ljudska prava (87 članova), obje organizacije iz Osijek. Zaklada je osnovana 5. travnja 2007., a registrirana je i upisana u Zakladnu knjigu u rujnu 2007.

KORISNICI

Udruge, zaklade i druge pravne osobe čija temeljna svrha nije stjecanje dobiti (organizacije za razvoj civilnoga društva), javne ustanove i mjesni odbori koji djeluju na području Slavonije i Baranje.

www.zaklada-slagalica.hr

„Slagalica“

Zaklada za razvoj lokalne zajednice

Hrvatske Republike 26

HR-31000 Osijek

p.p. 78

MB: 2288222

tel/ fax: 031/ 213 255

info@zaklada-slagalica.hr

D. G. O. METROPOLA

12.09.2008. Trg Nikole Tesle (kod kožare)
u sklopu izlidačke akcije "D.G.O. Hajde da ludujemo"

PRIJAVI! PREDLOŽI! NOMINIRAJ!
Obilježi Dan GČ Donji Grad!

- Nominacije - kategorije**
1. Naj bolji GČ GČ GČ
 2. Naj bolji GČ GČ GČ
 3. Naj bolji GČ GČ GČ
 4. Naj bolji GČ GČ GČ
 5. Naj bolji GČ GČ GČ
 6. Naj bolji GČ GČ GČ
 7. Naj bolji GČ GČ GČ
 8. Naj bolji GČ GČ GČ
 9. Naj bolji GČ GČ GČ
 10. Naj bolji GČ GČ GČ
 11. Naj bolji GČ GČ GČ
 12. Naj bolji GČ GČ GČ

Naš doprinos zajednici
Slagalica

NAŠ DOPRINOS ZAJEDNICI NAZIVI FINANCIRANIH INICIJATIVA

- Sajam mogućnosti
- Bicklizam
- Etno sajam u etno selu
- Tradicijski vrt i dvorište
- Glazbene tribine
- Uključivanje mladih u likovne radionice
- Hodanjem do zdravlja
- Uređenje ribnjaka
- Pokažimo da možemo (unatoč invaliditetu)
- Sjedi i uživaj (na seoskim klupama)
- Aktiviraj se, promijeni, stvaraj
- Izrada eko igrališta i odmorišta
- Organizacija dječjih sportskih igara (predškolska dob)

Iako je Zaklada *Slagatica* mlada organizacija, orijentiranost prema suradnji prepoznata je u Gradu Osijeku koji je podržao inicijativu da se provede cjelovita procjena potreba među udrugama i ustanovama kao i analiza svih programa davanja na području grada. Uz to dobivena je i mala, ali značajna međunarodna podrška (WINGS - Global Fund for Community Foundation) na temelju rezultata navedene procjene potreba i analize rada na mobilizaciji lokalnih resursa, osobito unutar poslovnog sektora, za razvoj zajednice i pokrivanje onih potreba koje se pokazuju nakon provedene procjene. ●

Zaklada djeluje na

načelima otvorenosti i pristupačnosti, transparentnosti, političke neovisnosti i ekonomicnosti poslovanja.

TEMELJNE VRIJEDNOSTI ZAKLADE

AKTIVNOSTI ZAKLADE

- potiče lokalnu filantropiju
- potiče davanja u općekorisne svrhe
- redovito prati potrebe u zajednici
- razvija održive fondove i daje financijske potpore projektima u zajednici
- promovira i potiče društvenu i korporativnu odgovornost na lokalnoj razini
- pruža usluge donatorima koji žele darivati u općekorisne svrhe

GRAĐANSKE INICIJATIVE - FINANCIRANE PO DECENTRALIZIRANOM MODELU

MALA KAPELA OBNOVA DOMA

Inicijativom KUD-a Batrina iz Male Kapele obnovljen je Društveni dom.

KARANAC EKO ŠTANDOVI

U mjestu Karancu volonterskim angažmanom izgrađeni su i postavljeni eko štandovi za potrebe održavanja tradicionalnog eko sajma.

VIROVITICA DANI UDRUGA

U Virovitici su organizirani Dani udruga Virovitičko-podravske županije koji su okupili 47 udruga iz cijele županije.

BERAK RADIONICE I PJESNICI

U selu Berak održano je nekoliko mirovnih radionica, susreta pučkih pjesnika te su provedene dvije simbolične akcije izrade simbola mira.

SLATINA NADARENI UČENICI

U Slatini su okupljeni nadareni učenici iz osnovnih škola slatinskog kraja kako bi ih uveli u svijet slikarskih tehnika i omogućili im da predstave svoje radove široj zajednici.

OSIJEK ZAŠTITA OKOLIŠA

U Osijeku su održana predavanja i radionice na temu zaštite okoliša.

OSIJEK D.G.O. METROPOLA

U Osijeku je održana izviđačka akcija "D.G.O. Metropol" u sklopu koje se družilo i zabavljalo više od tisuću građana svih dobnih skupina.

BILJE BICIKLIJADA

U Bilju je sedamdesetak učenika baranjskih osnovnih škola (Bilje, Kneževi

Vinogradi, Čeminac, Lug) sudjelovalo u biciklijadi unatoč lošem vremenu, naglom padu temperature i kiši.

TENJA VOLONTERSKI RAD

Dodjelom nagrada najuspješnijim volonterima/kama u Tenji promovirao se volonterski rad u lokalnoj zajednici.

VINKOVCI SUSRET NEPOKRETNIH

Cjelodnevni susret 350 nepokretnih i teško pokretnih osoba s područja grada Vinkovaca bio je važan korak izlaska iz izolacije i uključenje u sadržaje lokalne zajednice.

DONJI MIHOLJAC UREĐENJE PARKA

Uređenje zapuštenog parka oko prostorija Društva invalida rada Donji Miholjac zabilježilo je iznimno veliki odaziv

poduzetnika, javnih institucija i pojedinaца koji su ponudili pomoć. Prema riječima predstavnika inicijative i oni sami su ostali iznenađeni kada su im npr. iz cvjećarnica dolazili ponuditi dodatnu pomoć kao i iz nekih drugih obrta i zanata. Zahvaljujući takvom odazivu i vrijednim rukama članova Društva invalida Donji Miholjac, provedeno je niz akcija uređenja okoliša sjedišta udruge koje se nalazi u bivšoj vojarni u samom centru grada. Okoliš zgrade je bio 20-tak godina zapušten, okoliš neuređen. Zajedničkom inicijativom okoliš je uređen, posađena je trava, zelenilo, cvijeće a šira okolica koja se naslanja na park također je uređena.

OSIJEK SAJAM MOGUĆNOSTI

Sajam mogućnosti koji je organizirala

Udruga Breza imao je izniman odaziv građana i veliku pozornost medija. Organiziran je s ciljem promocije rada s djecom i mladima na način da svaki sudionik na što kreativniji i neobičniji način prestavi svoju ustanovu, udrugu ili organizaciju. Tako se na različite kreativne načine predstavilo 25 udruga, ustanova i institucija s područja Osječko-baranjske županije. Svaki sudionik osmislio je program promocije kako bi posjetitelji imali što zorniju informaciju o njihovom radu. Svatko je na pozornici izveo kratku predstavu, ples, pjesmu, računalnu prezentaciju, spot ili nešto slično kako bi zainteresirali djecu i tijekom godine privukli što veći broj djece i mladih i uključili ih u različite programe i projekte udruga i institucija.

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, Pula

Otvorena vrata

Pulska zaklada provodi programe decentralizacije financijske potpore u Istarskoj, Ličko-senjskoj i Primorsko-goranskoj županiji

Zaklada je u svom dosadašnjem djelovanju prepoznala potrebe iz lokalne zajednice te radi na pokretanju vlastitih i uspostavljanju novih oblika javne i transparentne dodjele financijskih potpora. Dodjela financijskih potpora putem natječaja predstavlja sustav kojim Zaklada doprinosi izgradnji novih društvenih mreža te širenju kulture građanskog djelovanja za rješavanje problema u društvenoj zajednici.

Deset gradova

U svrhu kvalitetnije suradnje s organizacijama civilnog društva Zaklada je obišla deset gradova na području Istarske županije. Ondje se sastala s predstavnicima udruga iz svakog pojedinog grada s ciljem predstavljanja svoga rada, najave raspisivanja natječaja i poticanja organizacija civilnoga društva da se uključe u aktivnosti Zaklade. Također, cilj je bio provesti analizu i utvrditi potrebe

100.000

kuna je osnivački ulog Zaklade, a osiguran je i kontinuirani priljev sredstava iz županijskog proračuna

organizacija civilnoga društva. U cilju suradnje sa predstavnicima civilnog sektora, Zaklada je uvela "Otvorena vrata za građane", kako bi pojedinci i predstavnici organizacija civilnog sektora mogli predstaviti vlastiti rad i angažman na području civilnog sektora, predstaviti probleme s kojima se susreću u svom radu i dati prijedloge za rješenje problema.

Zapošljavanje u udrugama

S obzirom da je jedno od područja djelovanja Zaklade i poticanje socijalnog poduzetništva, Zaklada je u studenom 2007. provela istraživanje o zapošljavanju u udrugama.

Rezultati tog istraživanja potakli su Zakladu da u 2008. uvede novi natječaj za davanje institucionalne potpore kako bi osnažila zapošljavanje u udrugama i poticala njihovu održivost.

Zaklada održava redoviti kontakt sa organizacijama civilnoga društva na način da im prosljeđuje putem liste e-pošte sve aktualnosti vezane uz raspisivanje natječaja, održavanje izobrazbe, konferencija i seminara, međunarodnim aktivnostima i sl.

Sporazumi s gradovima i općinama

Zaklada svoju aktivnu suradnju s gradovima i općinama na području Istarske županije konkretizira potpisivanjem pisma namjere i/ili sporazuma o suradnji čiji potpisnici izražavaju spremnost za aktivnim uključivanjem u rad Zaklade na način da promiču razvoj civilnog društva u svakom gradu pojedinačno.

Istraživanje potreba civilnoga društva

Sukladno tome, a radi dobivanja informacija o potrebnim promjenama i poboljšanjima u suradnji organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave, Zaklada je 2008. godine provela istraživanje o odnosu organizacija civilnog društva i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Istarske županije u dva pravca - prema organizacijama civilnog društva i prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Temeljem tako prikupljenih rezultata financirane građanske inicijative obuhvatile su širok spektar korisnika i imale iznimno pozitivan utjecaj na lokalnu zajednicu. ●

ZADAĆE ZAKLADE

INFORMATIVNA
obuhvaća najvažnije informacije o civilnom društvu

FINANCIJSKA
obuhvaća raspisivanje natječaja i davanje financijskih potpora

OBRAZOVNA
obuhvaća organiziranje radionica, seminara, okruglih stolova i tribina o aktualnim temama iz područja civilnog sektora

OSNIVANJE

Odlukom Skupštine Istarske županije prihvaćena je odluka o osnivanju, a 4. listopada 2006. je i osnovana Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva s ciljem kontinuiranog poticanja podržavanja projekata i aktivnosti nevladinog, neprofitnog sektora temeljenih na vrijednostima moderne demokracije.

GRAĐANSKE INICIJATIVE - FINANCIRANE PO DECENTRALIZIRANOM MODELU

RIJEKA BOJALI STANOVE

U Rijeci su primjerice volonteri jedne udruga u sklopu svoje inicijative uredili i obojali 10 stanova osoba koje su bez odgovarajućih primanja i većinom s nekim tjelesnim invaliditetom.

BUZET PITOMI PARK

Slično kao u Rijeci, u Buzetu se uređivao pitomi park ugodan za boravak starijih osoba.

RIJEKA POBOLJŠANJE ZDRAVLJA

U Rijeci su građanima starije život-

ne dobi pružene informacije o tome kako se aktivirati i informirati o poboljšanju zdravlja i kako kasnije primijeniti dobivene informacije u smislu podizanja kvalitete života. Uređivali su se i prostori za djecu.

PULA DJECA U IGRI

Inicijativom u Puli nastojalo se djeci kroz igru predstaviti temeljne ljudske vrijednosti.

OPATIJA NAPRAVILI FILM

Udruga iz Opatije dotakla se problema ovisnosti te je izradila film o životu u

terapijskim zajednicama.

LABIN SUDJELOVATI I ODLUČIVATI

U Labinu se nastojalo mlade potaknuti na sudjelovanje i odlučivanje u političkim pitanjima vezanim uz lokalnu zajednicu.

PULA PAZIM KAKO VOZIM

U Puli je obilježen Dan osoba stradalih u prometu podjelom naljepnica sa brojem besplatnog telefona i upozoravajućim tekstom: "Ja pazim kako vozim. A ti?" i drugim aktivnostima.

PULA - Jačanje uloge civilnog društva i ravnopravno uključivanje građana u predpristupne procese neke su od tema o kojima će se govoriti tijekom trodnevne međunarodne konferencije «Civil society forum - Istria Communicating Europe», koja se u organizaciji Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva održava u Puli.

Ravnateljica zaklade Rina Lumezi rekla je da je glavni cilj skupa, na kojem sudjeluje stotinjak predstavnika nevladinih udruga, gospodarstva i jedinica lokalne samouprave, povezivanje javnog, poslovnog i civilnog sektora radi bolje međusektorske i međunarodne suradnje. Po njenim riječima, tijekom skupa će se predstaviti mogućnosti razvoja aktivnog građanstva i sudjelovanje građana u lokalnom i regionalnom razvoju kroz program zajednice «Europa za građane», sa svrhom održivog civilnog društva u regiji koje je u skladu sa standardima Europske unije. Predstavnik Vladinog Ureda

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA «CIVIL SOCIETY FORUM»

Civilno društvo nositelj moderne demokracije

Civilno društvo i aktivno uključivanje građana čine platformu za predstavničku demokraciju – Jasja Jarec

za udruge Jasja Jarec istaknuo je da upravo civilno društvo i aktivno uključivanje građana čine platformu za predstavničku demokraciju, a Tatjana Čorlija Milivojević iz Ministarstva vanjskih poslova smatra da ravnopravno sudjelovanje civilnog društva predstavlja skup političkih kriterija za članstvo u Europskoj uniji.

Po njenim riječima, civilno društvo treba biti regulator djelovanja državne uprave, a zadaća mu je popunjavati «sive zone» i «rupe» u državnom sektoru.

Član Županijskog poglavarstva za međunarodnu suradnju i europske integracije Oriano Otočan je kazao da nevladin sektor može itekako pomoći u kvalitetnom upravljanju regionalnih vlasti i predstavlja korektiv u procesima odlučivanja.

Neki od naših ciljeva su realizacija započetih projekata koji se financiraju iz europskih fondova, jačanje apsorpcijskog kapaciteta Županije za korištenje fondova te informiranje građana o procesima pristupa Europskoj uniji, rekao je Otočan.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

Rezultati istraživanja o odnosu organizacija civilnoga društva i jedinica lokalne i područne samouprave na području Istarske županije objavljeni su na www.zaklada.civilnodrustvo-istra.hr.

KORISNI DOKUMENTI

Zaštita okoliša i održivi razvoj, demokracija i ljudska prava, djeca i mladi, poticanje socijalnog poduzetništva.

PODRUČJA DJELOVANJA

14 LA VOCE DEL POPOLO

CRONACHE

Sabato, 22 novembre 2008

Sabato, 22 novembre 2008

ALL'ALBERGO «HISTRIA» UNA DUEGIORNI PER CONOSCERE ISTITUZIONI E FINALITÀ DELL'UE

ICE: l'Istria spiega l'Europa

Il progetto costerà 77mila euro

Istria Communicating Europe, l'ultimo della serie di progetti intesi a rendere più vicini per l'abitante di Bassano del Grappa il mondo europeo, si svolgerà dal 22 al 23 novembre alla Complesso Istituzionale di Bassano del Grappa. La due giorni dedicata alla divulgazione di notizie sull'Europa, le sue istituzioni e i politici cruciali da cui dipende la crescita economica e sociale del territorio, ha coinvolto una ventata di relatori, in rappresentanza di Comuni e Italia, che hanno affrontato argomenti e questioni cruciali nel rapporto tra Unione Europea e i paesi del Belpaese. In rappresentanza di Comuni e Italia, che hanno affrontato argomenti e questioni cruciali nel rapporto tra Unione Europea e i paesi del Belpaese. In rappresentanza di Comuni e Italia, che hanno affrontato argomenti e questioni cruciali nel rapporto tra Unione Europea e i paesi del Belpaese.

Il progetto ICE si svolgerà nel territorio padovano, nel corso del prossimo anno, su un centinaio di informazioni sui percorsi di integrazione europea, la società civile, il volontariato, il dialogo e la cooperazione interculturale e interreligiosa. In particolare ICE sarà articolato in quattro sezioni distinte. Il lavoro di ricerca e informazione sarà realizzato in vari punti della città di Padova e delle zone limitrofe, per diffondere informazioni di TV, radio e carta stampata, mentre una serie di incontri di studio e di lavoro saranno organizzati presso la sede del Comune per un viaggio di studio nell'ambasciata degli enti locali in Italia. Infine, un gruppo di interpreti aiuterà un dialogo sul livello di conoscenza che gli utenti possiedono sul tema dell'Europa.

Informazioni a raffica

ICE potrà essere utilizzato nel territorio padovano, nel corso del prossimo anno, su un centinaio di informazioni sui percorsi di integrazione europea, la società civile, il volontariato, il dialogo e la cooperazione interculturale e interreligiosa. In particolare ICE sarà articolato in quattro sezioni distinte. Il lavoro di ricerca e informazione sarà realizzato in vari punti della città di Padova e delle zone limitrofe, per diffondere informazioni di TV, radio e carta stampata, mentre una serie di incontri di studio e di lavoro saranno organizzati presso la sede del Comune per un viaggio di studio nell'ambasciata degli enti locali in Italia. Infine, un gruppo di interpreti aiuterà un dialogo sul livello di conoscenza che gli utenti possiedono sul tema dell'Europa.

Dove siamo e quanto abbiamo

Stivoli e Orsini, due sono gli argomenti di fondo che la spiegazione ha fatto pervenire: quella del grado di conoscenza della Comunità in viaggio verso l'Europa e quello dei finanziamenti a essa destinati. Il primo è stato il focus della conferenza transdisciplinare. L'analisi di progetto ha avuto obiettivi di promozione, l'elaborazione di progetti di sviluppo economico, sociale e culturale, il supporto finanziario europeo, il rafforzamento del capitale della Regione per accedere ai fondi europei e una esplicita diffusione di informazioni sull'Unione Europea in ambito regionale e locale, sia in occasione della pubblica

www.civilnodrustvo-istra.hr

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva

Mletačka 12/IV
Pula
Hrvatska
tel: 052/ 212-938
fax: 052/ 381-905

zaklada@civilnodrustvo-istra.hr
www.zaklada.civilnodrustvo-istra.hr

Regionalna zaklada za lokalni razvoj iz Zagreba

Zamah

Provodi Program decentralizacije financijskih potpora za građanske inicijative u području devet županija središnje Hrvatske: Krapinsko-zagorskoj, Zagrebačkoj, Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj, Varaždinskoj, Međimurskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Koprivničko-križevačkoj i u Gradu Zagrebu

Zaklada promiče razvoj nerazvijenih i ruralnih dijelova Hrvatske, te volonterstvo i aktivnu uključenost članova u rješavanje problema unutar lokalnih zajednica.

Nositelji rješenja

Zaklada u tom procesu sudjeluje kroz prepoznavanje i razvoj lokalnih financijskih i ljudskih resursa te stvara nove modele pružanja financijskih potpora za rješavanje problema ili razvoju zajednice. Cilj je da na kraju procesa upravo članovi same lokalne zajednice budu nositelji rješenja.

Jačanje stabilnosti

Kroz razvoj filantropije i kulturu davanja s naglaskom na filantropsko ponašanje pojedinaca te na ulogu poslovnog i javnog sektora u razvoju filantropije, *Zamah* je svoje djelovanje usmjerio na stvaranje dugoročne potpore i poticajnog okruženja jačanju stabilnosti lokalnih zajednica u kojima djeluje. Uz sudjelovanje predstavnika/civilnog društva *Zamah* sustavno radi i na uključivanju regionalne i lokalne samouprave u razvoj filantropije te na njihovom financijskom sudjelovanju u potpori razvoja civilnoga društva. Naglasak djelovanja je na stvaranju partnerskih odnosa između Zaklade *Zamah*, poslovnog sektora i regionalne i lokalne samouprave.

Platforma

Regionalni pristup koji je odabran pruža mogućnost da se članovi zajednice identificiraju sa svojom zajednicom te koriste Zakladu *Zamah*

Udruga ZORA Prilišće u akciji uređenja Miljokaza

kao platformu koja im omogućuje učinkovito djelovanje. Osnovna pretpostavka djelovanja Zaklade *Zamah* je da sami članovi zajednice najbolje poznaju probleme sa kojima se susreću te da je potrebno potaknuti ih da imaju pravo na sudjelovanje u rješavanju pitanja od interesa za njihovu zajednicu, ali i odgovornost za unaprijeđenje stanja unutar njihove zajednice.

U skladu s postavljenom programskom strategijom i sukladno Statutu, Zaklada podupire projekte neformalnih inicijativa građana i udruga te ostalih pravnih osoba koje odgovaraju kriterijima natječaja. Svi potencijalni primatelji novčane

709.298

kuna je ukupan iznos financijskih potpora kojima je ZAMAH tijekom 2007. i 2008. u okviru programa «Naš doprinos zajednici» podržao 58 inicijativa. Zahvaljujući tom fondu sredstava koji je decentralizirala Nacionalna zaklada

OSNIVAČI

Zaklada Zamah osnovana je 11. travnja 2006. sa ciljem razvijanja strategija regionalnog razvoja lokalnih zajednica. Njezini osnivači (zakladnici) su privatne osobe, koje više godine sudjeluju u razvoju civilnoga društva: **Mirela Despotović, Mladen Djurkinjak, Milan Medić, Davor Bončina i Drago Vrućinić.**

UPRAVNI ODBOR

Članovi/ce upravnog odbora Zaklade su predsjednica **Vesna Petrina Brajdić, Artur Gedike, Ljiljana Varga, Davor Paljevec i Gordana Barić Mujkić.**

Ideja o osnivanju

Zaklade ZAMAH zasniva se na procjeni da je daljnju demokratizaciju i napredak hrvatskog društva moguće graditi na mobiliziranju resursa lokalnih zajednica i osvješćivanju građana o preuzimanju dijela osobne odgovornosti za dobrobit sredine u kojoj žive.

IDEJA

potpore su s područja Središnje Hrvatske i svojim djelovanjem trebaju biti usmjereni na regionalni i lokalni razvoj te na rješavanje problema unutar zajednice.

Naš doprinos zajednici

Od 2007., kada je potpisala Sporazum o partnerstvu u provedbi Decentraliziranog modela financiranja razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva, Zaklada *Zamah* provodi natječaj „Naš doprinos zajednici“.

Tijekom 2007. i 2008. *Zamah* je u okviru ovog programa financijski podržao 58 inicijativa u ukupnom iznosu od 709.298,57 kuna koje je dobio od Nacionalne zaklade za financiranje građanskih inicijativa. Tu svakako treba istaknuti već postavljeni model financiranja građanskih inicijativa kojeg je Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva prethodno vrednovala i koji se u praksi pokazao kao jedan od djelotvornijih programa u zajednici.

Decentralizirani model kojeg *Zamah* provodi već drugu godinu ukazao je da je prilikom dodjele sredstava potrebno usmjeriti više pozornosti na neravnomjernu zastupljenost organizacija civilnoga društva te u tom kontekstu raditi na jačanju, razvoju i razumjevanju filantropije unutar pojedinih regija. ●

Svrha osnivanja

Zaklada Zamah je razvoj lokalnih zajednica kroz podršku inicijativama građana poduzetih u okviru različitih formalnih oblika udruživanja, te podršku aktivnostima pojedinih fizičkih i pravnih osoba.

SVRHA

Udruga IZVOR u građevinskoj akciji

Prvonagrađena fotografija na natječaju Udruge za nezavisnu medijsku kulturu iz Zagreba, autor Tomislav Kristo

www.zamah.hr

Regionalna zaklada za lokalni razvoj Zamah
Svačićev trg 3
10 000 Zagreb
tel/ fax: 01/ 3646 237
zamah@zg.t-com.hr

PRIMJERI DOBRE PRAKSE - GRAĐANSKE INICIJATIVE FINANCIRANE PO DECENTRALIZIRANOM MODELU

HRVATSKI ČUTNIĆ DRVENE KUĆICE

Udruga „Izvor“ u 2008. provela je inicijativu koja se sastojala od izgradnje dviju drvenih kućica na autobusnim stajalištima u Hrvatskom Čuntiću kako bi se putnici koji čekaju autobus zaštitili od vremenskih nepogoda. Udruga je prije početka provedbe inicijative pozvala mještane da se priključe inicijativi i sudjeluju u izgradnji kućica, no, tijekom same provedbe u inicijativu se uključilo više mještana nego je bilo potrebno. Kućice su napravljene u tradicijskom stilu te su njihovim postavljanjem članovi udruge nastojali pospješiti razvoj seoskog turizma i očuvanje kulturne baštine za koju se programskim djelovanjem svoje udruge zalažu. Provedbom ove inicijative djelovalo se i u smjeru jačanja zajedništva unutar

lokalne zajednice te odgovornosti svakog pojedinca/ke za boljitak zajednice.

PRILIŠĆE UREĐENJE MILJOKAZA

Ista odgovornost za lokalnu zajednicu pokazana je i građanskom inicijativom „Obnova miljokaza - Prilišće - na staroj cesti Lujzijani koju je Udruga „Zora“ provela potkraj 2008. Uređenje novoobnovljenog spomenika kulturne baštine, jednog od rijetkih sačuvanih miljokaza stare austrijske ceste Lujzijana koja je povezivala Rijeku i Karlovac, sastojalo se od postavljanja dvije kamene klupe, uređivanja zida starog 200 godina od klesanog kamena, postavljanja informacijske ploče, uređivanja mjesta za zaustavljanje vozila te uređivanja okoliša. Uređena lokacija stavljena je u lokalnu i županijsku turističku ponudu.

ZAGREB NATJEČAJ ZA FOTOGRAFIJU

Udruga za nezavisnu medijsku kulturu iz Zagreba pokretanjem natječaja za najbolju amatersku fotografiju koja se odnosi na civilno-društveni aktivizam u lokalnim zajednicama imala je za cilj povećanje javnog interesa za građanske inicijative u lokalnim zajednicama, osnaživanje aktivista koji se bave amaterskim fotodokumentiranjem događaja vezanim uz civilno društvo, poticanje dobrovoljnog rada u lokalnim zajednicama, podizanje kulture javnog komuniciranja te pronalaženje novih strategija promicanja građanskog aktivizma i javnog angažmana. Na natječaj za najbolju amatersku fotografiju koja se odnosi na civilno društvo poslano je više od 150 fotografija.

DVOR ŠASTANCI ZA ŽENE

Klub žena - Dvor, udruga je koja se na području od posebne državne skrbi bavi revitalizacijom lokalne zajednice te podizanjem kvalitete života s posebnim naglaskom na poboljšanje položaja žena, djece i mladih. Rezultat provedene tromjesečne inicijative „Šastanci bez dnevnog reda“ je okupljanje 40 korisnica koje su na okupljanjima imale priliku slušati predavanja, računalno se opismenjivati, koristiti se uslugama interneta, saznati o mogućnostima zapošljavanja, pravima, dobivati informacije i savjete i - družiti se. Istovremeno, za djecu korisnica bilo je organizirano čuvanje u prostorijama Kluba. Važno je napomenuti da su korisnice bile pripadnice različitih etničkih skupina.

MAJUR OBNOVA IZVORA

Aktivisti udruge „Mravi“ Majur, njih 23, u okviru inicijative „Obnova zapuštenih izvora pitke vode na području općine Majur“ poduzeli su niz aktivnosti. Udruga je očistila i uredila sve izvore pitke vode i pristupne putove do njih, organizirala odnošenje uzoraka vode na analizu, kod svakog izvora postavila drvenu ploču s natpisom izvora te postavila smjerove kretanja prema pojedinom izvoru, postavila klupe i stolove na pojedinim izvorima, iscrtala kartu s označenim putovima i odmorima te kratkim opisima izvora, tiskala letak o inicijativi, organizirala šetnju do izvora povodom Svjetskog dana voda 22. ožujka.

Zaklada

Kajo Dadić

Provodi Program decentralizacije financijskih potpora za građanske inicijative u Zadarskoj, Šibensko-kninskoj, Splitsko-dalmatinskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Od 1. lipnja 2007. Zaklada "Kajo Dadić" provodi Program decentralizacije financijskih potpora za građanske inicijative, a prema Sporazumu potpisanom s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva.

Prvi natječaj

U pripremnom su razdoblju, zajedno s djelatnicima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva te Zaklade *Zamah* iz Zagreba i Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva Istarske županije, provedeni zajednički seminari o provođenju programa podrške građanskim inicijativama kroz natječaj "Naš doprinos zajednici".

Nakon pripremnog razdoblja Zaklada "Kajo Dadić" objavljuje prvi natječaj za potporu građanskim inicijativama 01.10.2007. U međuvremenu je Nacionalna zaklada objavila javni poziv za članove Komisije za procjenu prijava na natječaj te izabrala 5 članova, od kojih su dvoje bili iz Splita, jedna članica iz Dubrovačko-neretvanske županije, jedna članica iz Zadarske županije te jedna članica iz Šibensko-kninske županije. Ista Komisija još uvijek obavlja procjene kvalitete prijavljenih građanskih inicijativa po natječajima koji se objavljuju dva puta godišnje i to u svibnju tekuće godine za razdoblje provedbe od kolovoza do kraja prosinca tekuće godine te u listopadu za razdoblje provedbe od siječnja do kraja svibnja slijedeće godine.

Postupak odobravanja

Najčešći razlozi odbijanja prijavljenih inicijativa zbog nepoštivanja propisanih uvjeta natječaja do sada su bili nepriloženi izvadak iz registra udruga ili odgovarajući akt o osnivanju. Prijave su nažalost morale biti odbijene i zbog nedostatka pot-

KAJO SE NIJE ŠALIO

Priča o donaciji nesvakidašnja je za naše prilike. Počela je prije četiri godine, kada je na vrata udruge prvi put zakucao 87-godišnji Kajo Dadić - s ponudom koju u početku, priznaju darovani, ni sami nisu ozbiljno shvatili. No, kako je vrijeme odmicalo, a donator postajao sve konkretniji i uporniji, postalo je očito da se ne šali te da je, štoviše, njegova namjera i s pravne strane vrlo izvjesna.

214.300

kuna je ukupan iznos kojim je Zaklada "Kajo Dadić" do sada podržala izvođenje građanskih inicijativa zahvaljujući tom fondu koji je decentralizirala Nacionalna zaklada.

Krijanca zapuštena i išarana

Krijanca poslije intervencije

Krijanca još ljepša

pisa i pečata organizacije, nepriloženog CD-a s prijavnim obrascima u elektroničkom obliku, neadekvatnog formulara obrasca, dostavljanja prijavne dokumentacije osobnim ubacivanjem u sandučić, a ne poštom, ili zahtjevanim iznosom proračuna znatno većim od onog dozvoljenog propisima natječaja.

Prijave inicijativa upućivane na procjenu ocjenjivala je Komisija za procjenu čijih je 5 članova zasebno pregledavalo i ocjenjivalo kvalitetu prijedloga, nakon čega bi predsjednica Komisije objedinila ocjene i zaključke u jedinstvenoj tablici. Obraćanjem Komisije Upravnom odboru Zaklade zahtjevom za prihvaćanjem predloženih inicijativa, pozitivnom odlukom Upravnog odbora te potpisivanjem ugovora s organizacijama koje su dobile potporu uslijedila je provedba inicijativa prema prihvaćenim aktivnostima i troškovniku.

Za neprihvaćanje dijela inicijativa koje su procijenjivane Komisija je navodila najčešće slijedeće razloge: nerealne stavke proračuna, pojedine stavke visoke, nejasna korist za lokalnu zajednicu, prijave s elementima projekta (provedenje anketa, organizirana predavanja, radionice, tribine i/ili savjetovanja, nastavak redovnih aktivnosti organizacije, predviđanje dugoročnih aktivnosti), slab udio volonterskog rada, veliki iznosi za kupovinu opreme, zatraženi iznosi isključivo za promociju udruge, visoke stavke za naknade izvođačima, vremenske provedbe koje nisu u skladu s uvjetima natječaja, isključiva nabavka opreme ili opremanje odjela organizacije (npr. opremanje školske knjižnice).

www.zaklada.dadic.hr

Zaklada "Kajo Dadić"
Šibenska 27
21000 Split
tel: 021/570-014
fax: 021/570 015
info@zaklada-dadic.hr

Tre-
nutno
Zaklada
 "Kajo Dadić" financijski pomaže tri studentice, a financijski je pomogla i jednog studenta režije splitskog sveučilišta.

Prijavljeni i odobreni

Nažalost, postotak odobrenih od 18% u odnosu na ukupan broj prijavljenih govori o tome kako mnogim organizacijama još uvijek treba i tehnička potpora prilikom prijavljivanja na natječaje zbog čega će u budućnosti biti značajna pomoć Programa za regionalni razvoj civilnoga društva u RH kojeg također financira Nacionalna zaklada. Ako izuzmemo odbijene zbog nezadovoljavanja propisanih uvjeta natječaja postotak financiranih inicijativa ipak je nešto viši i iznosi cca 40% u odnosu na ukupan broj poslanih na procjenu Komisiji.

Do sada ukupan iznos kojim je Zaklada "Kajo Dadić" podržala izvođenje građanskih inicijativa iznosi 214.300 kn, ili 12.600 kuna prosječno po građanskoj inicijativi.

Provođenje i izvještavanje organizacije su obavile u skladu s potpisanim ugovorima i napatku o korištenju sredstava, osim tri organizacije koje zbog objektivnih teškoća nisu potrošile dio sredstava koja su po isteku vremena za provedbu bili obavezni vratiti. Treba naglasiti kako je suradnja i komunikacija s financiranim organizacijama bila cijelo vrijeme na visokoj razini te da su poštovane sve upute i /ili dodatni zahtjevi u svrhu evaluacije njihovih inicijativa. S onima koji su odbijeni, nastojala se održati kvalitetna korespondencija s ciljem ohrabivanja za buduću suradnju i ponovno prijavljivanje na natječaje za programsko područje "Naš doprinos zajednici".

Vidljivi u zajednici

Prema dostavljenim izvještajima inicijative su provedene u skladu s predloženim aktivnostima i uz odgovarajući angažman volonterskog rada u zajednicama u kojima su izvođene. Rezultati provedbe pokazuju kako su organizacije i aktivnosti koje su izvodili postali vidljivi u zajednici i utjecali na poboljšanje kvalitete življenja za različite skupine kojima su bile usmjerene. U većini opisanih postignuća je navedeno kako je ostvarena suradnja s lokalnom samoupravom, privrednim sektorom i pojedincima koji su sudjelovali u izvođenju i podržavali djelovanje inicijative.

PLEMENITA GESTA

Udruga Mi, koja već godinu dana radi u vlastitim prostorima, za krov nad glavom ima zahvaliti privatnom donatoru, već pokojnom Kaji Dadiću, čijom je plemenitom gestom udruga u vlasništvo dobila ne samo stan od 120 kvadrata u Sinjskoj, već i vikendicu na Lastovu.

IDEJA DOBROČINITELJA

U novim prostorijama udruga sada provodi gotovo sve svoje socijalne i razvojne programe, a osniva i zakladu iz koje će se financirati nadareni siromašni učenici i studenti. Bit će to ostvarenje ideje njezina dobročinitelja, koji je u ovome vremenu opterećenom materijalnim vrijednostima i tržišnom utakmicom, svojim postupkom želio pomoći drugima. Na srcu su mu posebno bili mladi ljudi koji nemaju mogućnosti, a žele se školovati.

ZAKLADNA SVRHA

Kao znak zahvale za ukazano povjerenje svoga donatora udruga "Mi" osnovala je Zakladu "Kajo Dadić" 2005. Prema osobnoj donatorovoj želji, zakladna imovina koristi se u svrhu dodjele financijske pomoći boljim učenicima i studentima teže materijalnog stanja te projektima kojima se promiče razvoj filantropije, volonterstva i razvoj civilnoga društva.

Javnost je također obavještavana o izvodenju putem javnih medija, distribuiranjem edukativno-informativnih tiskanih materijala, plakatiranjem na vidljivim mjestima, kao i javnim akcijama u kojima su potakli građane na sudjelovanje u rješavanju lokalnih problema.

Odgovor na teškoće

Događanja su bila uspješna, a pokazala su kako se zajedno i s nevelikim sredstvima može riješiti uočeni problem.

Iako nije uvijek moguće saznati kakvu su promjenu u zajednici izazvali ovi sjajni pokušaji, sigurno je da jedno vodi drugome i da mnogo malih promjena rezultira prijelazom u jedan novi kvalitet. Uz pojačan angažman Zaklade "Kajo Dadić" te uz podršku Nacionalne zaklade bit će još više ideja za odgovor na uočene teškoće u nekoj sredini kao i djela koja će povisiti svijest svih o odgovornosti i aktivnom djelovanju na razvoju zajednice. ●

GRAĐANSKE INICIJATIVE - FINANCIRANE PO DECENTRALIZIRANOM MODELU

SPLIT SKAUTI ZDRAVO ŽIVE

Neke su organizacije, kao skautski klubovi iz Splita svojim inicijativama popularizirali prirodne resurse životne sredine koristeći ih za povećanje interesa prema kretanju i zabavi u prirodi, interesu za zdravo življenje i druženje s vršnjacima uključujući u provođenje aktivnosti veliki broj građana kao i drugih udruga i organizacija te pridobivajući dodatno članstvo u vlastitim organizacijama.

SPLIT SOFTVER I INOVACIJE

Inicijative su osim zabavnih i kulturnih

potreba nastojale reagirati i na intelektualne potrebe građana upoznavajući ih kroz jednokratnu akciju s mogućnostima dolaženja do legalno besplatnog softvera potrebnog za informatičke aktivnosti (udruga "SOK" iz Splita), ili informirajući mlade s npr. temeljima intelektualnog vlasništva kao oblika vlastite afirmacije ujedno uspostavljajući trajnu suradnju s obrazovnim ustanovama. Udruga "DALMIT" - Dalmatinski inovatori-Tesla prikupila je promidžbene materijale od Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo angažirajući djelatnike tog Zavoda kao vanjske suradnike i izradila

originalne plakate o inovacijama i inovatorima koji će potaknuti učenike i studente na istraživačke projekte.

KUKLJICA KRIJANCA

Neke od inicijativa su predstavljale i začetak novih aktivnosti u zajednici (npr. "Krijanca" iz Kukljice na otoku Ugljanu) te uspjele mobilizirati građane za nastavak aktivnosti mijenjajući mjesto okupljanja mladih uz njihov volonterski angažman. Volontersko čišćenje igrališta, oslikavanje zidova, razgovori o umjetnosti i akcijama mladih, razmišljanje o novim inicijativama u budućnosti, pozitivno su djelovali na svijest mladih o

njihovom aktivnom angažmanu u cilju zadovoljenja zabavnih potreba.

DRNIŠ SAJAM HRANE

Na poziv voditeljice inicijative "CI - Seoska žena" posjećena je akcija udruge "Žena" iz Drniša koja je uz angažman izvoditelja volontera i suradnika pokazala i veliku zainteresiranost članova male seoske zajednice za konkretna događanja. Udruga "Žena" Drniš i lokalna građanska inicijativa žena Trbounje organizirali su izložbeni sajam ekološki uzgojene hrane, autentičnih suvenirna i običaja pod nazivom: "Vremena nova - običaji stari". Sajam se održao

povodom Međunarodnog dana seoske žene, a financijski ga je podržala Hrvatska turistička zajednica, Zaklada "Kajo Dadić" i Udruga "Žena" Drniš. Inicijativom je pokrenuta organizirana proizvodnja suvenirna drniškog kraja, osnovan je eko tim koji proizvodi ekološki uzgojenu hranu i nudi je turističkim objektima, organizirana je i radionica tekstilnog rukotvorstva, a entuzijizam svih koji su sudjelovali u provođenju inicijative potaknuo je i lokalnu zajednicu te gospodarski sektor kraja na sudjelovanje i dodatnu podršku u daljnjem radu udruge.

Upravljanje vodnim resursima izazov budućnosti

Od Švedske do Laosa

Vode na planeti ima za sve, ali je temeljni problem s kojim se čovječanstvo danas suočava upravljanje, ravnomjerno korištenje i raspodjela koja mora osiguravati i održivost prirodnih ekosustava. To je bio fokus Programa IWRM (Integrirano upravljanje vodnim resursima) Programa izobrazbe održanom u Švedskoj od 11. kolovoza do 11. rujna 2008.

Piše: **Jasmin Sadiković**
Ekološko društvo Zeleni Osijek, Osijek

Program izobrazbe IWRM svake godine omogućava razmjenu znanja i povezivanje profesionalaca uključenih u razvoj i upravljanje vodnim resursima iz Južne Amerike, Europe, Azije i Afrike

Program je organizirao Ramboll Natura AB, Stockholm Međunarodni institut (SIWI) i Međunarodni institut za upravljanje vodama (IWMI). Financijska podrška je osigurana od Švedske međunarodne razvojne agencije (SIDA).

Prema podacima UN-a do 2025., 1,8 milijardi ljudi na planeti će živjeti u zemljama ili regijama s nestašicom vode, a dvije trećine ukupnog svjetskog stanovništva mogle bi biti ugrožene nedostatkom vode.

NESTAŠICA VODE

DOBRO PROMISLITI

Sve je manje očuvanih prirodnih riječnih područja u Europi, a na Hrvatskoj je da dobro promisli želi li svojim vodnim resursima očuvati posebnosti koje dugoročno mogu donijeti više prednosti za razvoj kroz očuvanu prirodu ili napraviti greške kao mnoge zemlje koje sada skupo plaćaju vraćanje rijeka u prirodne tokove.

IWRM je proces koji podržava koordiniran razvoj i upravljanje vodom, tlom i drugim pripadajućim resursima s ciljem povećavanja ekonomskog i socijalnog razvoja u uravnoteženom omjeru ne ugrožavajući ekosustav.

UPRAVLJANJE VODAMA

Temelj zaštite

Problematika zaštite vodnih resursa u Hrvatskoj trenutno je najviše vezana za otpadne vode i zaštitu preostalih prirodnih oaza uz vodotoke. Intenzivna poljoprivreda, izgradnja hidroelektrana, komunalne i industrijske nepročišćene vode najveća su prijetnja vodotocima s kojima se danas na državnom nivou susrećemo. Jedan od temeljnih principa IWRM-a je međusektorska suradnja odnosno uključivanje svih stakeholdera vezanih uz vodotoke u proces planiranja i sudjelovanja u odlučivanju. Kao npr. poljoprivrednika, industrije, lokalne samouprave, ribiča, udruga građana, nadležnih vodnih institucija, šumara, turističkih djelatnika, zaštićenih područja. Samo zadovoljavanje svih potreba s osnovnim težištem na očuvanje ekosustava može osigurati dugoročnu održivost vodotoka. Taj princip je priznat i primjenjuje se u većini država svijeta. Posebno su osjetljiva područja međunarodnih rijeka koja uključuju međudržavnu suradnju.

Primjer IWRM-a

450 km od Stockholma južno nalazi se slijev rijeke Emon. Na njegovom slijevnom području, koji obuhvaća 4500 km² početkom 90-tih započeli su projekti Integriranog upravljanja vodnim resursima, koji su imali cilj uspostaviti međusektorsku suradnju radi održivog korištenja. Projekte je u početku vodila Javna ustanova za upravljanje vodnim resursima, ali je 1995. osnovana nevladina organizacija Eman koja dalje koordinira projekte. U samom početku dogovoren je zajednički cilj - osigurati dovoljne količine i kvalitetu vode u slijevu rijeke Emon koja će osigurati neometano funkcioniranje ekosustava. Nakon 10 godina izrađeni su modeli međusektorske komunikacije, određene su maksimalne količine vode koje se mogu uzimati iz vodotoka, postavljeni su i primijenjeni standardi za ispuštanje otpadnih voda, razvijen je transparentan sustav monitoringa stanja na čitavom slivu. Većina projekata sufinancirana je iz europskih Strukturnih fondova te se ovaj primjer dobre prakse prenosi i na druga područja u EU i svijetu.

Planiranje u Hrvatskoj

U Hrvatskoj smo još uvijek očevici planiranja unutar samo jednog sektora. Tek kada projekti krenu u realizaciju uočava se mogući negativan utjecaj na druge sektore i dijelove društva pa tek onda kreću ekonomski, ekološki i sociološki upiti. Tada slijede rasprave, prosvjedi građana, uključuju se mediji. Čitav je niz takvih primjera od kojih bi se mogli spomenuti slučaj rijeke Drave iskapanje šljunka i planovi gradnje hidroelek-

PRIMJENA OGRANIČENA

IWRM koncept je privukao posebnu pozornost na konferencijama o vodama i zaštiti okoliša u Dublinu i Rio de Janeiru 1992. No, primjena IWRM je još uvijek ograničena na mnogim mjestima te je i iz tog razloga Svjetski samit o održivom razvoju 2002. u Johannesburgu prihvatio za cilj razvoj IWRM do 2005. uz pomoć državama u razvoju.

trane Novo Virje i hidroelektrane kod Osijeka te slučaj prijedloga gradnje nuklearne elektrane Erdut - samo nekoliko kilometara nizvodno od Parka prirode Kopački rit...

Udruge u zaštiti voda

Edukacija i osposobljavanje za primjenu Programa IWRM bilo je sveobuhvatno počevši od institucionalnih promjena neophodnih u organizacijama iz koje su kandidati dolazili, komunikacijskih vještina, EU zakonodavstva, prezentacijskih vještina do praktičnih studijskih putovanja. Švedska je danas jedno od najrazvijenijih zemalja po pitanju primjene zakonodavstva zaštite okoliša. U to se može uvjeriti i pri posjeti milijunskom glavnom gradu Stockholmu u čijem se centru gdje se spajaju slatka i slana voda jezera i mora ponovo lovi pastrva. Osviještenost o kapitalu koji nosi čisti okoliš i njegovom utjecaju na čovjekov život ovdje se proučava od osnovnih škola od visokoškolskog obrazovanja. ●

PRVA FAZA RIJEKA EMON (ŠVEDSKA)

26 sudionika iz 20 različitih zemalja prošlo je u prvoj fazi edukativni program koji se odvija u Švedskoj u trajanju od tri i pol tjedna. Cilj programa je da se kroz radionice, predstavljanje svojih iskustava, sudjelovanje na Svjetskom tjednu voda, posjetu rijeci Emon kroz teoretska i praktična znanja poveća znanje sudionika koji će nakon povratka u svoje okruženje potaknuti promjene u smjeru održivog korištenja vodnih resursa. Tijekom toga razdoblja svaki predstavnik razvija individualni projekt koji će primijeniti na svom području.

NASTAVAK RIJEKA MEKONG (LAOS)

Nastavak izobrazbe odvijao se od 16.11. - 3.12.2008. u Laosu. Rijeka Mekong koja prolazi kroz Kinu, Laos, Tajland i Kambodžu deseta je najveća rijeka u svijetu i predstavlja životnu egzistenciju za milijune ljudi. O njoj ovise poljoprivrednici, ribari i lokalni stanovnici. Razvojni trend cijelog područja je izuzetno velik te je s njim porastao i izazov održivog korištenja vode. Sudionici konferencije sudjelovali su u radu Riječne komisije Mekong koja je osnovana od strane država kroz koje rijeka prolazi s ciljem praćenja njenog stanja i predlaganja održivo razvojnih projekata.

DRAVA I DUNAV

Sva ova znanja i iskustva Zeleni Osijek u svojim sljedećim projektima planira primijeniti na području rijeke Drave i Dunava. Prvi projekt koji je na tom tragu jest Osnaživanje lokalnih kapaciteta za NATURA 2000 i zaštitu prirode. Ovaj projekt sufinanciran je iz EU programa Phare 2006. i ima cilj osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima rijeke Drave i Dunava u Osječko-baranjskoj županiji.

Novi Zakon o trgovini izostavio je udruge, ali dileme su razriješene

Udrugama je dopuštena trgovina

Kako novi Zakon o trgovini nije sadržavao nijednu odredbu vezanu za prodaju robe udruga, s razlogom se postavljalo pitanje prije-či li on razvoj socijalnoga poduzetništva, samofinanciranje udruga itd. Sad je ta dilema razriješena.

Piše: **Darko Marečić**, dipl.iur.
viši gospodarski inspektor,
Državni inspektorat u Karlovcu

U kolovozu 2008. stupio je na snagu Zakon o trgovini (NN, br. 87/08., 96/08. i 116/08.) koji je zamijenio do tada važeći istoimeni zakon iz 1996. Dok je prethodni Zakon sadržavao odredbu prema kojoj su društvene organizacije i udruženja građana (udruge) radi ostvarivanja svojih zadataka sukladno odredbama statuta mogli obavljati prodaju robe na malo, novi Zakon u udrugama i drugim neprofitnim pravnim osobama (npr. ustanove, zaklade, fundacije i dr.) nema nijednu odredbu.

Zakon i praksa

U pravnom i gospodarskom sustavu naše zemlje važi načelo da je gospodarskim subjektima dopušteno obavljanje svake djelatnosti koja nije zakonom izričito zabranjena. Međutim, praksa je pokazala i pokazuje da se u stvarnosti češće primjenjuje načelo da je gospodarskim subjektima dopušteno obavljati one gospodarske djelatnosti koje su kao dopuštene izričito utvrđene posebnim propisima. Dokaz navedenoj tvrdnji je i raniji Zakon koji je, kao što je rečeno, u čl. 8. pored ostalih poslovnih subjekata koji su mogli obavljati prodaju robe na malo ubrajao i udruge odnosno udruženja građana, kao i u drugim zakonima. Npr. u čl. 3. st.2. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti nabrojene su udruge i ustanove koje pored ugostitelja mogu i pod kojim uvjetima obavljati ugostiteljsku djelatnost, a u čl. 3. st. 2. do 5. Zakona o pružanju usluga u turizmu pod kojim uvjetima i koje udruge i ustanove mogu pružati određene usluge u turizmu.

Što znači šutnja?

Da „šutnja“ Zakona ne znači ujedno odobravanje obavljanja djelatnosti primjer je prethodno važeći Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN, br. 48/95 do 42/05) koji (kao i sada novi Zakon o trgovini) nije izričito zabranjivao udrugama obavljanje ugostiteljske djelatnosti, niti ih je predviđao kao moguće poslovne subjekte koji pod određenim uvjetima mogu pružati određene ugostiteljske usluge. Nadležna inspekcija Državnog inspektorata poduzimala je u tom razdoblju upravne i prekršajne mjere protiv onih udruga za koje je utvrđeno da obavljaju ugostiteljske usluge, što znači, da se de facto nije primjenjivalo načelo da je „dopušteno sve što nije zabranjeno“.

Prodaja, ali ne i kupovina

Zbog navedenih razloga, među udrugama ali i u drugim stručnim krugovima pojavile su se dileme glede legalnosti obavljanja trgovine od strane udruga (ali i drugih neprofitnih pravnih osoba) u odnosu na novo stanje nastalo stupanjem na snagu novog zakona. S tim u svezi Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva očitivalo se na sljedeći način: „Sljedom navedenog, mišljenja smo da temeljem odredbi čl. 4.st. 1. Zakona o trgovini (Nar.nov., br. 87/08. i 96/08.), iako nisu trgovci u smislu Zakona, djelatnost trgovine mogu obavljati pravne osobe, ustanove i udruge registrirane sukladno odredbama Zakona o ustanovama (Nar.nov.,br. 76/93.) i Zakona o udrugama (NN, br. 88/01. i 11/02.), odnosno ako su upisane u sudski registar ustanova ili udruga koji se vode kod trgovačkog suda i ako im namjera nije stjecanje dobiti“. U odnosu na oblik i način obavljanja trgovine, isto Ministarstvo također se očitivalo na sljedeći način: „Sljedom navedenog, mišljenja smo da se djelatnost trgovine udruga i ustanova obavlja samo kroz prodaju robe, a ne i kupnju robe, te da se ponašaju kao gospodarski subjekti iz čl. 5. Zakona o trgovini (NN, br.

87/08. i 96/08.), osim zastupnika kad izravnom prodajom (od vrata do vrata) prodaju u ime i za račun trgovca njegovu trgovačku robu... Mišljenja smo da pravne osobe koje nisu u čl. 5. Zakona o trgovini (NN, br. 87/08., 96/08. i 115/08.) navedene kao osobe koje obavljaju djelatnost trgovine ne mogu prodavati dobivene stvari (npr. darovane stvari)..."

Iz navedenih mišljenja nadležnog Ministarstva, proizlazi da, iako nemaju svojstvo trgovca, udruge i ustanove zato jer su registrirane kao pravne osobe i jer im je dopušteno obavljati djelatnosti sukladno statutu odnosno zakonima o njihovom osnivanju, ustrojstvu i djelovanju, mogu obavljati prodaju svoje (ne i darovane) robe uz uvjet da to ne čine u svrhu stjecanja dobiti, a pri čemu se ponašaju kao poslovni subjekti iz čl. 5. zakona (osim zastupnika).

Uvjeti prodaje

Udruge, ustanove i druge neprofitne pravne osobe (prema mišljenjima Ministarstva) mogu, iako nisu trgovci, obavljati prodaju svojih proizvoda na malo bez namjere da tom prodajom ostvaruju dobit, pri čemu se ponašaju kao poslovni subjekti iz čl. 5. Zakona o trgovini (osim zastupnika).

Udruge ne mogu prodavati darovanu robu niti kupovati robu u svrhu njene daljnje prodaje (trgovati robom). Predmet prodaje mogu biti samo proizvodi koje su izradili članovi udruge (npr. čestitke, slike, rukotvorine, ukrasni predmeti, suvenire, med, vino, rakija, sir i dr.) odnosno proizvode vlastite izdavačke djelatnosti (npr. knjige, audio i video zapise snimljene na nosačima zvuka i slika) i dr. Prodaju na malo mogu obavljati u prodavaonicama ili izvan njih, ako su za svaki od tih oblika ispunjeni propisani uvjeti.

U odnosu na uvjet prodaje bez namjere stjecanja dobiti, znači kao što je već i rečeno, da ostvaren prihod prodajom robe na malo ne smije biti namijenjen članovima udruge za osobne potrebe, već isključivo za podmirenje rashoda (troškova poslovanja) kao i za obavljanje i unapređenje djelatnosti kojima se ostvaruju njihovim statutom ili drugim aktom predviđeni ciljevi (npr. humanitarni, socijalni, športski, zdravstveni i dr.). Na taj način, prodaja robe ostaje u izravnoj vezi sa svrhom osnivanja udruge.

Sukladno mišljenju Ministarstva prema kojem se udruge prilikom prodaje robe na malo ponašaju kao poslovni subjekti iz čl. 5. Zakona o

 Udruge, ustanove i druge neprofitne pravne osobe mogu, iako nisu trgovci, obavljati prodaju svojih proizvoda na malo bez namjere da tom prodajom ostvaruju dobit.

 Predmet prodaje mogu biti samo proizvodi koje su izradili članovi udruge, odnosno proizvodi vlastite izdavačke djelatnosti.

 Ostvaren prihod prodajom robe na malo ne smije biti namijenjen članovima udruge za osobne potrebe.

 Udruge mogu obavljati prodaju svoje robe na malo u svim prodajnim objektima za koje ispunjavaju minimalne tehničke i druge propisane uvjete.

trgovini osim zastupnika, držimo da su od svih navedenih poslovnih subjekata, prema svojim značajkama (cilju osnivanja i obavljanju djelatnosti) najbliži udrugama registrirani proizvođači u statusu pravne osobe. Stoga se prema našem mišljenju, prilikom prodaje robe na malo udruge moraju ponašati kao i pravne osobe registrirane za proizvodnju određenih proizvoda. To ujedno znači, da se i odredbe Zakona o trgovini o osiguranju podataka o stanju robe, radnom vremenu, nepoštenom trgovanju, ali i odredbe drugih propisa (npr. o zaštiti potrošača, označavanju hrane i neprehrambenih proizvoda, sigurnosti proizvoda, mjeriteljskim zahtjevima i.t.d.) jednako odnose i na udruge kad svoje proizvode prodaju na tržištu.

Gdje i kako?

Kao i registrirani proizvođači, udruge mogu obavljati prodaju svoje robe na malo u svim prodajnim objektima za koje ispunjavanju minimalno tehničke i druge propisane uvjete.

Pod prodajnim objektom podrazumijeva se prodavaonica, skladište, tržnica na veliko, tržnica na malo ili drugi oblici prodaje robe izvan prodavaonice. Pod prodajom robe na malo izvan prodavaonice smatra se prodaja robe na jedan od sljedećih načina: prodaja na štandovima i klupama na i izvan tržnica ili unutar trgovačkih centara, ustanova i sl.; prodaja iz kioska; pokretna prodaja (prodaja putem pokretnih vozila ili kolica); prodaja na daljinu (prodaja putem kataloga, TV prodaja, prodaja putem interneta, prodaja putem telefona); prodaja putem automata; prigodna prodaja (prodaja na sajmovima, izložbama i sl.) i dr. Za svaki od navedenih načina i oblika prodaje robe moraju biti ispunjeni minimalni tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati prodajni objekt, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja prodaja robe, a ukoliko se radi o prodaji hrane, moraju biti ispunjeni i opći sanitarni i zdravstveni uvjeti sukladno propisima o hrani. Prije početka obavljanja prodaje u navedenim oblicima i načinima prodaje, udruge moraju pribaviti od nadležnog ureda državne uprave u županiji odnosno Gradu Zagrebu, rješenje o tome da su ispunjeni minimalno tehnički, zdravstvenosanitarni i drugi propisani uvjeti za prodajni objekt i/ili način prodaje, opremu i uređaje te osoblje osim ako je Zakonom drugačije propisano. ●

**Stavovi izneseni u ovom članku osobni su stavovi autora, a ne institucije u kojoj je zaposlen.*

Dr. Marijana Grbeša o lokalnim personaliziranim izborima

Građani prepušteni marketinškom tržištu

Može se očekivati da će se manifestirati neki obrasci biračkog ponašanja koji do sada u nas nisu bili tako izraženi, poput cijepanja glasova. To znači da će birači na listi za predstavničko tijelo glasovati za stranku kojoj su lojalni, a na listi za gradonačelnika ili župana za onog kandidata koji im se osobno najviše sviđa, bez obzira na to iz koje je stranke dolazi

BITAN ČIMBENIK ZA IZBORNU ODLUKU

Kako, dakle, s obzirom na novi zakonski okvir graditi strategiju i operativno voditi kampanju za župane, gradonačelnike i načelnike, a kako za predstavnička tijela?

Izravan izbor diktira i personalizaciju kampanja, barem donekle tako da će se strategije graditi u skladu s novim zakonskim okvirom. S druge strane,

stranačka identifikacija još uvijek ostaje bitan faktor u donošenju izborne odluke. No, lokalni izbori puno su drugačiji od parlamentarnih i svaka dobra strategija mora prije svega uzeti u obzir kontekst specifične lokalne sredine. Hoću reći, kontekst natjecanja u Istri, u kojoj imate jakog župana koji je već dugo na vlasti i snažnog nezavisnog kandidata, nije isti

kao kontekst izbora u Slavoniji. Ili, recimo izborna strategija HDZ-a u Zadru, u kojem je ta stranka već dugo na vlasti i ima lojalno biračko tijelo, ne može biti ista izbornoj strategiji HDZ-a u Splitu u kojem se ta stranka mora suprotstaviti sve popularnijem Željku Kerumu koji je tipičan predstavnik jedne zasebne vrste političara, tzv. 'političkih poduzetnika'.

Razgovor vodila: **Ruža Beljan**

Dr. sc. Marijana Grbeša znanstveni je novak na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Razgovarali smo s njom o personalizaciji u izborima, trendu koji je omogućen novim zakonskim okvirom, a čije tendencije vidamo posebno u novim licima poput poduzetnika i visoko personaliziranim političkim imenima koja zasnivaju kampanju na sebi.

Novo biračko ponašanje

■ **Za početak, recite nešto o kampanji Lokalni izbori, tko ju vodi, kome je namijena, jesu li do sada postojale takve inicijative?**

- Lokalniizbori.com je stranica Instituta za nove medije i e-demokraciju kojoj je cilj pružiti nešto informacija o dolazećim lokalnim izborima. U Hrvatskoj osim GONG-a zapravo nemate niti jednu instituciju koja na adekvatan način informira birače o izbornom procesu, od zakonske regulacije do kampanje i svih ostalih elemenata koji su dio izborne priče. To je posao koji bi prije svega trebalo raditi Državno izborno povjerenstvo koje je, na kraju krajeva, za to i plaćeno. No, na žalost, aktivnosti DIP-a su u najmanju ruku skromne i daleko su od intenziteta kojim rade slična povjerenstva u mnogim europskim zemljama.

■ **Već do sada je nova zakonska regulativa o lokalnim izborima pokrenula lavinu pitanja: Što uopće donosi novi zakon?**

- Najveća novina je dakako neposredan izbor načelnika, gradonačelnika i župana što značajno mijenja sam izborni postupak, kampanju, ali i na način upravljanja nakon izbora. Isto tako, za očekivati je da će se manifestirati neki obrasci

POGODUJU MUŠKARCIMA

Najveća novina lokalnih izbora je neposredan izbor načelnika, gradonačelnika i župana što bitno mijenja sam izborni postupak, a diktira i personalizaciju kampanja. Upravo će personalizacija kampanja obeshrabrati žene da se kandidiraju na neposrednim izborima. Postoji niz teorija koje kažu da personalizirani izbori pogoduju muškarcima i to zbog duboko ukorijenjenih stereotipa. Primjerice, biračima je sasvim prihvatljivo da se Tony Blair slika sa svojim novorođenim sinom u naručju, no ako to učini neka političarka, percepcijski učinak će biti sasvim drugačiji.

Regulacija izbornih kampanja u nas je strahovito velik problem. Ona je toliko oskudna i nedomišljena da ni u jednom svom segmentu ne osigurava građanima da se adekvatno informiraju o opcijama koje su im na raspolaganju, što bi trebala biti temeljna demokratska funkcija izbornih kampanja.

biračkog ponašanja koji do sada u nas nisu bili tako izraženi, poput cijepanja glasova. To znači da će birači na listi za predstavničko tijelo glasovati za stranku kojoj su lojalni, a na listi za gradonačelnika ili župana za onog kandidata koji im se osobno najviše sviđa, bez obzira na to iz koje je stranke dolazi. Naravno, teško je očekivati da će birači HDZ-a glasovati za kandidata SDP-a ili obrnuto, ali nezavisni kandidati u takvom kontekstu mogu dobro proći. Općenito, pretpostavljam da će novi izborni sustav iznjedrati velik broj nezavisnih kandidata od kojih će neki sigurno ostvariti dobar izborni rezultat.

Slabe ideološki rascjepi

■ Što je to personalizacija?

- Personalizacija u najširem i najopćenitijem smislu te riječi označava povećan interes medija za kandidate i stranačke lidere, a na štetu stranačkih programa i ideologija, te na sve važniju ulogu tih lidera unutar stranačkih struktura, vlada i izbornih kampanja što je prije svega posljedica

lako postoji zakonska regulativa koja potiče uključivanje žena na liste, teško da će neka lista biti odbijena zato jer na njoj nije zadovoljena ženska kvota.

slabljenja ideoloških rascjepa, razvoja novih medijskih tehnologija te munjevitog širenja medijskog tržišta. Danas se govori o tome da politika diljem svijeta postaje sve više personalizirana, čak i u onim sustavima i izborima koji, po prirodi stvari, ne bi trebali biti personalizirani, poput parlamentarnih. Dakle, lideri i kandidati postaju središnje mjesto izbornih kampanja u smislu interesa medija, izbornih strategija te biračkog ponašanja.

■ Hoće li izabrani načelnici, gradonačelnici i župani uvođenjem novog sustava, imati veće ili manje ovlasti nego ranije?

- Ovlasti poglavarstva prelaze sada na gradonačelnike, načelnike i župane s tim da im se ograničava raspolaganje nekretninama u vlasništvu lokalne jedinice. Gradonačelnici, župani i načelnici dužni su provoditi odluke predstavničkog tijela, no predstavničko tijelo ne može ih samostalno smijeniti ako to ne čine. Ono može inicirati njihov opoziv, no izravno će izabrane župane, gra-

donačelnike i načelnike biti vrlo teško smijeniti. Novi zakon u mnogim je svojim dijelovima još uvijek nedorečen i nejasan, a ovo pitanje opoziva gradonačelnika, župana i načelnika čini mi se jednim od posebno spornih. U svakom slučaju, izravno izabrani kandidati imat će popriličnu moć i što je još važnije, velik stvarni i percepcijski legitimitet jer su izabrani izravno i to apsolutnom većinom glasova birača.

Obeshrabrit će žene

■ **Vlada RH i brojne ženske udruge pokreću kampanje kako bi povećale udjel žena na izbornim listama. Smatrate li da personalizacija može pomoći boljim rezultatima žena na izborima?**

- Na žalost, ne. Bojim se da će novi izborni okvir zapravo obeshrabriti žene da se kandidiraju na neposrednim izborima. Postoji niz teorija koje kažu da personalizirani izbori pogoduju muškarcima, i to zbog duboko ukorijenjenih stereotipa. Ilustrirat ću to na primjeru jednog aspekta personalizacije politike poznatog i kao 'privatizacije politike' ili 'politizacija privatnog', a koji se odnosi na strategiju razotkrivanja nekih elemenata iz privatnog života, kojom se političari nastoje približiti biračima. Muški lideri puno su skloniji ovoj strategiji koja u načelu nailazi na odobravanje birača. Liderice se, s druge strane, puno teže odlučuju na takav korak iz straha da ih se ne prikaže histeričnima, sentimentalnima, odnosno 'premekanima' za posao koji tradicionalno spada u mušku domenu. Što se tiče lista za predstavnička tijela na našim lokalnim izborima, iako postoji zakonska regulativa koja potiče uključivanje žena na liste, teško da će neka lista biti odbijena zato jer na njoj nije zadovoljena ženska kvota.

Iza izborne pozornice

■ **Koliki će biti postotak žena na kandidacijskim listama za lokalne izbore u svibnju ove godine?**

- Ne vjerujem da će se bitno razlikovati od postotaka na koje smo navikli u dosadašnjim izborima.

■ **Je li prvi seminar o lokalnim izborima bio "rodno uravnotežen" s obzirom na polaznike seminara?**

- Mislim da jest. Mnogo je žena koje sudjeluju u izbornom procesu, ali se nalaze iza pozornice, dakle, pojavljuju se kao savjetnice za strategiju, PR, odnose s medijima ili, jednostavno, kao stranački suborci. ●

“Ovakva 'tržišna' regulacija izborih kampanja prepušta birače lukavim političkim strategima i atraktivnim kandidatima.

“Izbori će biti personalizirani i kandidati sa svim svojim liderskim i osobnim karakteristikama sigurno će biti centralna točka kampanja i medijskih izvještaja.

TRŽIŠNA KAMPANJA

'Tržišna' regulacija izbora podijelit će kandidate na lokalnim izborima: bogati kandidati kupit će izravne kanale komunikacije, prije svega oglase. Manje stranke i siromašniji kandidati morat će se osloniti na internet. U manjim sredinama popularna će sigurno biti kampanja stiskanja ruku, odnosno, izravna, terenska kampanja. U takvoj situaciji percepcija je sve. Činjenice su manje bitne.

KLJUČNE TOČKE ZANIMANJA JAVNOSTI

Na što bi mediji i javne televizije trebali obratiti posebnu pozornost tijekom odvijanja kampanje?

Kao prvo, imate problem nejednake zastupljenosti jer stranke, ili u slučaju lokalnih izbora, kandidati, s puno novaca mogu kupiti onoliko oglasnog prostora koliko žele, dok male stranke i

siromašni kandidati ostaju zakinuti. Kao drugo, one famozne izborne emisije koje bi trebale osigurati ravnopravnu prezentaciju svim kandidatima, ne služe ničemu osim stvaranju buke u kanalu. Kao treće, financiranje kampanja u smislu osiguravanja transparentnosti je jako je loše regulirano. Osim toga, ne predviđa se nika-

kva gornja granica koju stranke mogu potrošiti u kampanji, što su mnoge europske zemlje vrlo definirano odredile itd. Na kraju, ni za jedan prekršaj u ionako slabašno reguliranoj utrci, ne postoje sankcije. Prema tome, građani su u potpunosti prepušteni marketinškom tržištu koje ponajmanje misli na njihove interese.

Zaklada Anna Lindh i u Hrvatskoj

Nove mogućnosti za civilno društvo

Piše: **Tihana Ančević**

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija postala je koordinator Hrvatske nacionalne mreže Zaklade Anna Lindh (ALF) za Republiku Hrvatsku. Organizacijama civilnoga društva i neprofitnim organizacijama i institucijama iz Hrvatske to donosi novu mogućnost financiranja projekata međukulturnog dijaloga i suradnje na Euro-Mediterranu

14 milijuna eura iznosi proračun Zaklade Anna Lindh: djelomično ju financira Europska komisija u iznosu od 7 milijuna eura, a djelomično države članice i ostali donatori u iznosu od 7 milijuna eura

Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih mreža Zaklada Anna Lindh, Nica, Francuska

Euro-Meditersko partnerstvo osnovano je 1995. godine u Barceloni između Europske unije i zemalja Mediterana s ciljem jačanja mira i prosperiteta u regiji. Na Pariškom sastanku na vrhu za Mediteran, 13. srpnja 2008., odlučeno je ojačati partnerstvo pod nazivom "Barcelonski proces: Unija za Mediteran".

Istoga dana Republika Hrvatska je postala sudionicom tog partnerstva, prihvativši stečevinu Barcelonskog procesa i sadržaj Pariške deklaracije kojom se kreira Unija za Mediteran.

Bit partnerstva

"Barcelonski proces: Unija za Mediteran" je multilateralno partnerstvo koje promiče izgradnju političkih, ekonomskih i društvenih odnosa u euromediterskoj regiji kao i povećanje potencijala za regionalnom integracijom. Barcelonski proces počiva na suradnji u projektima iz područja kao što su ekološka zaštita, osiguranje pitke vode, energija, civilno društvo, solarna energija, razvoj pomorskih i cestovnih puteva, i sl. Partnerstvom su obuhvaćene sve države članice Europske unije i Europska komisija, zajedno s državama južnog Mediterana (Albanija, Alžir, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Egipat, Hrvatska, Izrael, Jordan, Libanon, Maroko, Mo-

HRAVATSKA
MREŽA
ZA SURADNJU NA EURO-MEDITERANU

do **20.000**

eura iznos je financijske potpore za kratkoročne projekte

do **100.000**

eura iznos je financijske potpore za dugoročne programe

do **75%**

vrijednosti projekata sufinancira ALF

1

natječaj ALF objavljuje za

dugoročne programe čija provedba nije dulja od dvije i pol godine

3

godišnja natječaj ALF

objavljuje za kratkoročne projekte čija je provedba kraća od godine dana

nako, Palestina, Sirija, Tunis, Turska te Libija u svojstvu promatrača).

Aktivnosti u okviru "Barcelonskog procesa: Unije za Mediteran" prati značajna komponenta civilnog društva. Ona se odvija kroz institucionalizirani dijalog međukulturalne suradnje Zaklade Anna Lindh, kao i tematske nevladine skupove koji se organiziraju na marginama ministarskih konferencija.

Promocija dijaloga

Zaklada Anna Lindh (ALF) je zaklada za promicanje dijaloga među kulturama euromediterske regije. ALF djeluje kao Mreža nacionalnih mreža civilnoga društva, okupljajući organizacije civilnoga društva, javne ustanove i sl. iz različitih područja aktivnosti. Sa sjedištem u Aleksandriji, u Egiptu, ALF je prisutan u sljedećim državama članicama: Albanija, Alžir, Austrija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Cipar, Češka, Crna Gora, Danska, Egipat, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Irska, Izrael, Italija, Jordan, Letonija, Libanon, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Maroko, Mauritanija, Monako, Nizozemska, Njemačka, Palestina, Poljska, Portugal, Rumunjska, Sirija, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska, Tunis, Turska i Velika Britanija. Partneri ALF-a su Alijansa civilizacija Ujedinjenih naroda; Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), Vijeće Europe, Organizacija za obrazovanje, kulturu i znanost Arapske lige (ALECSO) i Islamska organizacija za obrazovanje, znanost i kulturu (ISESCO).

NAGRADA ZAKLADE ANNA LINDH ZA FOTOGRAFIJU U 2008.

RIMA MOROUN VJERUJE U STVARNI DIJALOG

NAGRAĐENA LIBANONSKA FOTOGRAFKINJA RIMA MOROUN IMENOVNA JE I VELEPOSLANICOM DOBRE VOLJE ZAKLADE ANNA LINDH

Libanonska fotografkinja Rima Moroun dobitnica je nagrade Zaklade Anna Lindh za promicanje dijaloga među kulturama euro-mediteranske regije u 2008. godini. Nagrada koju dodjeljuje i za koju glasuje više od 40 članica mreže organizacija civilnoga društva Zaklade Anna Lindh, pokazuje doprinos umjetnosti u promociji obostranog razumijevanja kultura u euro-mediteranskoj regiji. Treća po redu nagrada za dijalog

među kulturama u euro-mediteranskoj regiji, pokrenuta na inicijativu Zaklade Anna Lindh i njezina partnera Fondazione Mediterraneo, dodijelila je u travnju 2008., a nominaciju su ispunile brojne organizacije civilnoga društva diljem regije. Po prvi put uopće članice mreža Zaklade Anna Lindh, dvije tisuće organizacija civilnoga društva, glasovalo je za fotografiju Rime Maroun koja je pobijedila. "Ako ja pokušavam stvoriti umjetničko

djelo, to je zato što sam uvjerena da umjetnost poziva na stvaran dijalog, stvarno slušanje i stvarno dijeljenje; to je rijetko mjesto gdje ljudi mogu sresti svoju humanu stranu." - naglasila je prigodom preuzimanja nagrade Rima Moroun koja je povrh toga što je fotografkinja, također i talentirani mladi pisac kazališnih komada i kazališna glumica. Rima Moroun imenovana je veleposlanicom dobre volje Zaklade Anna Lindh.

Proračun za dijalog

Proračun ALF-a za 2009. - 2011. godinu je 14 milijuna eura: djelomično je financira Europska komisija u iznosu od 7 milijuna eura, a djelomično države članice i ostali donatori u iznosu od 7 milijuna eura.

ALF će dodjeljivati financijsku potporu projektima usredotočenim na sljedeća strateška područja: ideologije, obrazovanje, kultura, mediji, religija, duhovnost i vrijednosti, te gradovi i raznolikost. U 2009. godini, prednost će imati prijave projekata koje su usmjerene poboljšanju pozitivne percepcije među kulturama i zajednicama regije kroz forume, obrazovne programe, vijesti i informacije, kulturu, građanske inicijative i sl. Prednost će imati i projekti koji promiču mobilnost umjetnika, mladih i aktera civilnoga društva, te projekti koji čine modele za izgradnju koegzistencije u različitim kulturnim, etničkim i religioznim zajednicama koje se susreću u svakodnevnom životu.

Prioritetne ciljne skupine ALF-a su mladi, žene i migranti.

Hrvatska mreža za suradnju

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske predložilo je u prosincu 2008. godine Nacionalnu zakladu za razvoj civilnoga društva za koordinatora Hrvatske nacionalne mreže Zaklade Anna Lindh za Republiku Hrvatsku. Na prvom sastanku na temu osnivanja Hrvatske mreže za suradnju na Euro-Mediteranu u siječnju 2009. godine, prisutne organizacije i institucije potvrdile su Nacionalnu zakladu kao koordinatora. Nacionalna zaklada, u prvoj godini djelovanja, je aktivno uključena kako u rad nacionalne mreže tako i u rad ALF-a.

Misija

Misija Hrvatske mreže za suradnju na Euro-Mediteranu je promicanje dijaloga, znanja i različitosti među kulturama euro-mediteranske regije kroz razvijanje tolerancije i otvorenosti prema novim spoznajama, religijama, kulturama i vrijednostima. Hrvatske mreže promiče jačanje ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Obveze

Koordinator djeluje kao službeni predstavnik Zaklade Anna Lindh u Republici Hrvatskoj i sudjeluje u razvoju strategije ALF-a i godišnjih programa. Koordinator upravlja aktivnostima Hrvatske mreže, članovima pruža informacije o aktivnostima ALF-a, osigurava uvjete za izgradnju projektnih partnerstva, osigurava izobrazbu i pomoć u jačanju sposobnosti te podiže vidljivost aktivnosti mreže. ●

Decentralizacija, korupcija i nadzor lokalnih proračuna u Hrvatskoj

Hoće li decentralizacija smanjiti korupciju?!

Piše: **Mr. sc. Marijana Bađun**
Institut za javne financije

U Hrvatskoj se nominalna decentralizacija te borba protiv korupcije provode paralelno, pri čemu su pomoci na oba područja relativno maleni i spori. Budući da je prema percepciji javnosti korupcija na razini lokalnih vlasti vrlo učestala, a nadzor lokalnih proračuna nedovoljan, nameće se teza da je pozitivno što je decentralizacija spora. Bez pojačanog nadzora, u kojem bi važnu ulogu trebalo imati civilno društvo, davanje veće samostalnosti i odgovornosti lokalnim vlastima moglo bi dovesti do veće samovolje lokalnih dužnosnika, odnosno do još veće korupcije.

Decentralizacija i korupcija

Zagovornici decentralizacije ističu da ona pridonosi boljem zadovoljavanju potreba lokalnog stanovništva, a "skeptici" tvrde da lokalno pružanje javnih usluga ima mnoge nesavršenosti koje mogu spriječiti ostvarivanje koristi od decentralizacije. Osobito je zanimljivo pitanje povezanosti decentralizacije i korupcije. Decentralizacija može smanjiti korupciju jer omogućuje bolji nadzor lokalnih dužnosnika budući da je lakše pratiti tko je za što osobno odgovoran. Naravno, decentralizaciju pritom ne smije pratiti nastajanje brojnih novih razina vlasti, čime bi postalo vrlo teško odrediti tko je odgovoran za pojedine uspjehe ili neuspjehe. Decentralizacija, nadalje, može smanjiti korupciju i stoga što potiče konkurenciju među lokalnim jedinicama. Naime, kako bi privukle stanovništvo, lokalne vlasti izbjegavaju ponašanje koje će demotivirati proizvodne aktivnosti i loše utjecati na zaposlenost, a to obuhvaća i izbjegavanje korupcijskih

 Porezni obveznici pridonose državnom proračunu te bi ih stoga trebalo uključiti o odlučivanje o raspodjeli tih sredstava.

 Kako bi građani mogli komentirati lokalne proračune, oni im prije svega trebaju biti raspoloživi i razumljivi.

 Javna nabava na lokalnoj razini još uvijek je siva zona upravljanja, uz velike nepravilnosti.

 Lokalna vlast zauzima treće mjesto po percepcijama o postojanju korupcije, iza sudstva i zdravstva.

aktivnosti. Međutim, decentralizacija može i povećati korupciju jer rad u središnjoj državi donosi veće materijalne koristi od onih na lokalnoj razini pa će u lokalnim jedinicama vlasti raditi manje kvalitetni djelatnici. Decentralizacija, k tome, disperzira odlučivanje, što uz slabu koordinaciju među birokratima može dovesti do veće sklonosti korupciji odnosno do manipuliranja ekonomskim okruženjem umjesto do stvaranja dodatne vrijednosti.

Korupcija na lokalnoj razini

U izvješću Državnog odvjetništva RH za 2007. godinu navodi se da su među prijavljenima za primanje mita bili i šef općinskog odjela, vijećnik, član gradskog poglavarstva i jedan dogradonačelnik. Broj podnesenih kaznenih prijava za korupcijska kaznena djela u velikom je raskoraku s percepcijama o raširenosti korupcije. Naime, prema istraživanju organizacije Transparency International Hrvatska iz 2005. godine, više od 70% ispitanika smatralo je da je korupcija u lokalnoj vlasti rasprostranjena (36%) ili jako rasprostranjena (37%). Time lokalna vlast zauzima treće mjesto po percepcijama o postojanju korupcije, iza sudstva i zdravstva. Građani očito nevoljko reagiraju na slučajeve korupcije ili nemaju adekvatne dokaze budući da korupciju nije lako dokazati. Možda građani smatraju da ionako nema smisla podnositi kaznenu prijavu kad je i pravosuđe korumpirano, a još k tome i neučinkovito.

Nadzor lokalnih proračuna

Transparentnost javnih financija izrazito je važna za suzbijanje korupcije i ostvarivanje učinkovitijih javnih usluga jer ona omogućuje veću kontrolu vlasti, što nadalje pozitivno utječe na njihovu odgovornost prema građanima. Kako bi se mogao nadzirati proračun, potrebno je postići transparentnost proračunskih dokumenata i procesa, točnije, imati pravodobne, pouzdane i točne

podatke. Primijenjeno na pitanje decentralizacije to znači: ako središnja država nema dovoljno informacija o tome na što se troši novac prenesen lokalnim jedinicama, ne može lokalnim vlastima dati veću odgovornost ni više samostalnosti.

Osim Državnog ureda za reviziju, važnu ulogu u nadzoru lokalnih proračuna trebala bi imati i središnja država, odnosno Ministarstvo financija. Usprkos postojanju Sektora za proračunski nadzor, nadzorna uloga središnje države nad lokalnim jedinicama nije definirana ni organizirana te je stoga relativno slaba; ne postoji dovoljno razvijena pravna regulativa, nedostaju institucije, nema dovoljno ljudi i sredstava, a ni volje za pravom promjenom.

Pozitivno je što se ostvaruju zakonodavni pomaci na području unutarnje financijske kontrole.

Donesen je i novi Pravilnik o proračunskom nadzoru (NN 79/08) prema kojem se proračunski nadzor više ne obavlja na temelju donesenog plana već prema predstavkama građana i zahtjevima središnjih tijela državne uprave, lokalnih jedinica te drugih pravnih osoba iz kojih proizlazi sumnja na nepravilnost ili prijevaru, te po nalogu ministra financija. Na internetskoj stranici Ministarstva financija nalazi se e-adresa za prijavu nepravilnosti: nepravilnosti@mfin.hr. Pozitivno je što Vlada nastoji uključiti građane u proračunski proces. Zašto je to važno? Zato što građani kao porezni obveznici pridonose državnom proračunu te bi ih stoga trebalo uključiti u odlučivanje o raspodjeli tih sredstava.

Uloga civilnoga društva

Inicijativa za reformu lokalne uprave i javnih usluga Instituta Otvoreno društvo organizirala je i financirala projekt koji se bavio nadzorom proračuna što ga provode nevladine udruge i građani. Rezultati za Hrvatsku pokazali su da građani nedovoljno sudjeluju u proračunskom procesu, a usto su slabo upoznati s inicijativama koje podržavaju nadzor proračuna na lokalnoj razini. Zakonski preduvjeti postoje, ali su građani jednostavno pasivni i loše organizirani. Osim toga, stječe se dojam da je za građane proračun mističan dokument od kojega su otuđeni.

Na koji način građani mogu nadzirati proračun? Građani bi se trebali uključiti u sve faze proračunskog procesa. U fazi pripreme proračuna trebali bi sudjelovati u donošenju odluka o programima. Time bi bolje razumjeli rad i ciljeve lokalnih vlasti. Zatim bi trebali nadzirati i izvršenje proračuna i zanimati se za rezultate. To bi trebalo pridonijeti smanjenju neučinkovitog

MJERE PROTIV KORUPCIJE

- osiguranje nadzora zakonitosti lokalnih službi
- pojačanje mjera za stvaranje posebnih, lokalnim sredinama primjerenih načina za sprečavanje korupcije
- promjena zakona o izborima za tijela lokalne samouprave
- jačanje samostalnosti i odgovornosti lokalnih jedinica u procesu decentralizacije
- pojačanje nadzora trošenja lokalnih sredstava

UOČENE NEPRAVILNOSTI

- pojedini se rashodi izvršavaju u iznosima većima od planiranih
- proračunski se prihodi ne prikupljaju potpuno i pravodobno
- postoje nepravilnosti pri evidentiranju cjelokupne imovine i obveza
- u pojedinim se slučajevima ne poštuju odredbe s područja javne nabave
- dio sredstava ne troši se za utvrđene namjene već za financiranje tekućih i proračunskih potreba
- ne poštuju se odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu, pri čemu se relativno često ne donose programi gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture

korištenja javnih sredstava, prijevara i neregularnosti. U fazi financijskog izvješćivanja građani bi trebali komentirati, zahtijevati jednostavna izvješća i uspoređivati rezultate svoje lokalne jedinice s ostalima. Ukratko, građani bi trebali postavljati više pitanja, pismeno komunicirati s lokalnom zajednicom, slati molbe za poboljšanje javnih usluga, davati konkretne savjete, pokušati naučiti što više o proračunu i poticati promjene.

Je li to jasno?

Kako bi građani mogli komentirati lokalne proračune, oni im prije svega trebaju biti raspoloživi. Na stranicama Ministarstva financija objavljeni su lokalni proračuni po županijama (<http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-arhiva>), ali je upitno koliko su razumljivi javnosti. Vlada je počela izdavati svojevrzne vodiče kroz proračun, ali to ne čine i sve lokalne jedinice. Široj javnosti trebala bi biti dostupna jasna i razumljiva financijska izvješća lokalnih jedinica. Lokalne jedinice imaju zakonsku obvezu objave proračuna, ali je građane dobro podsjetiti da se radi detaljnijeg uvida mogu pozvati i na Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 172/03), a podnošenje pritužbi na rad lokalnih jedinica omogućava Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 125/08).

Građani mogu djelovati i putem civilnih udruga. Vrijedi spomenuti rezultate istraživanja koje je provelo deset organizacija civilnoga društva, a u sklopu CARDS projekta "Odgovor civilnog društva na korupciju".

U istraživanje su bili uključeni Čakovec, Karlovac, Osijek, Sisak, Split, Udbina, Vukovar i Zagreb, a analizirana je kvaliteta proračunskog izvještavanja te transparentnost i vjerodostojnost podataka o javnoj nabavi. Zaključak je da je javna nabava na lokalnoj razini još uvijek siva zona upravljanja, uz velike nepravilnosti, što je u skladu s nalazima Državnog ureda za reviziju. Vezano za proračunsku potrošnju, istraživači su se usredotočili na stavku "ostalo", i to za 2006. godinu, a najkritičnije rezultate imali su Vukovar, Zagreb i Split. Vukovar je imao gotovo 40% rashoda pod "ostalo", i to bez adekvatnog objašnjenja, a u Zagrebu je riječ o oko 17% gradskog proračuna, odnosno o iznosu većem od milijarde kuna. Većina tog novca potrošena je na kategoriju "ostali građevinski objekti". Zabrinjavajuće je što su istraživači na terenu, pokušavajući saznati odgovore, katkad bili izvrgnuti ucjenama i prijetnjama lokalnih vlasti. To samo dokazuje da je pojačan nadzor lokalnih proračuna doista potreban. ●

Politička korektnost

Brisanje uvreda

Politička korektnost shvaća se kao svjesno nastojanje pripadnika dominantnih društvenih većina da svojim ponašanjem i izražavanjem ne doprinose osjećaju drugorazrednosti, niže vrijednosti i odbačenosti pripadnika manjinskih, kulturno i tjelesno različitih skupina.

Piše: **Prof. dr.sc. Milan Mesić**
Filozofski fakultet u Zagrebu

Krajnje zaoštrene polemike oko 'političke korektnosti' za manje upućenog čitatelja predstavljaju svojevrsne rašamonske zapetljaje oko utvrđivanja njezina porijekla, značenja i ciljeva.

Da bismo bolje razumjeli proturječnosti oko političke korektnosti moramo prikazati i suočiti obje sukobljene pozicije. Zbog ograničenog prostora to moramo učiniti prenošenjem sažetih i ponešto pojednostavljenih osnovnih ideja njihovih istaknutih zagovornika, ostavljajući po strani pitanje njezine geneze. Kako je politička korektnost, u svojim različitim manifestacijama, najšire i najdublje zahvatila američku akademiju i javnost, i kako se tamo vodi ogorčena debata, tako ćemo naš prikaz ograničiti na američku situaciju, polazeći prvo od desne perspektive.

Desna perspektiva

Bespoštedni napad na 'političku korektnost' (PC), i druge aspekte multikulturalizma, započeli su američki pisci desne i konzervativne provenijencije, među prvima Allan Bloom (1987) i E. Hirsh (1987), dramaturizirajući 'politiku različitosti', koja po njima razara same temelje američkog društva. Pridružili su im se ubrzo i drugi konzervativni, ali i neki tradicionalno liberalni pisci (Dinesh D'Souza, Charles Sykes, Roger Kimball, Thomas Sowell, Arthur Schlesinger, Alvin Schmidt i drugi). Oni su postigli znatan utjecaj u sveučilišnim kampusima putem mnogobrojnih studenskih novina i publikacija diljem zemlje, od

Na žalost, ideja i praksa političke korektnosti postala je ideološko i kulturno bojno polje akademske i političke Desnice i Ljevice. Stoga je danas teško biti korektan prema političkoj korektnosti.

Danas glavne američke novine odbijaju oglase za prodaju ili iznajmljivanje kuća i stanova ako se, primjerice, spominje; 'lijepi pogled' (čime se vrijeđaju slijepi) ili 'desetak minuta šetnje do tramvaja' (uvredljivo za hrome).

kojih su neke ultrakonzervativne. Ovi kritičari optužuju svoje multikulturalističke neprijatelje da djeluju kao 'policija mišljenja', da provode orvelijansku 'vladavinu netolerancije' prema svima koji se s njima ne slažu, i da 'masovno' krše slobodu govora u visokom obrazovanju.

U tjedniku Newsweek (22.IV.1991.), George Will je tekuće okršaje oko političke korektnosti, sa stajališta Desnice, objasnio kao 'nisko-vidljiv, visoko-intenzivan' rat s domaćim neprijateljem. David, Thibodaux (1994) političku korektnost vidi kao središnji 'pokret' oko koga se okupljaju njegovi razni prateći '-izmi': multikulturalizam, afrocentrizam, radikalni feminizam, rodizam (genderism), okolišizam (environmentalism), dekonstrukcionizam, poststrukturalizam itd.

Zahvaljujući politički korektnom 'grupo-mišljenju', kaže Charles Sykes (1992), živimo u doba 'ozlojeđene (annoyed) osobe', koje veliča 'jedan etos viktimizacije', a ovaj nas vodi u 'epidemiju onesposobljenosti' (disability). Ne radi se, međutim, o istinskim žrtvama, prema kojima su Amerikanci oduvijek gajili razumijevanje, nego o rastućoj listi raznih patvorenih nezadovoljnika, među kojima su homoseksualci, lezbijke, žene, Latinoamerikanci, Afro-Amerikanci, pa čak i siromašni. Svi oni odbijaju odgovornost za vlastitu sudbinu, okrivljujući druge umjesto sebe, i zapravo nastoje zadržati svoju ovisnost o društvenoj pomoći. Sykes čak okrivljuje žrtve zbog poricanja vlastitih agresivnih poriva prema onima koje denunciraju.

Neki politički korektni nazivi su u najboljem slučaju smiješni, kažu desni kritičari, mada njihovi zagovornici uopće ne pokazuju smisao za humor, smatrajući pitanje naziva suviše ozbiljnim i političkim. Evo nekih primjera termina

čiji je cilj prikazati manjinske grupe u boljem svjetlu. Politički nije korektno reći tjelesno hendikepiran, nego 's tjelesnim izazovima'; visoki ili niski ljudi politički korektno nazivaju se ljudima 's visinskim izazovima'; debeli - ljudi 's lateralnim izazovima', crna ploča (blackboard) - ploča za kredu; skitnice - beskućnici itd. S druge strane, promjenom naziva nekim se grupama ili kulturnim praksama, obrnuto, želi pridati negativno značenje. Tako se lovci nazivaju 'kršitelji životinjskih prava'; heteroseksualci - ravnosmjerni (straights); divljenje lijepoj ženi - pogledizam (lookism); logičko mišljenje - logocentrizam i sl.

Koncept "zlodjela mržnje"

Kritičari dalje tvrde da su zagovornici političke korektnosti stvorili i koncept 'zlodjela mržnje' (hate crimes), ugrađujući ga u kodekse govora po fakultetima i sveučilištima, kojim određuju što se smije, a što ne smije govoriti. Zatim su prodrli na područje zakona o seksualnom uznemiravanju. Pod njihovim su utjecajem redefinirani stoljetni odnosi između muškaraca i žena. Sve više muškarci se boje ili nisu sigurni što mogu reći nekoj ženi, a da se ne shvati kao uvreda ili uznemiravanje. Nacionalna organizacija žena dala je tumačenje po kome je seksualno uznemiravanje na djelu kadgod je ponašanje nekog muškarca 'neugodno ili mu se može prigovoriti'. Praktički, dakle, svaki način ophođenja, koji se nekoj ženi ne dopada, može se podvesti pod (seksualno) uznemiravanje ili seksizam. Ti su zakoni tragični i kontradiktorni s obzirom na emancipaciju žena, drže ovi kritičari.

Nekorektna "neosjetljivost"

Napokon, u 'političku nekorektnost' spada i optužba za 'neosjetljivost'. Tako se, primjerice, više ne možete žaliti ako dobijete homoseksualnog cimera, jer vam slijedi etiketa za zadržtost ili homofobiju. Održavaju se brojni seminari 'senzibiliziranja' studenata na sve što se može podvesti pod političku korektnost. Na njih se za kaznu šalju i profesori. Danas glavne američke novine odbijaju oglase za prodaju ili iznajmljivanje kuća i stanova ako se, primjerice, spominje; 'lijepi pogled' (čime se vrijeđaju slijepi), 'desetak minuta šetnje do tramvaja' (uvredljivo za hrome) ili 'mirna ulica' (nekorektno prema gluhima).

Neokonzervativci su uvjereni da vode manihejsku borbu na strani sila svjetla i moralnosti, protiv sila mraka i nemoralnosti. Lista neprijatelja uključuje ne samo marksiste-lenjiniste kao u McCarthyjevo vrijeme, nego i liberale, feministkinje, Afro-Amerikance, homoseksualce i lezbijske. Njima se u novije vrijeme pridružuje još jedan

 Neki politički korektni nazivi, prema desnim kritičarima, u najboljem slučaju postaju smiješni: lovci se nazivaju 'kršitelji životinjskih prava'.

 Politički nije korektno reći tjelesno hendikepiran, nego 's tjelesnim izazovima'; visoki ili niski ljudi politički korektno nazivaju se ljudima 's visinskim izazovima'.

 Ideološke debate oko političke korektnosti uglavnom ne vode računa o mišljenju samih 'korisnika' političke korektnosti.

globalni neprijatelj zapadne kulture i civilizacije - islam. Na CNN-ovom programu Headline News, od 27. 10. 2006. komentator Glenn Beck dramatično upozorava: „U Francuskoj, u Engleskoj, u Rusiji, i drugim glavnim zemljama, snage radikalnog islama i političke korektnosti kuju urotu da postupno preuzmu moć i utjecaj. I kontinent je pred ponorom građanskog rata. Mi (SAD) bismo lako mogli postati sljedeći.“

Perpektiva

Iz perspektive akademske i političke ljevice stvari oko političke korektnosti izgledaju sasvim drugačije. Ako biste danas pitali Amerikance što je 'politička korektnost', vjerojatno bi većina dogovorila da je riječ o 'represivnoj agendi', koju na sveučilišnim kampusima nameću ljevičarski liberali, ponajprije istaknuti profesori u trajnom statusu (tenure), uvjeren je Richard Feldstein (1997). Paradoksalno time bi, kaže on, svjesno ili nesvjesno, iznijeli vrijednosni sud koji je razvila Desnica, prikazujući 'političku korektnost' kao ljevičarsku ideološku zavjeru i subverzivnu politiku u visokom obrazovanju, s ciljem zatiranja slobode mišljenja, a onda i euro-američkih vrednota i kulture u cjelini (koja je te vrednote iznjedrila).

Lijeva akademsko-politička scena nije tako jednodušna u stavovima oko političke korektnosti kao desna. Grubo i uvjetno možemo razlikovati dvije lijeve pozicije. Predstavnici prve prepoznatljiviji su po svom oštrou odbacivanju pa i negiranju postojanja problema 'političke korektnosti', kao politike nametanja kodeksa govora i ponašanja na sveučilištima, a onda i širem društvu. Po njima, Desnica je uvelike uspjela, pozivanjem na nekoliko anegdotalnih ekstremnih slučajeva, u javnosti stvoriti predstavu o ljevičarskoj ugrozi tradicionalnih američkih (liberalnih!) vrijednosti, ponajprije slobode govora i izražavanja, projektirajući na Ljevicu svoje vlastite težnje za ideološkom dominacijom i jednodušjem, koje su otvoreno došle do izražaja za vrijeme makartizma. Političku korektnost Desnica je po njima, zapravo, iskonstruirala, da bi zamaglila svoj frontalni ideološki napad na društvena i akademska postignuća Ljevice (od 1960-ih do multikulturalizma), ukratko, na jednakost i socijalnu pravdu za žene, manjine i homoseksualce.

U drugu poziciju svrstavamo one zagovornike multikulturalizma koji su (bili) suglasni s osnovnim idejama 'poštivanja različitosti', ali pokazuju odklon od radikalističkih zastranjivanja označenih 'političkom korektnošću'. Preostali mali prostor ovdje moramo prepustiti prvima, koji neposredno odgovaraju na desne kritike koje smo prezentirali.

Desničarska kampanja

Postavlja se pitanje kako netko može braniti koncept koji zvuči tako autoritarno i neliberalno. U tom smislu nitko, tvrdi Feldstein. Uspjeh kampanje protiv političke korektnosti bio je uspješan zbog toga jer je desnica uspjela podržavanje prava deprivilegiranih grupa prikazati kao narušavanje individualnih prava. Izokretanjem koncepta političke korektnosti brani se zapravo prostor za obnovu rasizma i seksizma. To se postiže psihološkom konstrukcijom projekcije. Desnica projicira svoje antidemokratske, autoritarne tendencije na centar i Ljevicu.

Ključna pretpostavka uspjeha desničarske kampanje protiv tobožnje ugroze političke korektnosti jest brisanje sjećanja na prošlost i stvaranje jednog ahistorijski konstruiranog političkog prostora. U takvom kontekstu onda može izgledati da neke grupe, temeljem svoga roda, rase ili etniciteta traže posebna ili ekstra prava, a nudi im se da budu jednake s ostalima. Svjesno se potiskuje historijsko pamćenje koje bi nam govorilo da je riječ o grupama koje su sistemski bile diskriminirane, i to samo zato što se po svom rodu, rasi ili etnicitetu, razlikuju od dominantnoga društva muške bijele srednje klase, te da ih iznuđeno priznavanje formalno istih prava stvarno ne izjednačuje u životnim šansama. Ljudi se, naime, ne rađaju slobodnima i jednakim na tržištu, bez roditelja ili prošlosti, nego s prednostima ili otežavajućim okolnostima, a upravo od toga apstrahira priča o individualnim pravima i individualizam.

Isključuju korisnike

Ideološke debate oko političke korektnosti uglavnom ne vode računa o mišljenju samih 'korisnika' političke korektnosti. Tako, čak i njezini zagovornici kada kuju nove nazive, u dobroj vjeri da s njima izbjegne uvriježena uvredljivost starih naziva, primjerice o ljudima s tjelesnim i mentalnim poteškoćama, zaboravljaju da označitelj time izražava moć, a označeni ostaje u podređenom položaju. Ipak, kako je ogorčeno istaknuo jedan pripadnik spomenute grupe na jednom internetskom blogu, najvažnije su namjere s kojima pripadnici većinske i dominantne grupe ulaze u komunikaciju s pripadnicima manjinskih i deprivilegiranih grupa. Može se oprostiti ljudima, kaže taj čovjek, kada iz neznanja upotrebljavaju uvredljive izraze. No, kada to čine i oni koji su svjesni da neki termini vrijeđaju određene ljude, onda je to izraz nepoštivanja. Sa svoga stajališta od političke korektnosti očekuje ponajprije poštivanje svoje osobnosti. ●

Samo još jedan car? Mitovi i stvarnosti filantrokapitalizma

Vrijeme je za drugačiju vrstu razgovora

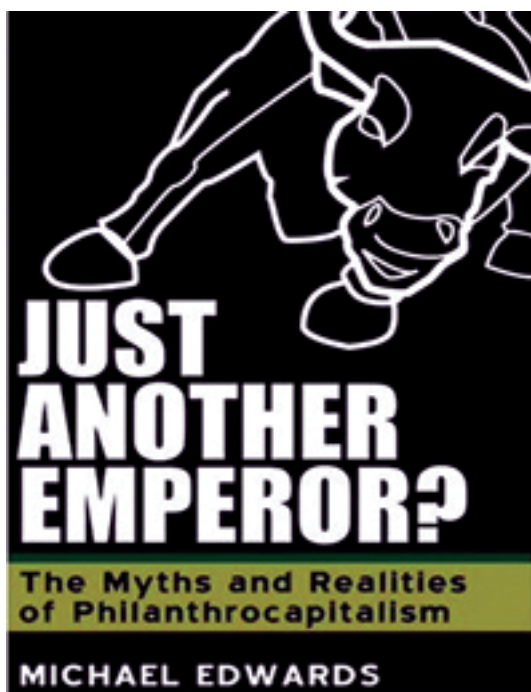
Michael Edwards je autor brojnih knjiga i članaka o globalnoj ulozi civilnoga društva. U vrijeme objavljivanja ovoga članka Michael Edwards je bio Direktor odjela za upravljanje i civilno društvo pri Zakladi Ford, ali ovdje piše u potpunosti iz osobne perspektive i zahvaljuje Zakladi Ford što mu je dopustila da uzme slobodnu studijsku godinu 2007. kada je napisao ovaj članak. Pogledi izraženi u ovome članku ne bi se trebali tumačiti kao da predstavljaju mišljenja i politike Zaklade Ford. E-pošta: edwarmi@hotmail.com

Piše: **Michael Edwards**

Tijekom proteklih 12 mjeseci, pretinac ulazne pošte na mom računalu - a vjerujem i vašim - bio je preplavljen vijestima s konferencija, govorima, novinskim člancima i izvješćima koja obećavaju da će 'spasiti svijet' revolucionariziranjem filantropije, usmjeravanjem neprofitnih organizacija da posluju kao poduzeća, te stvaranjem novih tržišta za robu i usluge koje su društveno korisne. Pobornici toga pristupa, koji je dobio nadimak 'filantrokapitalizam', vjeruju da se poslovna načela mogu uspješno kombinirati s nastojanjima za preobrazbom društva. Nema sumnje da je to važan fenomen. Vrlo veliki iznosi novca stvaraju se za filantropiju, osobito u financijskoj i informatičkoj industriji.

Usprkos velikom potencijalu, taj je pokret manjkav kako u predloženim sredstvima tako i u obećanim ciljevima. On promatra poslovne metode kao odgovor na društvene probleme, ali nudi vrlo malo čvrstih dokaza ili analize da podupre tu tvrdnju, te zanemaruje snažne dokaze koji pokazuju u suprotnom smjeru. Poslovni subjekti će i dalje biti neizbježan dio rješenja globalnih problema, a neke metode izvučene iz poslovnog svijeta svakako nude mnogo toga. Ali poslovni svijet će isto tako biti i uzrok društvenih problema. Kako je Jim Collins, autor knjige Good to Great, zaključio u nedavno objavljenoj knjizi, "Moramo odbiti ideju - dobronamjernu, ali potpuno pogrešnu - da je primarni put do veličine u društvenim sektorima taj da se preuzme više karakteristika poslovnog subjekta."

Drugo obećanje filantrokapitalizma je da će ostvariti dalekosežnu preobrazbu rješavanjem ukorijenjenih društvenih problema, međutim njegov nedostatak razumijevanja kako dolazi do

Ako želite naručiti ili preuzeti s interneta novi letak Michaela Edwardsa pod naslovom "Just Another Emperor? The myths and realities of philanthrocapitalism" dostupan je na Amazonu ili se može besplatno preuzeti sa sljedećih mrežnih stranica:

www.demos.org

www.youngfoundation.org

www.justanotheremperor.org

JA TVRDIM SLJEDEĆE

Halabuka koja okružuje filantropikalizam daleko je ispred njegove sposobnosti da ostvari stvarne rezultate. Vrijeme je za više poniznosti.

Sve veća koncentracija bogatstva i moći među filantropikalistima nije zdrava za demokraciju. Vrijeme je za više odgovornosti.

Uporaba poslovnog i tržišnog razmišljanja može naškoditi civilnom društvu, koje predstavlja test za demokratsku politiku i društvene preobrazbe. Vrijeme je da razlikujemo između to dvoje i ponovo ustvrdimo neovisnost globalnog građanskog djelovanja.

Filantropikalizam je simptom poremećenog i duboko nejednakog svijeta. Još nije dokazao da nudi za to lijek.

promjena jamči da je malo vjerojatno da će to obećanje biti ispunjeno. Postoji veliki jaz između pretjeranog eksponiranja te nove filantropije i njenog potencijalnog učinka. Neki od novih filantropa shvatili su to te pokazali kako poniznost tako i spremnost da nauče više o složenosti društvene promjene, ali previše njih ostaje začarano cijelom tom halabukom. Filantropikalizam predstavlja važan dio zagonetke kako uskladiti demokraciju s tržištem, ali prijeti mu opasnost da će se prodavati kao cijelo rješenje, umanjujući važnost troškova i kompromisa povezanih sa širenjem poslovnih i tržišnih načela u društvenu preobrazbu.

Postoji opravdano uzbuđenje oko mogućnosti za napretkom u globalnom zdravstvu, poljoprivredi i pristupu mikrokreditima za siromašne, koji je potaknut ogromnim ulaganjima iz Zaklade Gates, Clintonove globalne inicijative i drugih. Novi zajmovi, sjeme i cjepiva svakako su važni, ali ne postoji cjepivo protiv rasizma koji uskraćuje zemlju dalitima (ili tzv. 'nedodirljivima') u Indiji, nema tehnologije koja može uspostaviti infrastrukturu javnog zdravstva potrebnu za borbu protiv HIV-a, te nema tržišta koje može ponovno staviti u red disfunkcionalne odnose između različitih vjera i drugih društvenih skupina koji potiču sve veće nasilje i nesigurnost.

Borba sa simptomima, a ne s uzrokom

Filantropikalizam možda tvrdi da napada 'najveće nejednakosti' u društvu, ali one su uzrokovane prirodom našeg gospodarskog sustava i nesposobnošću politike da to promijeni. Nejednakosti u zdravstvu i obrazovanju simptomi su tih problema, a pojaviti će se i drugdje ako uzroci i dalje ne budu riješeni. Filantropikalizam ne prepoznaje tu glavnu lekciju povijesti, te mu pri-

jeti opasnost da zamaskira pravu prirodu zadatka s kojima se suočavamo. Tek su najveći vizionari među filantropikalistima motivirani da preobrazu sustav od kojega su imali ogromne koristi.

Bi li filantropikalizam pomogao financirati pokret za građanska prava u SAD-u? Nadam se, ali on nije bio 'potaknut podacima', nije funkcionirao preko tržišnog natjecanja, nije mogao stvoriti velike prihode, te nije mjerio svoj utjecaj u smislu broja ljudi kojima je služio svakoga dana. Pa ipak, zauvijek je promijenio svijet.

Je li filantropikalizam važan? Sigurno da jest, premda će se možda pokazati kratkotrajnijim nego što to njegovi zagovornici često tvrde. Hoće li postići vlastite postavljene ciljeve? Gotovo sigurno ne, premda će nešto dobra usput nesumnjivo nastati. Hoće li povećati napore drugih da pokrenu dublje promjene u društvu? Ne ukoliko ne odluči promijeniti smjer, te nauči prihvatiti da postoje troškovi i oprečnosti kada se miješaju poslovni s društvenim ciljevima.

Vrijeme za novu vrstu rasprave

Ako su temelji ovoga pokreta tako slabi, zašto ne dopustiti da izgori sam od sebe kao toliko pomodnih pokreta prije njega? Nije li to 'samo još jedan car bez ruha', koji čeka nekog hrabrog i luckastog da objavi njegovu golotinju u javnosti? Mislim da bi to bila velika pogreška, jer ne možemo zaobići ono što ja nazivam 'pitanjem za 55 trilijuna dolara' - a to je količina filantropijskih resursa za koju se pretpostavlja da će samo u SAD-u biti stvorena u sljedećih 40 godina. Hoćemo li upotrijebiti ta ogromna sredstva da ostvarimo društvenu preobrazbu ili ih jednostavno protratiti trošeći ih na simptome? Ako budu ignorirali ovo pitanje, filantropikalisti će se možda naći na meti nekakve reakcije poput onih koje su snašle prethodne koncentracije privatnog bogatstva i moći.

Što nam je onda činiti? Mislim da je vrijeme za drugačiju vrstu razgovora, koji će biti manje dominiran halabukom, a više otvoren različitim i odvojenim glasovima. Ishod će biti težak i neugodan za neke, to je sigurno, ali bit će demokratsniji, te mnogo učinkovitiji u poticanju odvažnih novih pristupa društvenoj i gospodarskoj promjeni. Civilno društvo bi trebalo sudjelovati u toj raspravi kao potpuno ravnopravno i neovisno, ponosno na svoje tradicije, samouvjereno glede svojih postignuća, te bez straha odbijati i kritizirati poslovne modele koji nisu primjereni za njegovu svrhu. Rezultat bi doista mogao biti preobraženi svijet. ●

Preuzeto: Časopis Alliance, 1. travnja 2008.

Meena, prva afganistanska aktivistica za ljudska prava

Smrt kao apel za promjene

20%

bila je ukupna pismenost među muškarcima u Afganistanu u najboljim razdobljima.

ispod 5%

bila je pismenost među ženama u Afganistanu u najboljim razdobljima.

Iako je Meena dala svoj život za ženske slobode i slobodu Afganistana niti danas se ništa u toj državi nije nabolje promijenilo. Ne vidi se smisao njezine žrtve, kao ni žrtava brojnih žena Afganistana koje u očaju pribjegavaju samoubojstvu samospaljivanjem. Mora se čekati neko drugo vrijeme da se pokaže da su te žrtve imale smisla, da je život koji su te žene dale ili koji su sebi oduzele zapravo bio najradikalniji apel za promjenom.

Piše: **Martina Topić**

Kada se govori o Afganistanu uobičajena su asocijacija talibani i vjerojatno najniži stupanj ljudskih i naročito ženskih prava. Međutim, malo kome je poznato da u Afganistanu postoji feministička organizacija RAWA ('The Revolutionary Association of the Women of Afghanistan') koja djeluje od 1977. i od tada se zauzima za ženska prava u tom konzervativnom društvu.

Neovisna je to politička i društvena organizacija afganistanskih žena koje su se borile za ljudska prava i socijalnu pravdu. No, unatoč impresivnim aktivnostima na kojima bi im mogle pozavidjeti feminističke organizacije u nekima od najrazvijenijih europskih država, ipak su žene u Afganistanu u jednom od najgorih položaja uopće. Osnivačica ove feminističke organizacije je Meena, prva afganistanska aktivistica za ljudska prava.

Vizija aktivnih žena

Meena je 1987. ubijena za vrijeme boravka u Pakistanu. U toj zemlji RAWA danas ima svoj ured preko kojega pomaže ženama izbjeglicama iz Afganistana, ali i lokalnim ženama. Vizija organizacije je uključivanje što većega broja žena u društvene i političke aktivnosti u ostvarivanju ženskih ljudskih prava te da se žene uključe u borbu za uspostavljanje vlasti koja će se temeljiti na demokratskim i sekularnim vrijednostima.

RAWA je također od svojih početaka uključena u aktivnu politiku koja se odnosi i na druga pitanja, a ne samo na pitanja ženskih prava, kao što je, primjerice, pokret otpora protiv sovjetske okupacije sedamdesetih.

Nakon pada sovjetskoga režima 1992., organizacija se aktivno uključila u borbu protiv fundamentalista i radikalnih fundamentalista koji su se pojavili u vidu talibana i počeli činiti zlodjela protiv civilizacije, a protiv ženskih prava naročito. Međutim, obzirom na situaciju u zemlji u kojoj je prvenstveno cilj uspostaviti demokraciju koja nikako da zaživi, malo je interesa za potporu ženskim organizacijama pa tako RAWA nema financijsku pomoć stranih zaklada koje donacije uglavnom daju za razvoj gospodarstva i države općenito. Međutim, ženska prava se stravično krše i dalje.

Isto - isto

Američka invazija odstranila je talibanski režim u listopadu 2001., ali nije odstranila vjerski fundamentalizam koji je u najvećoj mjeri uzrok patnjama žena. U stvari, kako navodi organizacija, reinstalirajući starješine (eng. warlords) na vlast u Afganistanu, američka administracija zamijenila je jedan fundamentalni režim s drugim s obzirom na to da se najviše oslanja na svoje saveznike koji su također brutalni kriminalci kao i talibani. Borba za ženska prava iako postoji još od 1977., daleko je od završene. Čini se više kao da je tek započela 2001. oslobođenjem od talibana, međutim s novim režimom i talibanima instaliranim u sve pore društva i vlasti, ne miče se s mrtve točke.

Mrtve statistike

Nikada nije bilo pouzdane demografske statistike o Afganistanu u posljednja dva desetljeća. Od otprilike 16 milijuna Afganistanaca krajem sedamdesetih, više od dva milijuna je ubijeno u ratu protiv sovjetske okupacije i poslije u građanskom ratu koji su pokrenule fundamentalne grupe. Dodatnih pet milijuna je izbjeglo iz zemlje u Iran i Pakistan. U najboljim razdobljima ukupna

MEENA, BIOGRAFIJA

ISPRED SVOG VREMENA

MEENA (1956.-1987.) JE ROĐENA U KABULU U AFGANISTANU U VRIJEME DRUŠTVENOGA AKTIVIZMA I RASTUĆIH MASOVNIH POKRETA ZBOG KOJIH JE NAPUSTILA STUDIJ ZALAŽUĆI SE ZA OPĆE OBRAZOVANJE U CIJELOME DRUŠTVU TE ZA UNAPREĐENJE ŽENSKIH PRAVA

OSNIVA RAWA-U

Borila se za pravo na slobodu govora i političkih aktivnosti, te 1977. pokreće RAWA-u, organizaciju kojoj je glavna zadaća dati pravo glasa ženama koje ga nemaju i koja je trebala biti mjesto gdje će se čuti i žensko mišljenje.

PROTIV RUSA

1979. započela je kampanju protiv ruskog marionetskog režima koji je vladao Afganistanom nakon invazije. U kampanji organizira brojne prosvjede i sastanke u školama, fakultetima i na Sveučilištu u Kabulu s kojima je htjela mobilizirati javno mnijenje.

ŽENSKA PORUKA

Još jedan vrijedan doprinos afganistanskim ženama je

pokretanje dvojezičnog magazina Payam-e-Zan (Ženska poruka) 1981. Preko njega Meena je ukazivala na položaj žena u zemlji na brutalno otvoreni način koji je otvoreno govorio o kriminalnoj prirodi fundamentalnih grupa.

RADU U PAKISTANU

Također je osnovala škole za djecu izbjeglice, bolnicu i priručne centre za žene izbjeglice u Pakistanu kako bi financijski podržala žene.

GOST U FRANCUSKOJ

Krajem 1981. na poziv francuske vlade Meena predstavlja Afganistanski pokret otpora na kongresu Francuske socijalističke stranke. Sovjetska

delegacija napustila je kongres kada je Meena dočeka s dobrodošlicom i kada je podigla dva prsta u znak pobjede. Osim Francuske, posjetila je i još nekoliko europskih zemalja u kojima je predstavila svoju viziju afganistanske situacije i konačne slobode.

UBOJSTVO

Njezin aktivni društveni rad i učinkovito zagovaranje problema fundamentalnih stavova koji su slovo zakona te otpor prema marionetskom sovjetskom režimu isprovocirao je Ruse i fundamentaliste te je Meena na koncu ubijena 1987. za vrijeme boravka u Pakistanu. Ubili su je agenti KHAD-a, afganistanskoga ogranka ozloglašenoga KGB-a.

Od otprilike 16 milijuna Afganistanaca krajem sedamdesetih, više od dva milijuna je ubijeno u ratu protiv sovjetske okupacije i poslije u građanskom ratu koji su pokrenule fundamentalne grupe.

5 milijuna Afganistanaca je izbjeglo iz zemlje u Iran i Pakistan

pismenost je bila manje od 20 posto među muškarcima i manje od pet posto među ženama.

Godine 1992. kada je zemlja pala u ruke islamskih fundamentalista nastala je dodatno teška situacija za žene. Talibani, ali i drugi fundamentalisti u fokus svoje borbe stavljaju ženska prava kao nešto što jednostavno ne može i ne smije postojati pozivajući se na šerijatski zakon kao vrhovni zakon prema kojemu svi moraju živjeti.

Zabrane za žene

Ženama je tako uskraćeno pravo na školovanje (talibani su zatvorili sve ženske škole), pravo rada (naređeno im je dakle da ostaju kod kuće, a poslodavcima se zaprijetilo da će snositi posljedice ako zaposle žene), zabranjeno im je putovati (niti jedna žena ne smije napustiti kuću bez muške pratnje), zabranjeno im je pravo na zdravstvenu zaštitu (ne smiju ići muškim liječnicima, nije dozvoljeno planiranje obitelji, ne smiju biti podvrgnute operaciji ako je u operacijskom timu muški liječnik), zabranjeno im je pravo na svjedočenje u zakonodavnom postupku (žensko svjedočenje vrijedi upola manje nego muško, a žena osim

toga ne smije pristupiti parničnome postupku bez odobrenja i pratnje muškoga člana bliže obitelji), zabranjena im je tjelovježba, tj. zatvoreni su svi ženski rekreativni centri, zabranjeno im je javno pokazivanje, tj. pokazivanje lica nepoznatim muškarcima, nošenje odjeće u živim bojama, šminke, nošenje potpetica koje proizvode zvuk jer to može smetati muškarcima, ne dozvoljava im se putovanje u privatnim vozilima sa muškim suputnicima, ne smiju dignuti glas kada govore u javnosti, ne smiju se glasno smijati, itd.

Još na početku

Ova nevjerojatna lista nije iscrpljena i ovo nije sve s čime se suočavaju afganistanske žene...

Unatoč ženskoj organizaciji osnovanoj 1977. kada puno zemalja nije imalo svoje ženske pokrete, a i oni koji su postojali nisu bili toliko uključeni u politički život niti su bile tako aktivne, Afganistan je i danas po ženskim pravima, još uvijek je na početku, a bitci se ne vidi kraja. U Afganistanu se danas ponovno postavlja pitanje obrazovanja kao ključnoga elementa u ostvarivanju bilo kojega napretka. ●

Pitanje:

Koje su novine u izmijenjenom sustavu za neprofitne organizacije?

PROFITNO I NEPROFITNO IZJEDNAČENO

Odgovor:

Od 1. siječnja 2008. godine, prikupljanje i obrada podataka, knjigovodstvene isprave, temeljna financijska izvješća i druga područja koja se odnose na računovodstvo neprofitnih organizacija uređena su Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija (Nar. nov. 10/2008). Spomenutom Uredbom sustav računovodstva korjenito je promijenjen.

Zbog uvođenja načela nastanka događaja novi računovodstveni sustav je po svojim temeljnim obilježjima značajno harmoniziran s poduzetničkim računovodstvom, postignut je i veliki stupanj konvergencije s proračunskim računovodstvom. To se posebice odnosi na sustav klasifikacija zastupljenih u računskom planu i financijskih izvještajima.

U prvoj godini primjene novih propisa u praksi su se izdvojila neka aplikativna područja koja je valjalo u normativnom smislu doraditi, odnosno precizirati. Osim toga pokazalo se potrebnim ustrojiti i jedinstveni registar neprofitnih organizacija te dopuniti izvještajni sustav.

Početkom 2009. godine usvojene su izmjene i dopune Uredbe o računovodstvu (Nar. Nov.br. 7/2009). U nastavku prezentiraju se promjene koje valja uzeti od početka 2009. godine.

Registar neprofitnih organizacija

Uvodi se obveza upisa u Registar neprofitnih organizacija. Sve neprofitne organizacije upisane u Registar neprofitnih organizacije obvezno primjenjuju odredbe Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Registar ustrojava i vodi Ministarstvo financija. Prijave u Registar provodit će se popunjavanjem Obrascu: RNO koji sve neprofitne organizacije trebaju dostaviti u Ministarstvo financija najkasnije do 30. lipnja 2009. godine. Novoosnovane neprofitne organizacije dužne su u roku od 30 dana od dana upisa u matični registar popuniti Obrazac: RNO i dostaviti ga u Ministarstvo financija radi upisa u ovaj Registar. Detaljne upute objavljene su na internet stranici ministarstva financija www.mfin.hr.

Priznavanje prihoda od donacija

Uvode se posebne odredbe vezano uz priznavanje donacija povezanih s izvršenjem ugovorenih programa (projekata i aktivnosti) i nefinancijskom imovinom koja se amortizira, na način da se prihodi od donacija mogu priznati sučeljavanjem s rashodima provođenja ugovorenih programa, odnosno troš-

Piše:

dr. sc. Davor Vašiček

DVOJNO KNJIGOVODSTVO

S ciljem osiguranja kontinuiteta u praćenju poslovanja neprofitnih organizacija povećava se vremenski period u kojem se razmatraju vrijednosti imovine i godišnjih prihoda na temelju kojih se utvrđuje obveza vođenja dvojnog knjigovodstva i sastavljanja te predaje financijskih izvještaja propisanih Uredbom. Ako je vrijednost imovine uzastopno u prethodne tri godine manja od 100.000,00 kuna na razini godine i godišnji prihod uzastopno u prethodne tri godine manji od 100.000,00 kuna na razini godine, neprofitna organizacija nije u obvezi vođenja dvojnog knjigovodstva i sastavljanja te predaje financijskih izvještaja.

kovima amortizacije. Izmjenama i dopunama se za nerecipročne prihode, preciznije namjenske donacije precizira, odnosno propisuje princip sučeljavanja prihoda s rashodima odnosno priznavanje prihoda u vremenskoj i vrijednosnoj korelaciji s nastankom rashoda. Konkretno, donacije povezane s izvršenjem ugovorenih programa (projekata i aktivnosti) mogu se priznati u bilanci kao odgođeni prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog razdoblja razmjerno troškovima provedbe ugovorenih programa (projekata i aktivnosti). Također, donacije povezane s nefinancijskom imovinom koja se amortizira priznaju se u bilanci kao odgođeni prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog razdoblja na sustavnoj osnovi razmjerno troškovima uporabe nefinancijske imovine u razdoblju korištenja.

Financijsko izvještavanje

Uvedeno je tromjesečno financijsko izvještavanje. Zbog izrade kvartalnih statičkih izvještaja za pojedine sektore (opća država, neprofitne organizacije, financijske institucije, poduzetnici i kućanstva) Državni zavod za statistiku kontinuirano je prikupljao kvartalne izvještaje i od neprofitnih organizacija. Ovim izmjenama Uredbe, člankom 65. sustav izvještavanja se pojednostavljuje za neprofitne organizacije na način da sastavljanjem financijskih izvještaja utvrđenih u Uredbi za pojedina razdoblja zadovoljavaju različite potrebe za podacima. Od 2009. godine neprofitne organizacije više neće imati obvezu sastavljanja, uz financijske izvještaje, posebnih statičkih izvještaja za potrebe praćenja Državnog zavoda za statistiku. U skladu s tim uveden je skraćeni račun prihoda i rashoda koji se sastavlja za razdoblja od 1. siječnja do 31. ožujka i od 1. siječnja do 30. rujna. Skraćeni račun prihoda i rashoda sastavlja se i predaje na Obrascu: S-PR-RAS-NPF čiji se sadržaj također definira izmjenama i dopunama Uredbe.

Kriteriji za primjenu sustava računovodstva i financijskog izvještavanja

S ciljem osiguranja kontinuiteta u praćenju poslovanja neprofitnih organizacija povećava se vremenski period u kojem se razmatraju vrijednosti imovine i godišnjih prihoda na temelju kojih se utvrđuje obveza vođenja dvojnog knjigovodstva i sastavljanja te predaje financijskih izvještaja propisanih Uredbom. Ako je vrijednost imovine uzastopno u prethodne tri godine manja od 100.000,00 kuna na razini godine i godišnji prihod uzastopno u prethodne tri godine manji od 100.000,00 kuna na razini godine, neprofitna organizacija nije u obvezi vođenja dvojnog knjigovodstva i sastavljanja te predaje financijskih izvještaja.

Human Rights Watch o Hrvatskoj

Human Rights Watch u Izvješću o stanju ljudskih prava u svijetu za 2008. ocjenjuje da je Hrvatska "umjereno poboljšala stanje ljudskih prava u 2008.", te upozorava na teškoće u povratku Srba, suđenjima za ratne zločine, nasilje prema novinarima i loš odnos prema tražiteljima azila. Izvješće ima 564 stranice, od kojih se pet odnosi na Hrvatsku. "Povratak Srba u Hrvatsku usporen je do razine 'kapanja'", navodi HRW. Ističu i dvojbenu "Nepriistranost i učinkovitost domaćih suđenja za ratne zločine".

'Uvedi novine'

Češko predsjedništvo Europske unije i Europska komisija službeno su pokrenuli Europsku godinu kreativnosti i inovacija pod sloganom 'Zamisli. Stvori. Uvedi novine'. Cilj je promovirati kreativni i inovativni pristup u različitim sektorima ljudskih djelatnosti te pomoći Europskoj uniji da se pripremi za izazove koji su pred njom u globaliziranom svijetu. Slijede promotivne kampanje, događanja i inicijative na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

U Europsku uniju do 2013.

Europski fond za Balkan predstavio je početkom godine rezultate istraživanja Gallup Balkan Monitor za Hrvatsku. Rezultati pokazuju kako većina hrvatskih ispitanika smatra da je dobro upućena o Europskoj uniji i od svih građana regije bili su najoptimističniji o datumu ulaska u EU. No, tek nešto više od četvrtine građana podržava ulazak u Europsku uniju. Istraživanje je pokazalo kako, u prosjeku, Hrvati očekuju da će se EU pridružiti do 2013.

Ideja za europsko sutra

U sklopu Europske godine kreativnosti i inovativnosti Delegacija Europske komisije u Hrvatskoj raspisala je natječaj 'Moja ideja za europsko sutra'. Ideja natječaja, otvorenog do 24. travnja, je predstaviti argumentiranu viziju budućnosti Europe, prijedlog ili ideju koja će obogatiti život, ideju društvene promjene, prijedlog nove regulative ili izum koji će poboljšati svakodnevni život. Projekt je otvoren pojedinačnim ili grupnim uradcima učenika osnovnih i srednjih škola.

PETA štiti crnog medvjeda

Nevladina organizacija za zaštitu životinja PETA nastavlja s kampanjom za zaustavljanje lova na kanadskog crnog medvjeda od čijeg krzna se i dalje izrađuju šubare za gardiste britanske kraljice Elizabete II. Da bi se proizvela jedna šubara potrebna je jedna čitava medvjeda koža. Mnogi medvjedi ubijeni za ove šubare uhvaćeni su u zamke i često provedu dane u agoniji. PETA-ini aktivisti pozivaju kraljicu i ministarstvo obrane da se za izradu šubara koriste sintetički materijal.

Traže Sjećanje na Srebrenicu

Skupina srbijanskih nevladinih organizacija je od srbijanskog predsjednika Borisa Tadića zatražila da podupre inicijativu da se 11. srpnja u Srbiji obilježava kao Dan sjećanja na genocid u Srebrenici. Podsjetivši da je 15. siječnja Europski parlament prihvatio Rezoluciju o sjećanju na žrtve toga događaja, te su udruge najavile da će diljem Srbije svakog 11. u mjesecu organizirati različite akcije s pozivom srbijanskim vlastima da učine što i Europski parlament i iskažu počast žrtvama genocida.

Protiv kažnjavanja djece

Nacionalna zakonodavstva u čak 13 zemlja članica EU-a ne štite djecu od fizičkog kažnjavanja u njihovim domovima. Zabranu i iskorjenjivanje svih oblika tjelesnog kažnjavanja izričito zahtijevaju i UN-ova povelja o pravima djeteta i drugi međunarodni i regionalni instrumenti za zaštitu ljudskih prava. Nevladina organizacija EURONET poziva europske građane da se upoznaju s kampanjom za zabranu tjelesnog kažnjavanja djece i da ju podrže na <http://www.stopcorporalpunishment.org>.

Sigurnost djece na internetu

Vodećih 17 društvenih internetskih mreža potpisalo je prvi ugovor za poboljšanje sigurnosti maloljetnika kojemu je cilj zaštititi tijekom korištenja servisa Dailymotion, Facebook, One.it, Google/YouTube, Microsoft Europe, MySpace, Yahoo! Europ, Netlog, Arto, Bebo, Giovani.it, Hyves, Nasza-klaza.pl, Skyrocka, StudiVZ, Sulake/Habbo Hotel i zap.lu. Rizici se odnose na uznemiravanje, sadržaje kad odrasli traže seksualne odnose i neželjena objava osobnih podataka.

Priručnik "EU u Hrvatskoj"

Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF) izdao je "Priručnik o financijskoj suradnji i programima koje u Hrvatskoj podupire EU". Donosi pregled do sada otvorenih fondova EU, Programe zajednice, fondova koji će biti otvoreni nakon pristupanja Hrvatske EU, upute kako napisati projekt i projektni menadžment. Publikacija je dostupna u papirnatom (Radnicka cesta

Zahtjevi eurozastupnika

Zastupnici Europskog parlamenta zatražili su da homoseksualna partnerstva i brakovi sklopljeni u jednoj zemlji članici EU budu priznati i u drugima, da se ne krši pravo slobodnog kretanja ljudi. Zastupnici traže od Bruxellesa i da obrati pozornost kako bi se azil u EU davao i osobama koje su žrtve progona zbog spolnog usmjerenja. Što se tiče imigracije, EU bi trebala "osmisliti realistične i dugoročne migracijske politike kao i blaža pravila za tražitelje azila", ocjenjuju eurozastupnici.

Bake plaćene za čuvanje

Pet tisuća bugarskih djedova i baka zatražilo je da im se od 1. siječnja 2009. isplaćuje dodatak na mirovinu za čuvanje unučadi. Bugarska je zbog demografske krize zadnjih godina poduzela niz mjera za poticanje nataliteta. Imaju najdulji plaćeni porodiljni dopust u EU od 45 tjedana (90 posto plaće), država pokriva troškove dadilje do druge godine života djeteta u iznosu minimalne plaće, a od 2010. baka ili djed imat će pravo na plaću od 120 eura do trećeg djetetovog rođendana.

Blokirali zgradu Vijeća EU

Ministri okoliša zemalja članica EU nisu se uspjeli dogovoriti o novčanoj potpori najsiromašnijim zemljama kojima bi trebalo pomoći u borbi protiv klimatskog zagrijavanja jer nisu postigli konsenzus o mehanizmu

financiranja. Stotine aktivista Greenpeacea blokiralo je pristup zgradi Vijeća EU tražeći da industrijalizirane zemlje daju godišnji doprinos od 40 milijarda eura do 2020. kako bi pomogle zemljama u razvoju u borbi protiv klimatskih promjena.

NACIONALNA ZAKLADA ZA RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA RASPISALA

POZIV "ZNAJBE BEZ GRANICA"

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva raspisala je poziv za iskaz interesa za suradnju u području prijenosa znanja i iskustava iz Republike Hrvatske na međunarodnoj razini - Znanje bez granica A (za sudjelovanje predstavnika i predstavnica udruga iz Hrvatske na međunarodnim skupovima u inozemstvu) te Znanje bez granica B (za sudjelovanje inozemnih stručnjaka i stručnjakinja na skupovima u Hrvatskoj) za 2009. Na poziv za ostvarenje potpore prijaviti se mogu udruge registrirane u Republici Hrvatskoj. Potpora će se dodjeljivati za sudjelovanje na međunarodnim skupovima i sudjelovanje međunarodnih

stručnjaka i stručnjakinja na domaćim skupovima koji su tematski izravno usmjereni k jednom od sljedećih područja: promicanje i zaštite ljudskih prava te unapređenje demokratskih institucija društva i vladavine prava; izvaninstitucionalno obrazovanje za razvoj demokratskog građanstva; zaštita prirode, okoliša i održivi razvoj; mladi; razvoj volonterstva; izvaninstitucionalna kultura, mediji i primjena informacijsko-komunikacijske tehnologije u razvoju civilnoga društva; regionalni razvoj; socijalna kohezija, te razvoj socijalnog poduzetništva pružanjem usluga u socijalnoj skrbi, zaštiti zdravlja i obiteljskim uslugama

sektorske prilagodbe sustavu Europske Unije; informiranje i obrazovanje građana o procesu pristupanja Europskoj Uniji, promicanje europskih vrijednosti te promoviranje nacionalnih interesa u ujedinjenoj Europi.

Prijave se zaprimaju kontinuirano odnosno do isteka ukupno planiranog iznosa za potpore, počevši od 19. siječnja 2009. do najkasnije 10. studenog 2009., s tim da se događanja mogu odvijati najkasnije do 31. prosinca 2009. Prijave na poziv za iskaz interesa trebaju biti poslone najmanje 30 dana prije najavljenog datuma održavanja skupa.

Zaklada "Hrvatska za djecu"

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor najavila je Zakladu "Hrvatska za djecu", namijenjenu pružanju financijske pomoći djeci čije su obitelji u teškoj socijalnoj situaciji, tamo gdje su djeca talentirana ali ne mogu, primjerice, ići na satove glasovira, ne mogu se dodatno školovati, učiti strane jezike i slično. Za rad Zaklade osigurano 10,5 milijuna kuna.

"Čujemo li se/Se slišimo"

Okrugli stol pod nazivom "Čujemo li se/Se slišimo" o aktualnome diplomatskom sukobu Hrvatske i Slovenije zbog slovenske blokade hrvatskih pristupnih pregovora za punopravno članstvo u Europskoj uniji u Zagrebu je otvorila Vesna Kesić rekla da je riječ o prvome

takvom pokušaju da se rasprava o hrvatsko-slovenskim odnosima prenese iz 'visoke politike' na razinu građanskih udruga i inicijativa, tj. onog što je nazvala 'civilnom diplomacijom'. Sličan skup održan je naknadno i u Cankarjevom domu u Ljubljani.

Suzavac na Forumu za vodu

Turska policija je u Istanbulu uporabom sile rastjerala skupinu od tristotinjak prosvjednika koji su se pokušali približiti zgradama u kojima se održavao 5. Svjetski forum za vodu. Prosvjednici, nezadovoljni što se sudionici foruma odnose prema vodi kao prema potrošnoj robi, a ne kao prema pravu koje moraju uživati svi, uzvikivali su slogane poput "voda nije na prodaju" i "pregazit ćemo forum koji nam želi uzeti našu vodu", bacajući na policiju kamenje i udarajući ih batinama.

Različite ljubavi, ista prava

Lezbijska grupa Kontra i Iskorak - centar za prava rodnih i seksualnih manjina provode kampanju "Različite ljubavi, jednaka prava", kojom se traži ukidanje diskriminacije istospolnih parova.

U sklopu kampanje u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Dubrovniku bit će postavljeni jumbo plakati s umjetničkim fotografijama šest istospolnih parova u šest životnih situacija. Tih šest životnih situacija simboliziraju različita prava osoba homoseksualne i biseksualne orijentacije.

Časopis o beskućnicima

Izdavanje prvog hrvatskog časopisa o beskućništvu "Ulične svjetiljke" pokrenuo je Franjevački svjetovni red s Trsata, koji je prije godinu i pol otvorio prvo riječko prihvatilište za beskućnike "Ruža svetoga Franje". Časopis je pokrenut u cilju smanjenja broja beskućnika i poboljšanja njihovih životnih uvjeta. Cijena časopisa je osam kuna, od kojih pola ostaje prodavaču, a prodavat će ga beskućnici i druge osobe slabijeg imovnog stanja. Ostatak novca od prodaje ulagat će se u izdavanje idućih brojeva, a njime će se djelomično pokrivati i troškovi rada prihvatilišta "Ruže svetoga Franje".

Crkva bez politike, država bez propovjedi

Prosvjednu šetnju pod nazivom "Crkva bez politike, država bez propovjedi" organizirala je Ženska mreža Hrvatske. Sudionice prosvjeda su ispred zagrebačke Katedrale građanima dijelile letke sa svojim zahtjevima, među kojima su, otkazivanje bilateralnih sporazuma sa Svetom Stolicom, te slobodna javna i sekularna edukacija integrirana u hrvatski obrazovni sustav.

Također traži se i zabrana vjerskog odgoja u školama, miješanje Crkve u seksualnu edukaciju u školama, ukidanje financiranja katoličke crkve iz državnog proračuna, ukidanje diskriminacije istospolnih partnera, osiguranje prava na medicinsku potpomognutu oplodnju svim ženama bez obzira na bračni status.

Mirjana Krizmanić Zagrepčanka godine

Mirjana Krizmanić, zamjenica predsjednice Upravnoga odbora Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u prvom sazivu (2003-2008), umirovljena sveučilišna profesorica, dobila je nagradu za dugogodišnje javno djelovanje i doprinos afirmaciji žena u društvu te popularizaciji psihološki znanstvene misli. Izabrana je među 20 kandidatkinja prijavljenih na javni natječaj Grada Zagreba za nagradu

"Zagrepčanka godine".

"Čini mi se da je građanski aktivizam u nas još uvijek suviše tih, nedovoljno rasprostranjen i nedovoljno ustrajan. Mislim da će njegova uloga biti sve potrebija,

a čini mi se da je u mnogim područjima života potreba za aktivnim sudjelovanjem građana i sada velika, uz vrlo mali odaziv". - ustvrdila je u prigodi komentiranja dobivene nagrade.

Uskoro Kuća ljudskih prava

Nekadašnji Dom za starije i nemoćne osobe Trešnjevka tijekom ove godine trebao bi biti preuređen u Kuću ljudskih prava, čime će biti osiguran prostor za rad udrugama koje se bave promicanjem i zaštitom ljudskih prava. Osnivači Kuće ljudskih prava su nevladine organizacije: Centar za mirovne studije, Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću, Grupa za ženska ljudska prava B.a.b.e., Građanski odbor za ljudska prava, Udruga za promicanje istih mogućnosti, te Udruga za zaštitu i promicanje mentalnog zdravlja.

Je li moguće da je to ljubav?

Priručnik "Je li moguće da je to ljubav" izdala je Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba, a bavi se nasiljem u adolescentskim vezama koje se može manifestirati kao tjelesno, emocionalno, spolno i ekonomsko nasilje koje jedan partner čini nad drugim. Istraživanje je pokazalo je da su dvije trećine mladih osoba bile u vezi s osobom koja se prema njima ponašala nasilno. Pritom su ti nasilnici najčešće nastojali kontrolirati i dominirati drugom osobom, dok je manje bilo prisutno spolno nasilje i tjelesna agresija.

Malo žena u lokalnoj vlasti

U Hrvatskoj u mnogim općinama nema nijedne žene u općinskom vijeću, a samo je 29 žena (5,3 posto) gradonačelnica i općinskih načelnica od ukupno 566 gradova i općina, što nas svrstava tek na 30. mjesto od 41 zemlje članice Vijeća Europe, upozoreno je na okruglom stolu o temi: "Što učiniti da se poveća politička zastupljenost žena na lokalnoj razini?". "Ženama treba dati šansu tamo gdje je stvarna moć i novac, a ne samo u poslovima vezanim samo uz obitelj i socijalu", istaknula je potpredsjednica Vlade, Jadranka Kosor.

Trgovina za siromašne

U Ljubljani je polovinom ožujka otvorena prva slovenska "SOS trgovina" u kojoj će najsiromašniji slojevi moći kupovati najosnovnije prehrambene i higijenske potrepštine po cijenama i do 70 posto nižima od uobičajenih. "Mnoge smo proizvode dobili besplatno, ali neke smo morali kupiti", rekao je u prigodi otvorenja na konferenciji za novinare u prostorijama trgovine Alan Jurakovič, direktor "Zadruga SOS", neprofitne ustanove koja uz pomoć općina iz više slovenskih područja kani otvoriti desetak takvih diskontnih trgovina.

Vlada poziva na građanski aktivizam

“Danas svi mi, Vlada i nevladine organizacije, pravosuđe, akademska zajednica i mediji pozivamo građane da se aktivno uključe u borbu protiv korupcije”, pozvao je na građanski aktivizam ministar pravosuđa Ivan Šimonović, na predstavljanju kampanje “Korupcija to nisam ja”. Ustvrdio je kako je uspješna borba protiv korupcije, koja počiva na zluporabi vlasti te na pasivnim građanima koji dozvoljavaju da ih se ucjenjuje i zlupotrebljava, ključna za zdravu budućnost hrvatskog društva.

KAKO I GDJE PRIJAVITI?

Obavijesti o borbi protiv korupcije te kako je i gdje prijaviti zainteresirani mogu dobiti na internet-skoj stranici www.antikorupcija.hr.

KORUPCIJA JE PROPAST DRUŠTVA. ZAUSTAVIMO KORUPCIJU.

VLADA RH | WWW.ANTIKORUPCIJA.HR

SVIH5 programa za regionalni razvoj civilnoga društva u Republici Hrvatskoj

STEP: Udruga MI, Split / Udruga Utiruš, Trogir / Za županije: Dubrovačko-neretvansku, Splitsko-dalmatinsku, Šibensko-kninsku i Zadarsku / **ŠALTER:** PRONI, Centar za socijalno podučavanje, Osijek / Volonterski centar, Osijek / P.G.D.I., Beli Manastir / Za županije: Brodsko-posavsku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Virovitičko-podravsku i Vukovarsko-srijemsku / **JAKO:** Autonomni centar - ACT, Čakovec / K.V.A.R.K., Križevci / Za županije: Bjelovarsko-bilogorsku, Koprivničko-križevačku, Međimursku i Varaždinsku / **MRRAK:** Udruga DELTA, Rijeka / Udruga SMART, Rijeka / Udruga POKRETAČ, Korenica / Za županije: Istarsku, Ličko-senjsku i Primorsko-goransku / **E-MISIJA:** Centar za civilne inicijative, Zagreb / IKS, Petrinja / Za županije: Karlovačku, Krapinsko-zagorsku, Sisačko-moslavačku, Zagrebačku i Grad Zagreb

aktivni u zajednici

INFORMIRANJE | SAVJETOVANJE | IZOBRAZBA

<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>

Regionalni razvoj

napravite

step

dođite na

pritisnite

nestat će

i početi

